

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Činnost Policie ČR při zajišťování veřejného pořádku na
veřejných shromážděních**

Bc. Monika Maláčová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Monika Maláčová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Činnost policie ČR při zajišťování veřejného pořádku na veřejných shromážděních

Název anglicky

Activity of Police of the CR in public gathering order assurance

---

Cíle práce

Analýza platných právních předpisů, které upravují konání veřejného shromáždění. Srovnání české právní úpravy shromažďovacího práva s právními úpravami sousedních zemí. Rozbor zákonnosti postupů činnosti Policie ČR na veřejných shromážděních. Vyhodnocení významu a účinnosti antikonfliktního týmu Policie ČR. Náměty de lege ferenda.

Metodika

Výklad práva (jazykový, logický, systematický).

Analytická metoda.

Metoda dotazování.

Metoda statistická.

Zpracování dat.

Interpretace dat.

Případová studie.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Právo shromažďovací, Policie ČR, antikonfliktní tým, veřejné shromáždění, bezpečnostní opatření, veřejný pořádek, Křišťálová noc, Prague Pride

Doporučené zdroje informací

- Boguszak J., Čapek J., Gerloch A., Teorie práva, ISB 80-86432-13-0, Eurolex Bohemia Praha 2001
Černý P., Lehká M., Zákon o právu shromažďovacím: komentář, 1. vydání, ISBN 978-80-7400-306-6, Nakladatelství C. H. Beck Praha 2010
Černý P., Zákon o sdružování občanů: komentář, 1. vydání, ISBN 978-80-7400-328-8, Nakladatelství C. H. Beck 2010
Gerloch A., Hřebejk J., Zoubek V., Ústavní systém České republiky, ISBN 80-7175-077-8, Prospektrum 2002
Klíma, K. a kol. Praktikum českého ústavního práva, ISBN 80-86898-15-6. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r. o., 2005
Macek P., Zámek D., Policie a hromadná narušení veřejného pořádku, ISBN 978-80-7251-264-5, PA 2007,
Šámal P. a kol., Trestní zákoník (§1 až 139) : komentář I, 2. vydání, ISBN 978-80-7400-428-5, Nakladatelství C. H. Beck 2012, 1464 s.
Šámal P. a kol., Trestní zákoník (§140 až 421) : komentář II, 2. vydání, ISBN 978-80-7400-428-5, Nakladatelství C. H. Beck 2012, 2150 s.
Ševčík V., Právo a ústavnost v České republice, ISBN 80-86432-14-9. Eurolex Bohemia, s. r. o, Praha 2002
Vangeli B., Zákon o Policii České republiky: komentář, 1. vydání, ISBN 978-80-7400-142-0, Nakladatelství C. H. Beck 2009
Zákon o právu petičním, z. č. 85/1990 Sb., s výkladem

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

JUDr. Jitka Mráčková, CSc.

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2015

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Činnost Policie ČR při zajišťování veřejného pořádku na veřejných shromážděních" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 20. března 2015

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé diplomové práce JUDr. Jitce Mráčkové, CSc. za odborné vedení, poskytování cenných rad a připomínek a její vstřícnost při zpracovávání této práce. Dále bych chtěla poděkovat kolegovi JUDr. Karlu Klackovi za čas, který se mnou strávil při diskusích ohledně zpracování mé diplomové práce. Děkuji také manželovi a synům za morální podporu, kterou mi poskytovali během celého mého studia a za pochopení, že jsem s nimi nemohla trávit tolik času, kolik bych chtěla.

Činnost Policie ČR při zajišťování veřejného pořádku na veřejných shromážděních

---

Activity of Police of the CR in public gathering order assurance

Souhrn:

Diplomová práce se zabývá shromažďovacím právem v České republice. Práce má za cíl určit, zda současná právní úprava zákona o právu shromažďovacím je vyhovující nebo zda se v tomto zákoně nacházejí mezery, díky kterým lze tento zákon obejít nebo zneužít. Aby byl splněn stanovený cíl práce, byl za tímto účelem proveden rozbor právních předpisů, které tuto problematiku upravují. Současná právní úprava shromažďovacího zákona byla zkoumána i v souvislosti s činností Policie ČR během těchto shromáždění. V jedné části diplomové práce bylo zjišťováno, zda je právo shromažďovací v sousedních zemích obdobné jako v České republice či naopak. V této diplomové práci byl kladen důraz na činnost antikonfliktních týmů, které v České republice působí velmi krátkou dobu. Jsou rozebrány dvě případové studie, a sice první, kde nebyli nasazeni pracovníci antikonfliktního týmu. V druhé případové studii byl nasazen antikonfliktní tým. Následně byly tyto případy vyhodnoceny. Závěr práce hodnotí, zda bylo dosaženo splnění cíle.

Summary:

This thesis deals with the gathering law of the Czech Republic. The thesis aims to determine whether current legal provision of the gathering law is convenient or if there are loopholes allowing to elude or misuse it. In order to carry out the aim there was performed an analysis of legal regulations adjusting the issue. Current legal adjustment of gathering law was examined in coherence with activity of the Police of the Czech Republic during such gatherings. In one part of the thesis it was being found out whether the gathering law in the Czech Republic is similar or not to the laws in our neighbouring countries. In the thesis there was accentuated activity of anti-conflict teams which has been operating in the Czech Republic for very short period. There are two event studies analysed - the first one without use of anti-conflict workers, and the second one where he team was used. Subsequently these two cases were evaluated. The conclusion then assesses if the aim of the thesis was met.

Klíčová slova: právo shromažďovací, Policie ČR, antikonfliktní tým, veřejné shromáždění, bezpečnostní opatření, veřejný pořádek, Křišťálová noc, Prague Pride

Keywords: gathering law, Police of the Czech Republic, anti-conflict team, public gathering, safety measure, public order, Crystal night, Prague Pride

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíle a metodika	11
2.1 Cíl práce.....	11
2.2 Metodika	11
3. Teoretická část	13
3.1 Právní úprava práva shromažďovacího v České republice.....	13
3.1.1 Historie shromažďovacího práva před rokem 1989	13
3.1.2 Shromažďovací právo po roce 1989 do současnosti	15
3.1.2.1 Úvodem.....	15
3.1.2.2 Prameny shromažďovacího práva v ČR.....	16
3.1.2.2.1 Mezinárodní smlouvy.....	16
3.1.2.2.2 Ústava a Listina základních práv a svobod	17
3.1.2.2.3 Zákon o právu shromažďovacím.....	18
3.1.2.2.4 Ostatní prameny.....	20
3.1.2.3 Shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím.....	20
3.1.2.3.1 Vybrané otázky ze shromažďovacího zákona	20
3.1.2.3.2 Subjekty shromáždění	20
3.1.2.3.3 Práva a povinnosti svolavatele a účastníků shromáždění	22
3.1.2.3.4 Oznámení o shromáždění	26
3.1.2.3.5 Zákaz shromáždění.....	31
3.1.2.3.6 Rozpuštění shromáždění.....	34
3.1.3 Závěrem.....	37
3.2 Porovnání shromažďovacího práva v ČR se zahraniční právní úpravou sousedních zemí	38
3.2.1 Slovensko	38
3.2.2 Německo.....	39
3.2.3 Polsko	40
3.2.4 Maďarsko.....	40
3.2.5 Závěrem.....	41
3.3 Složky Policie ČR působící při zajišťování veřejného pořádku při veřejných shromážděních ...	43
3.3.1 Úvodem	43
3.3.2 Služba pořádkové policie.....	43
3.3.3 Služba kriminální policie a vyšetřování	46
3.3.4 Letecká služba	47
3.3.5 Ochranná služba	47

3.3.6	Závěrem.....	48
3.4	Postup Policie ČR na veřejných shromážděních	48
3.4.1	Metodika k postupu při zajišťování pořádku na shromážděních.....	48
3.4.2	Závěrem.....	50
3.5	Antikonfliktní tým Policie ČR jako klíčový aktér	51
3.5.1	Zřízení Antikonfliktního týmu.....	51
3.5.2	Právní úprava Antikonfliktního týmu	55
3.5.3	Antikonfliktní tým v praxi.....	55
3.5.4	Závěrem.....	57
3.6	Srovnání antikonfliktního týmu Policie ČR s antikonfliktními týmy v Německu.....	57
3.6.1	Úvodem	57
3.6.2	Berlín	58
3.6.3	Dolní Sasko	59
3.6.4	Bavorsko.....	59
3.6.5	Závěrem.....	60
4.	Praktická část	61
4.1	Případové studie veřejného shromáždění, na kterých byl a nebyl nasazen AKT	61
4.1.1	Úvodem	61
4.1.2	Veřejné shromáždění bez účasti AKT	62
4.1.2.1	Případová studie „Křišťálová noc“.....	62
4.1.2.2	Účastníci shromáždění „Křišťálová noc“	63
4.1.2.2.1	Bezpečnostní opatření Policie ČR.....	64
4.1.2.3	Průběh „Křišťálové noci“	68
4.1.2.4	Vyhodnocení „Křišťálové noci“	73
4.1.3	Veřejné shromáždění s účastí AKT	78
4.1.3.1	Případová studie „Prague Pride“	78
4.1.3.2	Účastníci shromáždění „Prague Pride“	79
4.1.3.2.1	Bezpečnostní opatření Policie ČR.....	79
4.1.3.3	Průběh „Prague Pride“	82
4.1.3.4	Vyhodnocení „Prague Pride“	87
4.2	Řízený rozhovor s vedoucím a členy antikonfliktního týmu	93
4.2.1	Úvodem	93
4.2.2	Řízený rozhovor	94
4.3	Rozbor trestných činů, kterých se dopouštějí účastníci veřejných shromáždění a možný vliv AKT na jejich četnost.	101

4.3.1	Úvodem	101
4.3.2	Rozbor vybraných trestných činů páchaných na veřejných shromážděních	104
4.3.2.1	Trestný čin výtržnictví dle ust. § 358 tr. zákoníku.....	104
4.3.2.2	Trestný čin poškození cizí věci dle ust. § 228 tr. zákoníku.....	110
4.3.2.3	Trestný čin násilí proti úřední osobě dle ust. § 325 tr. zákoníku.....	115
4.3.3	Srovnání dalších trestných činů páchaných v souvislosti s veřejnými shromážděními...	122
5.	Vyhodnocení praktické části	125
5.1	Vyhodnocení případových studií	125
5.2	Vyhodnocení řízených rozhovorů.....	131
5.3	Vyhodnocení kapitoly zabývající se trestnými činy páchanými na veřejných shromážděních .	132
5.4	Závěrem	136
6.	Závěr	143
7.	Seznam použitých zdrojů	146
8.	Seznam grafů.....	150
9.	Seznam tabulek	151
10.	Seznam obrázků:	152

1. Úvod

Diplomová práce se zabývá činností Policie ČR při zajišťování veřejného pořádku na veřejných shromážděních. Uvedené téma bylo zvoleno autorkou práce nejen z toho důvodu, že se s touto problematikou setkává v rámci svého profesního života, ale rovněž proto, že se jedná o problematiku, která se více či méně určitým způsobem dotkne většiny obyvatel České republiky. V této diplomové práci se totiž nejedná jen o samotném právu svobodně se shromažďovat, což občané po událostech v listopadu 1989 v tehdejší ČSSR mohou opět činit, či jen samotnou právní úpravu této oblasti, ale také o práci Policie ČR, která při těchto veřejných shromážděních vykonává činnost směřující k zajištění pokojných průběhů veřejných shromáždění, k zabránění narušení veřejného pořádku, k ochraně životů a zdraví občanů, či k zabránění případným majetkovým škodám.

Není tedy pochyb o tom, že téma této diplomové práce je jednou z oblastí života občanů, se kterou tito mají buď osobní zkušenost získanou tím, že se někdy v minulosti zdržovali v místě konání veřejného shromáždění, nebo o veřejném shromáždění a jeho průběhu byli informováni ze sdělovacích prostředků. Druhý případ je pro média zajímavý hlavně v případě, kdy právě hrozí narušení veřejného pořádku či újmy na zdraví osob nebo majetku v místě shromáždění se nacházejících a to včetně službu konajících policistů. V obou případech jsou ovšem veřejnosti zřejmá a dobře viditelná policejní opatření, která jsou se shromážděními spojená. V případech, kdy policejní složky musely provést zákrok, popřípadě alespoň opatření k eliminaci případných rizikových faktorů, bývá činnost policie podrobena ze strany veřejnosti poměrně přísnému hodnocení. V mnoha případech je poté kritizována za svou činnost, kdy je jí vytýkána buď nečinnost nebo naopak přílišná aktivita či dokonce nepřiměřenost případných zásahů např. proti skupinám osob.

Diplomová práce tak propojuje oblast právní úpravy práva shromažďovacího v ČR s oblastí policejních činností při zajišťování veřejného pořádku na veřejných shromážděních.

2. Cíle a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této práce je zodpovězení výzkumné otázky, zda je současná platná právní úprava práva shromažďovacího v ČR vyhovující. Zjištění, zda nejsou v této právní úpravě mezery, díky kterým může např. docházet k obcházení zákona, a to vše v souvislosti s činností Policie ČR a antikonfliktního týmu, která při zajišťování veřejného pořádku na veřejných shromážděních vychází z platné právní úpravy. Dále vyhodnocení významu a účinnosti antikonfliktního týmu Policie ČR.

Dalším dílčím úkolem této diplomové práce je po provedené analýze současného znění shromažďovacího zákona a srovnáním právních úprav se sousedními zeměmi, navrhnout řešení de lege ferenda u jeho problematických aspektů.

2.2 Metodika

Pro zpracování této diplomové práce byla užitá zejména analytická metoda. V této práci se analyzují ústavní normy, zákonné normy a podzákonné normy. Dále byla zvolena metoda výkladu práva.¹ Při provedeném výkladu právních norem je zohledněno kritérium právní síly, tedy relevance mezi právními normami a jejich postavení v hierarchii právních norem.²

Další metodou, která byla užitá pro zpracování této diplomové práce, byla metoda dotazovací, která by měla vést k získání relevantních dat. Na tyto data byly použity další metody, a sice metoda statistická a metoda zpracování dat a následně tyto data budou interpretována.

---

¹ Metodou výkladu právní normy se rozumí způsob postupu, kterým lze dojít k racionálním poznatkům o smyslu textu zákona. Metodami, které jsou užívány pro výklad právních norem jsou např. jazykový výklad, logický výklad, systematický výklad nebo historický výklad, viz Boguszak, J., Čapek, J., Gerloch, A., Teorie práva, Praha, ASPI 2004, str. 149 – 159; srn Geloch, A., Teorie práva, 3. Vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, str. 147-151

² Právní síla je vlastnost, která spočívá v relevanci mezi normami, což odpovídá jejich postavení v hierarchii norem. Z hlediska právní síly norem platí, že norma nižší právní síly nesmí odporovat normě vyšší právní síly a norma může být měněna nebo rušena pouze normou stejné nebo vyšší právní síly. V rámci vnitrostátního práva dělíme normy na ústavní, zákonné a podzákonné. Nejvyšší právní sílu mají ústavní zákony. Viz Geloch, A., Teorie práva, 3. Vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, str. 50-51

Provedeným srovnáním české právní úpravy shromažďovacího práva s právními úpravami okolních zemí, lze zjistit nejen odlišnosti, ale mohou sloužit i jako předlohy pro návrhy řešení de lege ferenda³. Dále byla pro potřeby zpracování této diplomové práce zvolena metoda případových studií, kde budou rozebrány a vyhodnoceny činnosti Policie ČR a pracovníků antikonfliktního týmu na dvou veřejných shromážděních.

Pro zpracování této diplomové práce byla dále užita metoda případových studií. Kde jsou rozebrány a vyhodnoceny činnosti Policie ČR na dvou veřejných shromážděních. Terénem vymezeným pro případové studie je hlavní město Praha. Časové vymezení je v prvním případě rok 2007, ve druhém případě 2011, veřejná shromáždění jsou vybrána s ohledem na časový posun, kde lze srovnat nejen činnost Policie ČR jako bezpečnostního sboru, ale zejména provést porovnání s důrazem na činnost antikonfliktního týmu.

Výklad právních předpisů vychází ze stavu k 1.1.2015.

---

³ Tj z hlediska možné změny zákona; právní úprava de lege lata znamená, právní úpravu z hlediska platného zákona. Viz Geloch, A., Teorie práva, 3. Vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, str. 310

3. Teoretická část

3.1 Právní úprava práva shromažďovacího v České republice

3.1.1 Historie shromažďovacího práva před rokem 1989

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 zaručovala právo pokojně a beze zbraně se shromažďovat Ústava ČSR, zákon č. 121/1920 Sb.⁴ V ustanovení § 113 zákona č. 121/1920 Sb. bylo stanoveno omezení zvláště pro shromáždění na místech, která sloužila veřejné dopravě, za války nebo tehdy, vypuknou-li uvnitř státu události, které ohrožují zvýšenou měrou republikánskou státní formu, ústavu nebo veřejný klid a pořádek. Výkon tohoto práva byl stanoven zákonem č. 135/1867 ř. z., který byl do právního řádu Československé republiky recipován na podkladě zákona č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu Československého⁵ z rakouské úpravy. Ochrana shromažďovacího práva měla být zaručena v ustanovení §§ 4 a 5 z .č. 309/1921 Sb.⁶, proti útisku na ochranu svobody ve shromážděních.⁷

Ústavním zákonem č. 330/1938 Sb.⁸, o zmocnění ke změnám ústavní listiny a ústavních zákonů republiky Československé a o mimořádné moci nařizovací, a to na základě čl. 1 a 2 tohoto ústavního zákona, bylo umožněno upravit shromažďovací právo prostřednictvím podzákonných právních předpisů a vládním nařízením č. 12/1939 Sb. II⁹, kterým byl novelizován již zmíněný zákon č. 135/1867 ř. z. Přestupky podle tohoto zákona a předpisů, příkazů a zákazů podle něho vydaných trestají - bez újmy soudního stíhání - okresní (státní policejní) úřady pokutou do 50.000 K nebo vězením do 6 měsíců. Za nedobytnou pokutu vyměří se náhradní trest vězení podle míry zavinění do 6 měsíců. Pokuta a trest na svobodě mohou být uloženy také zároveň; v tomto případě nesmí však trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytnou pokutu přesahovat 6 měsíců.¹⁰

---

⁴ zákon č. 121/1920 Sb., Ústava ČSR

⁵ zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu Československého

⁶ §§ 4 a 5 zákona č. 309/1921 Sb., proti útisku na ochranu svobody ve shromážděních

⁷ Na právo pokojně a beze zbraně se shromažďovat tedy mysleli, již zákonodárci krátce po vzniku První Československé republiky, což mělo být i projevem demokracie, což bylo po vzniku nového státu a v kontextu rozpadu Rakouska Uherska poměrně významným právem.

⁸ ústavní zákon č. 330/1938 Sb., o zmocnění ke změnám ústavní listiny a ústavních zákonů republiky Československé a o mimořádné moci nařizovací

⁹ vládní nařízení č. 12/1939 Sb. II, novela k zákonu č. 135/1867 ř. z.

¹⁰ zákon č. 135/1867 ř. z., o právě shromažďovacím

Po únoru 1948 Ústava Československé republiky, ústavní zákon č. 150/1948 Sb.¹¹, platná od června 1948 zaručovala v ustanovení § 24 shromažďovací právo za podmínky, že jeho výkon nebude ohrožovat lidově demokratické zřízení nebo veřejný pokoj a řád, přičemž stanovení podmínek pro výkon tohoto práva bylo svěřeno prováděcímu předpisu, kterým byl zákon č. 68/1951 Sb.¹², o dobrovolných organizacích a shromážděních. Tento právní předpis jen stanovil meze shromažďovacího práva, které kopírovaly ústavní limity a povinnosti svolavatelů. Samotná úprava výkonu shromažďovacího práva ovšem byla delegována na prováděcí vyhlášku Ministra vnitra č. 320/1951 Ú. l.¹³, která rozlišovala mezi shromážděními, která se ohlašovala týden dopředu a shromážděními, která nepodléhala ohlašovací povinnosti, kdy v tomto případě se jednalo o shromáždění veřejného významu a shromáždění náboženského charakteru. V uvedené vyhlášce byla dána pravomoc Odboru pro vnitřní věci rady okresního národního výboru vyjmout některá shromáždění z ohlašovací povinnosti. Dále měl tento odbor pravomoc uložit ohlašovací povinnost shromážděním, která by jinak mohla být konána bez ohlášení. Vyhláška současně stanovila, že je potřeba mít povolení k pořádání podniků na veřejných silnicích a v jejich sousedství je potřeba povolení pokud by provozem těchto podniků mohla být ohrožena bezpečnost nebo plynulost silničního provozu.¹⁴

Ústavním zákonem č. 100/1960 Sb.,¹⁵ byla zaručena svoboda shromažďovací a svoboda pouličních průvodu a manifestací v čl. 28, a to ke stejným cílům, k jakým slouží svoboda projevu. Zákonem č. 126/1968 Sb.¹⁶, o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku, byla upravena možnost zakázat veřejné shromáždění, manifestaci nebo průvod rozpustit, pokud by jeho zaměření či průběh mohl narušit důležité zahraničně politické zájmy státu, jeho konání by bylo v rozporu se zákonem, bylo by zaměřeno proti socialistickému řádu nebo by jinak ohrozilo veřejný pořádek. Dle článku 28 Ústavy ČSSR se svoboda shromažďovací zaručuje. Shromáždění je pojem zahrnující veřejná shromáždění, manifestace i průvody. Základní smysl a cíl práva shromažďovacího, který Ústava ČSSR zaručovala, byl ten, že občané mohli tohoto práva využívat jak v zájmu rozvoje své osobnosti, taky k uplatňování své aktivní účasti na správě státu a na hospodářské a kulturní výstavbě země. Ústava

---

¹¹ ústavní zákon č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky

¹² zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních

¹³ Vyhláška Ministra vnitra č. 320/1951 Ú. l., o dobrovolných organizacích a shromážděních, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ Shromažďovací právo po tzv. Vítězném únoru bylo poznamenáno nástupem komunistů k moci. Právní předpisy týkající se shromažďovacího práva v tomto období byly v souladu s nastupujícím totalitním režimem.

¹⁵ úst. zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky

¹⁶ zákon č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku

ČSSR rovněž stanovila prostředky, které se pracovním a jejich organizacím dávaly k dispozici (veřejné budovy, sály, prostranství atd) a zároveň také meze těchto práv a svobod. Dle Ústavy ČSSR byla svoboda projevu zaručena v souladu se zájmy pracujícího lidu. Dle tohoto výkladu by bylo v rozporu se zájmy pracujícího lidu, kdyby shromáždění bylo v rozporu s Ústavou, zákony a ostatními právními předpisy. Veřejná shromáždění musela být ohlášena předem na Okresní národní výbor. Nebylo-li veřejné shromáždění ohlášeno předem, mohlo být proti účastníkům, popř. pořadatelům zakročeno. Veřejná shromáždění, která pořádali představitelé politického a veřejného života, se mohly konat bez ohlášení. Schůze pořádané v místnostech, které byly přístupné jen členům a zvaným hostům mohly organizace pořádat bez ohlášení.¹⁷

3.1.2 Shromáždovací právo po roce 1989 do současnosti

3.1.2.1 Úvodem

Novou právní úpravu shromáždovacího práva podnítily až listopadové události roku 1989. V uvedeném roce se začala bořit tzv. železná opona a satelitní země sovětského svazu nastoupily cestu přechodu k demokracii. Konkrétně v Československu, Polsku či Maďarsku se zformovala demokratická hnutí, která chtěla nastolit demokratický režim a jedním z požadavků tohoto demokratizačního procesu bylo zaručení svobodného shromáždování. V Československu tak byl v roce 1990 přijat nový zákon o právu shromáždovacím zákon č. 84/1990 Sb.,¹⁸ o právu shromáždovacím¹⁹ současně s tímto zákonem byl přijat zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním²⁰.

---

¹⁷ Průvody, které se pořádaly v souvislosti s výkonem náboženského vyznání, nebo průvody konané u příležitosti např. pohřbu, nebylo třeba hlásit, pokud se tento průvod konal způsobem obvyklým. Motoristické sportovní podniky povoloval Svazarm (Svaz pro spolupráci s armádou) po stránce sportovní a národní výbor s orgány SNB po stránce bezpečnostní. Taneční zábavy povolovaly národní výbory, kdy pořadatelé byli podniky pohostinství, JZD, dobrovolné organizace nebo podniky cestovního ruchu. Neveřejné taneční zábavy, např. svatební hostiny s tancem, i když se konaly v hostinské místnosti a byly přístupné jen pozvaným osobám, nevyžadovaly povolení. Národní výbor mohl veřejné shromáždění zakázat, popř. rozpustit v případech jestliže zaměření nebo průběh takového shromáždění by mohl narušit důležité zahraničně politické zájmy státu, nebo pokud by konání veřejného shromáždění bylo v rozporu se zákonem nebo jinak ohrozil veřejný pořádek. U zákazu šlo o správní rozhodnutí po provedeném správním řízení, u rozpuštění šlo o opatření na místě samém. Viz Madar Z. a kol., Právní slovník, Praha Panorama 1988, str. 268-269.

¹⁸ zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromáždovacím

¹⁹ Se změnou společenských poměrů a snahou Československa zařadit se opět mezi demokratické státy, bylo nutné vytvořit zcela nový zákon, upravující tuto problematiku, jednalo se tedy o diskontinuitu práva v této oblasti, vzhledem ke společnosti, že na předchozí zákonnou úpravu nebylo možno navázat. Jedná se o příklad tzv. diskontinuity práva. Diskontinuita práva svědčí o narušení dosavadního řádu. Viz Gerloch, A., Teorie práva, 3. Vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, str. 302-304

²⁰ zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním

3.1.2.2 Prameny shromažďovacího práva v ČR

Prameny shromažďovacího práva se v České republice dělí na mezinárodní smlouvy, Ústavu a Listinu základních práv a svobod, Zákon o právu shromažďovacím a ostatní zákony (např. zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, nebo zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, či zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů)²¹.

3.1.2.2.1 Mezinárodní smlouvy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v čl. 10²² stanoví, že součástí právního řádu ČR a zároveň i pramenem práva jsou mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament ČR souhlas a jimiž je ČR vázána. Přijetím zákona o právu shromažďovacím zákon č. 84/1990 Sb., došlo k naplnění čl. 21 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a o právu pokojně se shromažďovat, ačkoliv se tento mezinárodní pakt stal součástí Československého právního řádu již v 70. letech. Socialistická úprava ovšem standardům uvedeným v článku 21 neodpovídala.²³ V roce 1991 přijalo Československo Opční protokol, sdělení č. 169/1991 Sb.²⁴, o uložení listiny o přístupu České a Slovenské federativní republiky k Opčnímu protokolu k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech sjednanému v New Yorku, který dává po vyčerpání všech vnitrostátních prostředků jednotlivcům možnost obracet se k Výboru pro lidská práva. V roce 1992 byla v Československu vyhlášena pod č. 209/1992 Sb., Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, přijata úmluva o ochraně lidských práv a svobod, která byla vyhlášena v 1950 Radou Evropy, v Československu vstoupila v platnost v březnu 1992. Svoboda shromažďovací je zde zaručena v čl. 11. Zároveň jsou v ní vyjmenovány důvody jejího omezení, které jsou možné pouze, pokud jsou stanoveny zákonem a jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojů a zločinnosti, ochrany zdraví a morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Za to úmluva současně připouští možnost určitých zákonných omezení shromažďovacího práva na příslušníky policie nebo ozbrojených sil.

---

²¹ zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

²² čl. 10 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

²³ Jenelka, L., Břeň, J., Zákon o sdružování občanů, Zákon o právu shromažďovacím, Zákon o právu petičním s komentářem, Praha: ASPI, 2007 str, 71

²⁴ sdělení č. 196/1991 Sb.,

3.1.2.2 Ústava a Listina základních práv a svobod

Samotná Ústava ČR se o shromažďovací právu sice nezmiňuje, obsahuje však několik článků, které s ním souvisejí. Jde například o již uvedený čl. 10, dále je třeba zmínit čl. 3, který prohlašuje Listinu základních práv a svobod za součást ústavního pořádku České republiky. Toto je zopakováno i v čl. 112 odst. 1 zákona č. 1/1993 Sb.²⁵, který obsahuje taxativní výčet právních předpisů, které jsou součástí ústavního pořádku, a sice Ústavní pořádek České republiky tvoří tato Ústava, Listina základních práv a svobod, ústavní zákony přijaté podle této Ústavy a ústavní zákony Národního shromáždění Československé republiky, Federálního shromáždění Československé socialistické republiky a České národní rady upravující státní hranice České republiky a ústavní zákony České národní rady přijaté po 6. červnu 1992. V České republice se tak uplatňuje systém tzv. polylegální ústavy, která je tvořena několika ústavními dokumenty.²⁶

V Listině základních práv a svobod v čl. 19 je právo shromažďovací zařazeno mezi práva politická, která jsou společně upravená ve druhém dílu, hlava druhá. I přes toto zařazení lze konstatovat, že shromažďovací právo není právem čistě politickým, ale že jeho rozsah je širší, kdy si lze představit shromáždění, která jsou svým charakterem nepolitická.²⁷ Evropská úmluva o lidských právech, nebo shromažďovací zákon jiných zemí shromažďovací právo za právo politické neprohlašují. „*Stejně tak ve všech okolních zemích není toto právo shromažďovacími zákony ani judikaturou definováno jako právo čistě politické. V Rakousku a v Německu účel shromáždění v zákonných předpisech není vůbec zakotven a dovozuje se interpretací ústavních předpisů zakotvujících základní lidská práva. V Polsku je účelem shromáždění podle zákona o shromažďování společná diskuse či vyjádření společného názoru. Na Slovensku je právní úprava totožná s českou s širokým vnímáním tohoto práva.*“²⁸

Vyjmenované články Listiny základních práv a svobod upravují práva, která se svobodou shromažďovací souvisejí. Jedná se především o čl. 20 – právo sdružovací, čl. 21 – právo podílet se na správě věcí veřejných, čl. 19 – právo petiční, čl. 4 – svoboda pohybu a pobytu, čl. 15 – svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání. Dále je nutné zmínit čl. 17 – právo na svobodu projevu, kdy bez jeho uplatnění by nebyla možná svoboda shromažďovací. Svoboda projevu ovšem není absolutní a je omezena právy jiných, která plynou z ústavního pořádku nebo z jiných zábran daných

²⁵ § 112 odst. 1) zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

²⁶ Geloch, A., Teorie práva, 3. Vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, str. 82

²⁷ Mezi nepolitická shromáždění můžeme zařadit každoroční pochod homosexuálních menšin Prague Pride, který se koná od roku 2011 a jiné karnevalové pochody a průvody.

²⁸ Černý P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 12

zákonem²⁹. Dle čl. 44 Listiny základních práv a svobod může být právo pokojně se shromažďovat omezeno příslušníkům bezpečnostních sborů a příslušníkům ozbrojených sil, pokud souvisí s výkonem služby. Uvedený článek je tak v souladu s čl. 11 odst. 2 Evropské úmluvy o lidských právech. V čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv a svobod jsou určeny ústavní meze shromažďovací svobody. Právo shromažďovat se může být omezeno pouze v případě, že je v kolizi s ochranou jiných právem chráněných zájmů. Tento článek dovoluje omezení pouze v případě, která jsou stanovena zákonem a pouze u shromáždění na veřejných místech, neboť autoritativně omezit lze pouze shromáždění na veřejném místě konaná.³⁰ Shromažďovací právo lze realizovat pouze ve skupině, podle převládajícího názoru postačuje společenství dvou osob, lze se setkat i s názorem, že je zapotřebí osob tří. „*S tímto názorem však nelze souhlasit, neboť neodpovídá specifickým shromažďovacího práva, s ohledem na to, že není zakládána žádná struktura spolku, nehlasuje se ani jinak nerozhoduje, ale jde o vyjádření jednotného názoru vně shromáždění i jeho výměnu mezi účastníky shromáždění, což je splněno i v případě dvou účastníků.*“³¹ Subjektem shromažďovacího práva je osoba bez ohledu na občanství, věk, místo pobytu, apod. Z realizace práva shromažďovat se jsou podle některých autorů pojmově vyloučeny některé osoby, neboť se jedná o právo osobní³².

Listina základních práv a svobod umožňuje omezení shromažďovacího práva jen z důvodu ochrany práv a svobod druhých, ochrany veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo z důvodu bezpečnosti státu. Listina základních práv a svobod tyto důvody vyjmenovává taxativně, neboť jen tyto mohou být relevantní pro aplikaci omezení shromažďovací svobody. Vyjmenované důvody tak dávají zákonodárcům široký prostor pro zákonnou úpravu³³.

3.1.2.2.3 Zákon o právu shromažďovacím

Jak již bylo uvedeno, po listopadových událostech v roce 1989 bylo započato s přípravou nového shromažďovacího zákona. Samotný zákon č. 84/1990 Sb., zákon o právu shromažďovacím, nabyt účinnosti dne 29. března 1990 a nahradil předchozí právní úpravu³⁴. Uvedený shromažďovací zákon je prováděcím právním předpisem ke čl. 19 Listiny základních práv a svobod, přesto však je

---

²⁹ Ústavní soud ČR, sp. zn. III US 359/1996

³⁰ Klíma K a kol., komentář k Ústavě a k Listině, 2. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 2. díl, str. 1130.

³¹ Černý P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 18-19

³² Pavlíček V., a kol., Ústavní právo a státověda, Praha: Linde, 2004, II. díl: Ústavní právo ČR, část 2., str. 150

³³ Pavlíček V., a kol., Ústava a Ústavní řád ČR, komentář, 2. vydání, Praha: Linde 2002, 2. díl, Práva a svobody str. 199

³⁴ Jenelka, L., Břeň, J., Zákon o sdružování občanů, Zákon o právu shromažďovacím, Zákon o právu petičním s komentářem, Praha: ASPI, 2007 str, 71

shromažďovací právo přímo aplikovatelné prostřednictvím Listiny základních práv a svobod což vyplývá z čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.³⁵

Shromažďovací zákon byl přijat před přijetím Listiny základních práv a svobod a byl přijat k provedení čl. 28 ústavní zákon č. 100/1960 Sb.³⁶ a čl. 21 Mezinárodního paktu o občanských právech. Tento zákon byl od doby své účinnosti celkem 6x novelizován, kdy se většinou jednalo o změny, které vedly k jeho zpřísnění. Tyto změny byly většinou vynucené tlakem médií a veřejnosti, které reagovali na nedostatky shromažďovacího zákona.

Jedná se o novely:

- 01.07.1990 – zákon č. 175/1990 Sb., zákon, kterým se mění a doplňuje trestní zákon (k 1.1.2010 byl zrušen);
- 01.07.2002 – zákon č. 259/2002 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 84/1990 Sb., zákon o právu shromažďovacím => zde je podstatné zmínit, že tímto zákonem se vkládá ustanovení § 7 odst. 4, tedy účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci, je-li proti shromáždění prováděn zákrok útvaru Policie ČR.³⁷;
- 01.01.2003 – zákon č. 151/2002 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím soudního správního řádu;
- 01.01.2009 – zákon č. 274/2008 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR => zde je zapotřebí zmínit, že se novelizuje § 14 odst. 2, písm. d), tedy jako účastník shromáždění má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jeho identifikaci.³⁸;
- 19.09.2009 – zákon č. 294/2009 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím.

---

³⁵ Jamborová, K., Shromažďovací zákon a oznámený účel shromáždění, Správní právo, 2009, roč. 42, č. 4 str. 244-245

³⁶ čl. 28 ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava ČSSR

³⁷ § 7 odst. 4) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

³⁸ § 14 odst. 2, písm. d) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

3.1.2.2.4 Ostatní prameny

K ostatním pramenům, které se zabývají shromažďovacím právem lze uvést např. zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. Jmenovaný zákon v ustanovení § 25 zakazuje shromáždění v okruhu 100 metrů od budov Ústavního soudu nebo od míst, kde Ústavní soud jedná. Dalším právním předpisem je zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, který ve svém ustanovení § 44 zakazuje politická shromáždění ve vojenských objektech.³⁹ Uvedené ustanovení vychází z již zmíněného čl. 44 Listiny základních práv a svobod, který omezení shromažďovacího práva příslušníkům bezpečnostním sborů a ozbrojených sil umožňuje. Dalším právním předpisem, který upravuje shromažďovací právo je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a to ve svém ustanovení § 179 společně se svobodou sdružování. Trestně právní ochrana svobody shromažďování je zařazena mezi trestné činy proti svobodě. Dalším příkladem může být zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, který podle svého ustanovení § 5 písm. d) může za nouzového stavu nebo za stavu ohrožení státu omezit právo pokojně se shromažďovat ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací, a to na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu. Uvedené ustanovení navazuje na zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, čl. 6 odst. 1, kdy u tohoto ustanovení se vychází z předpokladu, že zájem na ochraně života, zdraví a majetku je preferován na úkor některých jiných práv a svobod garantovaných Listinou základních práv a svobod, mezi jinými i na úkor práva pokojného shromažďování.⁴⁰

3.1.2.3 Shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím

3.1.2.3.1 Vybrané otázky ze shromažďovacího zákona

Vzhledem k tomu, že zákon o právu shromažďovacím je obsáhlý, nelze ke všem ustanovením tohoto zákona napsat rozbor. Proto byly vybrány v níže uvedených podkapitolách ustanovení, která si myslím, že je potřeba blíže rozepsat.

3.1.2.3.2 Subjekty shromáždění

Svolavatel

V ustanovení § 3 shromažďovacího zákona je uvedeno, kdo může svolat shromáždění, tedy na toto právo má občan starší 18 let, nebo právnická osoba, se sídlem na území ČR anebo skupina osob,

---

³⁹ Armáda ČR stejně jako ozbrojené sbory v ČR (např. Policie ČR, Hasičský záchranný sbor, BIS, UZSI nebo GIBS) musí zůstat sbory apolitickými a na rozdíl od komunistické doby její příslušníci nemohou být členy žádných politických stran ani hnutí. Proto je takovéto omezení pro tyto příslušníky, které je zmíněno i v Listině základních práv a svobod nezbytné.

⁴⁰ Paláček, M., Vronská, S., Krizový zákon s komentářem, Poradce 2003, roč. 8 str. 13,

v těchto případech se jedná o tzv. svolavatele shromáždění. Svolavatelem shromáždění se rozumí jak skupina osob, tak osoba, která vyzývá k účasti na shromáždění a koná odpovídající organizační opatření k realizaci shromáždění. Svolavatel může k účasti vyzývat buď sám, nebo prostřednictvím dalších osob libovolnými prostředky, např. letáky, poštou, internetem apod. „*Organizačním opatřením je již stanovení účelu, místa a času shromáždění, avšak patří mezi ně samozřejmě i oznámení shromáždění úřadu.*“⁴¹

Svolavatel musí být dostatečně způsobilý organizovat a nést odpovědnost za průběh shromáždění. Shromažďovací zákon výslovně neuvádí, že fyzická osoba musí být způsobilá k právním úkonům, ale komentář k uvedenému zákonu⁴² předpokládá s ohledem na subsidiaritu správního řádu splnění této podmínky současně s požadavkem dovršení 18 let za nutnou. „*Procesní způsobilost podle správního řádu nemají fyzické osoby, které byly soudem zbaveny způsobilosti k právním úkonům; osoby, jejichž způsobilost k právním úkonům byla soudem omezena, nemají procesní způsobilost v rozsahu tohoto omezení.*“⁴³ Nový občanský zákoník pojem právního úkonu již nepoužívá, nahradil jej pojmem právní jednání⁴⁴. Podle ustanovení § 20 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku je právnickou osobou organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou. Právnické osoby veřejného práva podléhají zákonům, podle nichž byly zřízeny; ustanovení tohoto zákona se použijí jen tehdy, slučuje-li se to s právní povahou těchto osob. Právnické osoby, bez ohledu na účel založení, mohou svolávat shromáždění, kdy toto činí prostřednictvím buď svých statutárních orgánů nebo za určitých podmínek i prostřednictvím jejich pracovníků nebo členů. Pro účely shromáždění tak mohou skupinu osob tvořit jak osoby fyzické tak i právnické, které mohou být samy svolavateli.

Správní orgán

Podle ustanovení § 2a shromažďovacího zákona vykonávají ve věcech shromažďovacího práva v závislosti na územním rozsahu shromáždění působnost úřady, kdy se jedná v přenesené působnosti o obecní úřad, v jehož územním obvodu se má shromáždění konat. Přesahuje-li místo konání shromáždění územní obvod obecního úřadu, vykonává působnost pověřený obecní úřad. Pokud místo

---

⁴¹ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 40

⁴² Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 41

⁴³ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 41

⁴⁴ § 15 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

shromáždění přesahuje správní obvod pověřeného obecního úřadu, vykonává působnost krajský úřad nebo přímo Ministerstvo vnitra ČR, a to pokud místo konání shromáždění přesahuje hranice kraje.

Ke správnímu orgánu jako k subjektu shromáždění, vydal nález Ústavní soud.⁴⁵ Jde o posuzování ústavnosti obecně závazné vyhlášky Městské části Brno – Střed č. 1/1993, ve které si městská část vyhradila právo určit pro konání veřejného shromáždění vhodnou náhradní lokalitu, a to v případě, že se v této lokalitě jedná o nežádoucí aktivitu. Tím se rozumí hlučná veřejná shromáždění, komerční nebo reklamní akce. Výjimkou jsou akce pořádané pro humanitární účely, které jsou provázeny hudebními produkcemi, nebo akce, které nenarušují běžný provoz v tomto prostoru. Co se týče této vyhlášky tak Ústavní soud učinil závěr, že do samosprávních působností obce ani její části nespadá oprávnění normativně opravovat ústavně zaručené shromažďovací právo a výše jmenovanou obecně závaznou vyhlášku zrušil.

Účastník shromáždění

Účastník shromáždění je osoba přítomná na shromáždění se záměrem podílet se na jeho konání a to i pouhou pasivní účastí. Může to být také i osoba přítomná na shromáždění za účelem ho rušit. „*Účastníkem není osoba přítomná na shromáždění z jiných důvodů, než je účast na shromáždění, tj. zástupce úřadu, policisté, v uzavřených prostorách obsluhující personál.*“⁴⁶ Za účastníka shromáždění nelze považovat zástupce úřadu, službu konající policisty ani náhodné kolem jdoucí osoby.

Pokud jde o svolavatele a účastníka shromáždění, tak těmto shromažďovací zákon ukládá určité povinnosti.

3.1.2.3.3 Práva a povinnosti svolavatele a účastníků shromáždění

Oprávnění a povinnosti svolavatele a účastníků shromáždění jsou přiznány v příslušných právních předpisech, které se dotýkají shromažďovacího práva. Jde jak o samotný zákon shromažďovací, tak i o již zmíněné ústavní předpisy. Práva a povinnosti svolavatelů a účastníků jsou oběma těmto subjektům přiznány proto, aby bylo shromažďovací právo vůbec možné realizovat v praxi.

---

⁴⁵ Nález ÚS sp. zn. PIUS40/1995,

⁴⁶ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 90

Práva svolavatele jsou zakotvena v ustanovení § 6 odst. 1 zákona shromažďovacího.⁴⁷ Podle tohoto ustanovení je svolavatel oprávněn činit všechna opatření ke svolání shromáždění. Tato opatření lze uplatnit až po oznámení shromáždění. Výčet práv svolavatele je vymezen taxativně. Jde o následující práva, která jsou uvedena v ustanovení § 6 shromažďovacího zákona:

- Svolavatel má právo osobně, písemně či jinak zvát k účasti na shromáždění, dále má právo aby pozvání na shromáždění bylo ve vhodném čase vyhlášeno místním rozhlasem. Toto vyhlášení nemusí být bezplatné a obec může po svolavateli požadovat úhradu nákladů.

- Svolavatel má právo na poskytnutí pomoci ze strany úřadu. Úřad by měl přistupovat ke všem svolavatelům stejně a naopak by neměl nikoho zvýhodňovat. Jako příklad pomoci úřadu lze uvést pomoc svolavateli při zjišťování jeho povinností, včetně toho z jakých právních předpisů tyto povinnosti vyplývají, nebo předání kontaktů na osoby, které budou svolavateli připraveny pomoci při samotném konání akce. Pokud ovšem nebyla splněna oznamovací povinnost, nebo shromáždění bylo zakázáno, tato oprávnění svolavateli zanikají.

- Svolavatel může požádat úřad a nebo Policii ČR o ochranu shromáždění, a to v případě, že má obavu o rušení shromáždění. Zde se vychází z ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb.,⁴⁸ ve kterém jsou vyjmenovány úkoly policie. Ustanovení § 6 shromažďovacího zákona je jen konkretizací ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb.

- Dále má svolavatel právo na to, aby mohla být v průběhu shromáždění sepsána petice, kdy právním předpisem, který petice upravuje je zákon č 85/1990 Sb., o právu petičním. Petice je kolektivní forma vyjádření názoru, jde tedy o formu projevu ve smyslu čl. 17 Listiny základních práv a svobod.

- Svolavatel má nejen právo ale současně i povinnost vydávat přímo nebo s pomocí pořadatelů účastníkům pokyny vedoucí k zajištění řádného průběhu shromáždění. Podle ustanovení § 6 odst. 5 písm. d) zákona č. 84/1990 Sb., má povinnost dávat závazné pokyny pořadatelům. Dle ustanovení § 6 odst. 5 písm. e) zákona č. 84/1990 Sb., má činit opatření aby průběh shromáždění nebyl narušován a dbát o pokojný průběh shromáždění. K plnění pokynů jak svolavatel, tak pořadatelé nemohou účastníky nutit a pořadatelé mohou použít sílu jen v případě krajní nouze⁴⁹ nebo nutné obrany⁵⁰. Pokud

---

⁴⁷ V praxi se svolavateli zpravidla nebývá větších problémů, pokud jde o jejich znalosti ohledně práv a povinností, které pro ně vyplývají. Většina svolavatelů zná svá práva a povinnosti velmi dobře a většina i s Policií ČR dobře spolupracuje, tak aby z jejich strany k žádnému porušování zákonů nedocházelo – osobní znalost autorky práce.

⁴⁸ § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

⁴⁹ dle ust. § 28 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, je krajní nouze čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

⁵⁰ dle ust. 29 odst. 1 zákona č. 29/2009 Sb., trestní zákoník, je nutná obrana čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem

účastník pokyny neuposlechne lze upozornit policii případně zástupce úřadu, že se účastník dopouští přestupku proti právu shromažďovacímu. Pokud by došlo k situaci, že snaha svolavatele o pokojný průběh shromáždění by byla narušena, je povinností svolavatele dle ustanovení § 6 odst. 6 zákona shromažďovacího požádat bez zbytečného odkladu o potřebnou pomoc úřad nebo příslušný útvar Policie ČR a vlastními prostředky vyzvat účastníky k obnovení pokojného průběhu shromáždění, neboť jak již bylo uvedeno jen právo pokojně se shromažďovat je zaručeno ve čl. 19 Listiny základních práv a svobod. V případě, že pokojný průběh shromáždění je narušen ze strany případných odpůrců konajícího shromáždění, je věcí úřadu a Policie ČR aby pomohly svolavateli při zajištění nápravy.

- Svolavatel má dále povinnost znát právní předpisy, které by mohly mít na shromáždění dopad. Konkrétně se jedná o právní předpisy, které se týkají úseku požární ochrany⁵¹, ochrany přírody a krajiny⁵². Především by měl svolavatel mít znalost Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod, kdy v obecné rovině jde o povinnost šetřit práva ostatních.⁵³

Pokud se jedná o práva a povinnosti účastníků shromáždění, tak tito účastníci jsou především povinni dbát pokynů svolavatele a pořadatelů, jak již bylo dříve zmíněno. Dále jsou povinni zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění a po ukončení shromáždění se pokojně rozejít.

Účastník u sebe nesmí mít střelné zbraně, výbušniny nebo jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví. Tento zákaz je porušen i v případě, kdy předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, jsou sice nikoli v bezprostředním dosahu, avšak přesto snadno použitelné. „Příkladem může být, jestliže má účastník nebo účastníci tyto předměty v automobilu zaparkovaném na shromážděním“.⁵⁴ Střelná zbraň jako taková je upravena v příloze zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních, další právní předpis, který obsahuje výčet střelných zbraní je zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraních, střeliva a pyrotechnických předmětů. Zákonem vymezení pojmu výbušnina obsahuje zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Ve shromažďovacím zákonu není přímo konkretizován předmět, kterým lze ublížit na zdraví. Lze tedy vycházet z jiných zákonů, například z ustanovení § 111 písm. e) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky⁵⁵, nebo využít

---

⁵¹ Vyhláška č. 15/2003 Magistrátu hl. m. Prahy – Nařízení, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, na kterých se zúčastňuje větší počet osob.

⁵² Vyhláška č. 6/2001 Magistrátu hl. m. Prahy – Obecně závazná vyhláška hl. m. Prahy o ochraně veřejné zeleně.

⁵³ Wagnerová P., Jak je to se zákonem o právu shromažďovacím, respektive s oznámením shromáždění, Správní právo 2006, roč. 39 č. 2, str. 80

⁵⁴ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 91

⁵⁵ § 111 písm. e) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, kde je uvedeno Kde se v tomto zákoně mluví o zbraní, rozumí se tím cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším, nestanoví-li tento zákon jinak.

ustanovení § 118 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku⁵⁶. Nicméně v ustanovení § 7 odst. 3) zákona č. 84/1990 Sb., je obsažená podmínka, kdy je zakázáno nosit předměty, jimiž lze ublížit na zdraví pouze v případě, kdy lze z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím. Vzhledem ke skutečnosti, že uvedené ustanovení shromažďovacího zákona je poněkud neurčité, lze použít Nález Ústavního soudu sp. zn. PIUS5/2001. Podle tohoto nálezu Ústavního soudu je při hodnocení toho, zda jde o případ, na který se vztahuje ustanovení, které zakazuje mít u sebe předmět, jímž lze ublížit na zdraví, jakož i při případném odebrání předmětu policistou je třeba postupovat s ohledem na zásadu přiměřenosti.⁵⁷ Problémem pro svolavatele i pro pořadatele je nemožnost fyzické prohlídky účastníků, zda u sebe mají zakázané věci, a navíc ani nemají právo tyto věci odebrat. V případě, že účastník uvedenou povinnost poruší, je toto porušení čistě na jeho straně, nejedná se tedy o porušení povinnosti svolavatele. Ovšem svolavatel má povinnost shromáždění uklidnit nebo se obrátit na úřad či policii, pokud by zakázaných věcí mělo být užito.

Ustanovení § 7 odst. 4) zákona č. 84/1990 Sb., zakazuje účastníkům zakrývání obličeje způsobem, který ztěžuje nebo znemožňuje jejich identifikaci.⁵⁸ „*Je zřejmé, že povinnost účastníků nemít zakrytý obličej způsobem stěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci byla přijata v souvislosti se snahou odstranit potíže s identifikací pachatelů trestné činnosti, kteří v minulosti při pořádání demonstrací ničili cizí majetek nebo se dopouštěli násilností. I v případě, že Policie ČR pořizovala záběry páchání trestné činnosti, byla identifikace pachatelů, a tím získání usvědčujících důkazů, značně ztížena, měli-li na hlavách kukly nebo či byly jinak kryti. V Německu je tento zákaz sice zaveden, avšak s výjimkou konání bohoslužeb, procesí a dalších náboženských slavností a obyčejových slavností. V Rakousku zákaz zahalení neplatí, jestliže zde není nebezpečí ohrožení veřejného pořádku. Na Slovensku je zákaz zahalení, resp. Povinnost odmaskovat se, vtažen až k zásahu či výzvě policie. Ve Švýcarsku je úprava shromažďování na jednotlivých kantonech, z nichž v některých bylo k zakazu zahalení přistoupeno. V dalších zemích (např. Francie či Řecko) se o zavedení tohoto zakazu pouze diskutuje.*“⁵⁹ V žádném právním předpise ani v zákoně shromažďovacím není jasně definováno, jaké zakrytí obličeje již stěžuje

---

⁵⁶ § 118 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, kde je uvedeno Trestný čin je spáchán se zbraní, jestliže pachatel nebo s jeho vědomím některý ze spolupachatelů užije zbraně k útoku, k překonání nebo zamezení odporu anebo jestliže ji k tomu účelu má u sebe; zbraní se tu rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplyvá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.

⁵⁷ Nález Ústavního soudu sp. zn. PIUS5/2001

⁵⁸ Na rozdíl od svolavatelů ne všichni účastníci veřejných shromáždění dodržují příslušná zákonná ustanovení a to nejen, co se týče zakazu zakrývání obličeje takovým způsobem, že je znemožněna jejich identifikace. Někteří účastníci využívají takovýchto shromáždění, aby narušovali veřejný pořádek, páchali různé výtržnosti popřípadě fyzicky nebo slovně napadali jiné osoby, nebo policisty, kteří se v místě shromáždění nacházejí.

⁵⁹ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 95

identifikaci a jaké ještě ne. Koná-li se např. shromáždění v nepříznivých povětrnostních podmínkách, tak by se účastníci shromáždění mohli, vzhledem k oblečení, které mají na sobě, proti tomuto zákazu prohrěšit. Další otázkou jsou průvody maskarní nebo osoby, které protestují v maskách politiků či jiných veřejně známých osob. Jako názorný příklad porušení shromažďovacího zákona v oblasti maskování obličeje lze uvést hnutí Anonymous, kdy sympatizanti tohoto hnutí používají masku s obličejem Guye Fawkesa. Některé osoby se mohou maskovat také z důvodu obavy ze ztráty zaměstnání, jedná-li se o demonstrující zaměstnance. Uvedeným ustanovením jsou de facto zakázána shromáždění zahalených muslimských žen, čímž se zákon o shromažďování může dostat do rozporu s náboženskou svobodou nebo-li svobodou vyznání. Zákon tímto fakticky zužuje okruh pořádaných shromáždění i osob, který by se ho mohly zúčastnit.⁶⁰

3.1.2.3.4 Oznámení o shromáždění

Dle ustanovení § 4 zákona shromažďovacího, musí být všechna shromáždění oznamována úřadu. Výjimky tvoří obsah zmíněného ustanovení § 4, kdy mezi tyto výjimky patří shromáždění konaná v uzavřených prostorách, shromáždění konaná právníckými osobami (jsou-li přístupná pouze jejich členům, pracovníkům, či jmenovitě pozvaným osobám) a shromáždění sloužící k projevu náboženského vyznání. V ustanovení § 4 odst. 3 zákona shromažďovacího je rovněž stanoveno oprávnění rady obce určit nařízením ve svém obvodu místa, kde lze konat shromáždění i bez předchozího oznámení. V českých poměrech se takové místo označuje jako Hydepark. „*Jako příklad aplikace tohoto ustanovení lze uvést nařízení hl. m. Prahy č. 19/2004, které uvádí, že shromáždění bez oznámení lze konat v prostoru Palackého náměstí v Praze 2, vymezeném na východě pomníkem Fantiška Palackého, na severu výstupem z podchodu od stanice metra Karlovo náměstí, na západní straně pásem zeleně a na jižní straně zvýšeného parteru Palackého náměstí kamenným zábradlím (§ 2). Shromáždění bez oznámení se nesmějí konat v době od 20.00 hod. do 10.00 hod. (§ 3).*⁶¹ Anglické právo vyžaduje oznámení pouze pro průvody. Shromáždění konající se na jednom místě se nemusejí vůbec oznamovat a to ať se konají v Hydeparku nebo někde jinde.⁶² V České republice se pojem Hydepark užívá právě pro statické shromáždění, které podléhá oznamovací povinnosti.

---

⁶⁰ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 95

⁶¹ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 51-52

⁶² Protests and Marches: Letting the police know. Government digital service. 2013, <http://translate.google.cz/translate?hl=cs&sl=en&u=https://www.gov.uk/protests-and-marches-letting-the-police-know&prev=search> (ze dne 25.05.2014)

V ustanovení § 5 odst. 1 zákona shromažďovacího se stanoví, že oznámení musí být úřadu doručeno minimálně 5 dní před termínem konání shromáždění.⁶³ Dle ustanovení § 5 odst. 1 zákona shromažďovacího může úřad v odůvodněných případech přijmout oznámení v kratší lhůtě, kdy je pouze na posouzení úřadu, zda v konkrétním případě přijme oznámení i v kratší lhůtě. Úřad by však měl postupovat vůči všem stejně.⁶⁴ Podle jiného názoru by ovšem mělo být přijetí oznámení v kratší lhůtě vyhrazeno jen výjimečně pro případy, ve kterých svolavatel prokáže, že se shromáždění nemůže konat později a naopak pravidlem by měla být sankce za pozdní oznámení. „Úřad může v odůvodněných případech přijmout oznámení i v kratší lhůtě než pět dní (§ 5 odst. 1 věta druhá zákona o právu shromažďovacím). V případě, že tak úřad neučiní, bude odpovědnost svolavatele za časné neohlášení shromáždění zkoumána v přestupkovém řízení, kde bude mj. řešeno, zda je dáno zavinění svolavatele, alespoň z nedbalosti (srov. § 3, 4 zákona o přestupcích, § 14 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím).“⁶⁵ Podle znění ustanovení § 5 odst. 6 zákona shromažďovacího lze soudit, že oznámení je úřadem přijato vždy, jestliže svolavatel není bez zbytečného odkladu vyrozuměn o tom, že oznámení úřad nepřijímá. Pokud nastane situace nepřijetí oznámení úřadem, není toto nepřijetí oznámení zákazem a svolavatel má právo shromáždění uspořádat ačkoli následně by mohl být za pozdní oznámení sankcionován. Je-li podáno oznámení v kratší než v uvedené 5 denní lhůtě, mělo by být takovéto pozdní oznámení sankcionováno mírněji než uspořádání demonstrace bez jakéhokoliv oznámení, protože první zmíněný případ je ze společenského hlediska méně škodlivý. Problémem je, že oznámení lze podat na obecní úřad jen v pracovní dny. V okamžiku, kdy někdo chce svolat narychlo demonstraci mimo pracovní den, nastává tak problém, který lze snad řešit pouze oznámením na místně příslušné oddělení policie. Takového oznámení na policii by v následném řízení o přestupku dle § 14 odst. 1 zákona shromažďovacího, mělo být svolavateli k dobru.⁶⁶ Například v Maďarsku se shromáždění oznamují vždy přímo na policii.⁶⁷ Je otázkou, zda 5 denní oznamovací lhůta je příliš dlouhá, když jak je již uvedeno, v okolních zemích je kratší. Z praxe mohu sdělit, že jakmile příslušný úřad přijme oznámení shromáždění, neprodleně kontaktuje místně příslušné Obvodní ředitelství Policie ČR. Příslušní důstojníci Policie ČR vyhodnotí dané shromáždění, zda se jedná o rizikové či

---

⁶³ Ve srovnání se sousedními zeměmi jaké lhůty jsou zavedeny v sousedních zemích pro oznámení vyplývá, že 5 denní lhůta je poměrně dlouhá. Lhůta v SRN činí 2 dny, Polsko max. 3 dny, Rakousko 1 den, Slovensko 5 dní, Maďarsko 3 dny, viz Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 54

⁶⁴ Jenelka, L., Břeň, J., Zákon o sdružování občanů, Zákon o právu shromažďovacím, Zákon o právu petičním s komentářem, Praha: ASPI, 2007 str, 85

⁶⁵ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 143

⁶⁶ § 14 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

⁶⁷ OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004 – 2013, <http://www.osce.org/odihr> (25.4.2014)

bezproblémové. A to na základě již konaných shromáždění. Pokud se jedná o shromáždění s průvodem, je zapotřebí vytyčit trasy průvodu, a dále zajistit odklon dopravy, musí se přihlídnout, zda existuje možné riziko, že se neoprávněně shromáždí jiné osoby, které tento průvod budou chtít narušit. Na toto shromáždění bude potřeba zajistit velký počet policistů z různých složek policie. I přes tyto okolnosti je možné 5 denní oznamovací lhůtu zkrátit na 3 dny

Údaje, které je povinen svolavatel ve svém oznámení shromáždění uvést vyjmenovává ustanovení § 5 odst. 3 zákona shromažďovacího. Jedná se o následující informace:

- účel shromáždění,
- den a místo konání shromáždění, jedná-li se o průvod, uvedení výchozího místa, trasy a místa ukončení,
- dobu zahájení a předpokládanou dobu ukončení.

Pakliže svolavatel v oznámení uvádí dobu trvání výrazně delší, než je skutečně plánovaná doba trvání, lze takového jednání pokládat za přestupek dle ustanovení § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích⁶⁸, kdy uvedením nesprávného údaje správnímu orgánu, tedy uvedením pozdější doby ukončení, jak je to na pozvánkách na shromáždění. Tento problém lze řešit přijetím přiměřeného časového intervalu, tzv. doba zahájení a ukončení nemusí být v oznámení uvedená přesně na hodinu a minutu, ale bude uvedena např. mezi 17.-18. hodinou. „*Pro tento výklad svědčí použitý termín doba, který zpravidla označuje v právních předpisech časový úsek a někdy je zaměňován s lhůtou.*“⁶⁹ Ze zkušenosti mohou sdělit, že údaje o době zahájení a ukončení shromáždění není nijak svolavatelům porušována. Velitel bezpečnostního opatření se před zahájením shromáždění telefonicky se svolavatelem či osobou, která je zmocněna zastupovat svolavatele spojí a veškeré podrobnosti jsou probrány. V den konání shromáždění velitel bezpečnostního opatření osobně kontaktuje svolavatele, kdy ho opětovně poučí o právech a povinnostech svolavatele dle shromažďovacího zákona.

Další údaje, které musí v oznámení svolavatel uvést dle ustanovení § 6 zákona shromažďovacího, jedná se o předpokládaný počet účastníků shromáždění a potřebný počet pořadatelů, starších 18 let a způsob jejich označení, což je upraveno v ustanovení § 5 odst. 3 písm. c) zákona shromažďovacího.

---

⁶⁸ § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích,

⁶⁹ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 64

Podle ustanovení § 5 zákona shromažďovacího je dále svolavatel v oznámení povinen uvést své osobní údaje, respektive údaje o právnické osobě svolavatele a osobní údaje osoby jednající jejím jménem a osobní údaje osoby, která je zmocněná jednat v zastoupení svolavatele. Z dokumentu Magistrátu hl. m. Prahy lze usuzovat, že zastoupení svolavatele je povinné ⁷⁰, což by ovšem znamenalo, že shromažďovací právo má pouze osoba, která si pro účely svolání shromáždění určí zmocněnce. Nutnost uvedení zmocněnce je ovšem nezbytná v případech, kdy svolavatel je právnická osoba a proto je nutné uvést osobní údaje toho, kdo jedná jejím jménem.

Pokud se shromáždění pod širým nebem koná mimo veřejná prostranství, je nutno mít souhlas vlastníka nebo uživatele pozemku, jak uvádí ustanovení § 5 odst. 4 zákona shromažďovacího.

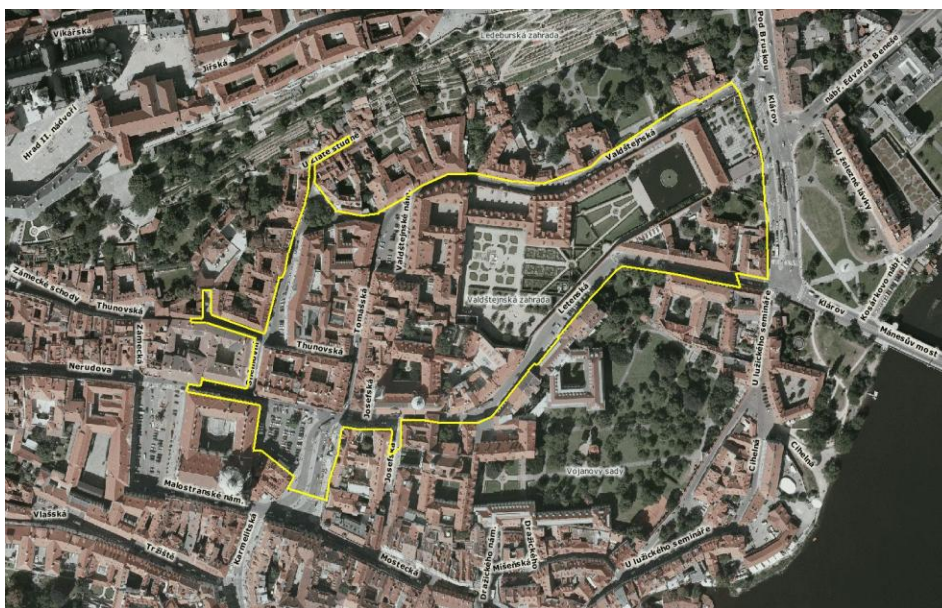
---

⁷⁰ Jak oznámit veřejné shromáždění, Praha EU – Portál hl. m. Prahy, http://www.praha.eu/jnp/cz/potrebuji_resit/zivotni_situace/akce_na_verejnych_prostranstvich/jak_oznamit_verejne_shromazdeni.html (25.04.2014)

3.1.2.3.5 Zákaz shromáždění

Na zákaz shromáždění se vztahuje ustanovení čl. 19 Listiny základních práv a svobod. V tomto článku je uvedeno, že shromažďovací právo lze omezit pouze zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Důvody zákazu shromáždění lze ze strany úřadu rozdělit na politické a technické. Politické důvody uvádí v ustanovení § 10 odst. 1 zákon shromažďovací. Toto ustanovení umožňuje zakázat shromáždění, jestliže by oznámený účel oznámení byl v rozporu s Ústavou ČR a zákony. Technické důvody vyplývají rovněž z ustanovení § 10 odst. 2 a 3 zákona shromažďovacího. V tomto případě se jedná o ohrožení zdraví účastníků, nebo na stejné místo bylo již dříve nahlášeno jiné shromáždění, popřípadě by došlo k omezení dopravy a zásobování.⁷¹ Podle ustanovení § 1 odst. 5 zákona shromažďovacího se zakazuje shromáždění v okruhu 100 metrů od budov zákonodárných sborů nebo od míst, kde tyto sbory jednají.

Obrázek 2: Grafické znázornění na mapě, kde je zákaz shromáždění v okruhu 100 m od budov zákonodárných sborů nebo od míst, kde tyto sbory jednají. Zdroj: http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/vyhlasaky_a_narizeni/prehled_verejnych_shromazdeni/index.html (7.3.2015)

Toto ustanovení bylo zabudováno do shromažďovacího zákona z důvodu zajištění volného přístupu k místu, které je určeno k jednání těchto zákonodárných sborů, ještě před tím, než je jednání započato.

„Skutečnost, že i v současnosti má tato úprava svoje místo může potvrdovat novela provedená z. č. 468/2007 Sb., která ve slovenském zákonu o shromažďování (z.č. 84/1990 Sb.) takovou to ochranu budov zákonodárných sborů ponechala, pouze ochranný okruh kolem budov zúžila na 50 metrů. Stejná ochrana jako zákonodárným sborům je

⁷¹ Kopal J., Občan, zákon a policie, Brno, Ekologický právní servis, 2002

poskytnuta i ústavnímu soudu (§ 25 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu).⁷² V ustanovení § 25 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu je uveden zákaz shromáždění v okruhu 100 metrů od budov Ústavního soudu anebo od míst, kde Ústavní soud jedná. Dalšími zákony, které mají ve své právní úpravě zákaz shromáždění jsou např. zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, kdy v ustanovení § 44 tohoto zákona je uvedeno, že voják nesmí ve vojenských objektech pořádat politická shromáždění ani provádět politickou agitaci.

Výčet případů, kdy může příslušný úřad shromáždění zakázat, je uveden v ustanovení § 10 odst. 1 zákona shromažďovacího. Uvedené ustanovení vyjmenovává případy, ve kterých by účel shromáždění směřoval k porušování Ústavy ČR a zákonů. Výkladem a *minori ad maius* (od menšího k většímu) lze takto dojít k závěru, že je zakázáno vyzývat i k porušování mezinárodních smluv podle čl. 10 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR, neboť tyto mezinárodní smlouvy jsou součástí právního řádu ČR a mají přednost před zákonem. Ochrana některých zájmů, jakými jsou například omezování osobní svobody, politických nebo jiných práv občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smyšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů, vyjmenovává ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) zákona shromažďovacího. Hrubou neslušnost⁷³ a násilí upravuje ustanovení § 10 odst. 1 písm. b) zákona shromažďovacího. Ustanovení § 10 zákona shromažďovacího vychází z práv zaručených Listinou základních práv a svobod, kdy se jedná o čl. 3 Listiny základních práv a svobod, což je záruka ochrany všem bez rozdílu pohlaví, rasy atd. Dále čl. 15 Listiny základních práv a svobod, kdy se jedná o záruku svobody myšlení svědomí a náboženského vyznání, a nakonec čl. 20 Listiny základních práv a svobod, ve kterém je zaručeno svobodné sdružování na základě politického přesvědčení. V případech uvedených v ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) zákona shromažďovacího se může vedle důvodu zákazu shromáždění jednat i o naplnění skutkové podstaty trestného činu. Konkrétně by se mohlo jednat o trestné činy dle ustanovení § 355 zákona č. 40/2009 Sb., Trestního zákoníku, Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, ten, kdo veřejně hanobí a) některý národ, jeho zvyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo b) skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyzvání, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Dále by se mohlo jednat

---

⁷² Černý, P., Lehká M., Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 26-27

⁷³ „Hrubou neslušností je výrazné vykročení z rámce obecně vnímané mravnosti a dobrých mravů, které může spočívat ve verbálním i nonverbálním projevu. Úřad neporovnává jednání s mravností stanovenou podle vlastních kritérií, nýbrž je poměřuje s obecnou společenskou shodou o obsahu mravnosti“ viz. Černý, P., Lehká M., Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 111

o naplnění skutkové podstaty dle ustanovení § 356 zákona č. 40/2009, Trestního zákoníku, podněcování k nenávisti vůči skupině osob, nebo k omezování jejich práv a svobod, kdy ten kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

Pokud se má shromáždění konat na místě, kde by účastníkům hrozilo závažné nebezpečí pro jejich zdraví, úřad shromáždění zakáže. Jedná se o postup dle ustanovení § 10 odst. 2 písm. a) zákona shromažďovacího. Jde opět o konkretizaci ústavně garantovaného práva na ochranu zdraví, konkrétně se jedná o čl. 31 Listiny základních práv a svobod, ve kterém je uvedeno, že každý má právo na ochranu zdraví, další je čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, ve kterém je stanoveno, že shromažďovací právo lze omezit, je-li to nezbytné pro ochranu zdraví. Shromáždění může být zakázáno i z důvodu omezení dopravy a zásobování podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona shromažďovacího, kdy za zákonný důvod bude považován pouze případ, bylo-li by uvedené nutné omezení dopravy a zásobování současně i v závažném rozporu se zájmem obyvatelstva. Úřad při aplikaci uvedeného ustanovení uplatňuje svou diskreční pravomoc⁷⁴, a proto musí při užití diskreční pravomoci v případech, kdy dochází k zásahu do práva pokojně se shromažďovat tento zásah zvážit a odvodnit. Ustanovení § 10 odst. 2 písm. b) zákona shromažďovacího, což je zákaz shromáždění z důvodu souběhu s jiným shromážděním se aplikuje v případě, že na stejné místo a na stejnou dobu bylo podle dříve doručeného oznámení nahlášeno jiné shromáždění, pokud mezi svolavatelem nedošlo k dohodě. Úřad má povinnost mezi svolavatelem vyvolat jednání, ze kterého by měla dohoda vzejít. *„Postup, podle něhož za účelem realizace jednání svolavatelů jim úřad předá vzájemné kontakty nelze s ohledem na ochranu osobních údajů doporučit. Jednání se svolavatelem musí být zachyceno v protokolu o ústním jednání (výklad k § 16 zákona o právu shromažďovacím), který bude založen do správního spisu a následně bude prokazovat splnění této povinnosti úřadem. V případě, že nebude na výzvu úřadu ze strany svolavatelů reagováno, lze důvodně usuzovat, že k uzavření dohody nedošlo. V takovém případě úřad zakáže všechna shromáždění, oznámená v pořadí jako druhá a další.“*⁷⁵ Pokud ovšem nastane situace, že si vzájemně konkurují shromáždění, které je oznamováno dle

---

⁷⁴ „neboli **správní uvážení**, je oprávnění správních orgánů určitou věc samostatně posoudit a rozhodnout o ní. V rámci tohoto uvážení mají relativně volný prostor, nejsou v takových případech vázáni zákonem k jediné možné alternativě. Je to důsledek toho, že právní norma kvůli určité právní skutečnosti nestanoví jen jeden konkrétní následek. V textech právních předpisů bývá tato pravomoc označena např. slovem „může“, případně je správnímu orgánu nabídnuto několik příkladných možností k rozhodnutí.“ viz. *Wikipedia Diskreční pravomoc* http://cs.wikipedia.org/wiki/Diskre%C4%8Dn%C3%AD_pravomoc (18.01.2015)

⁷⁵ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 114

shromažďovacího zákona a shromáždění, které pod působnost shromažďovacího zákona nespadá, existují pro řešení tohoto problému dva přístupy. První přístup je takový, že lze ustanovení § 10 odst. 2 písm. b) zákona shromažďovacího aplikovat i v případě, že jedno z konkurujících shromáždění pod zákon shromažďování nespadá. Podle druhého přístupu lze aplikovat ustanovení § 10 odst. 2 písm. b) zákona shromažďovacího pouze v případě, že obě shromáždění jsou oznamována podle shromažďovacího zákona. Pokud tomu tak není, je třeba zjistit, zda není dán jiný důvod zákazu, například nebezpečí pro zdraví účastníků. Může ovšem nastat situace, kdy obě shromáždění spadají pod zákon o shromažďování, ale ani jedno shromáždění není třeba ohlašovat a jde tedy o oprávněně konané shromáždění. První předpisy takovouto situaci neřeší.⁷⁶

Ustanovení § 11 odst. 1 zákona shromažďovacího stanoví, že o zákazu shromáždění nebo době jeho ukončení rozhodne úřad bezodkladně, nejpozději do tří pracovních dnů, od okamžiku, kdy obdržel platné oznámení. V této lhůtě musí úřad vyvěsit neustanovení § 11 odst. 2 písemné vyhotovení rozhodnutí na své úřední desce, pokud tak neučiní, může svolavatel shromáždění uspořádat. Svolavatel může podle ustanovení § 11 odst. 3 zákona shromažďovacího podat proti rozhodnutí o zákazu shromáždění do 15 dnů žalobu. Následně má soud lhůtu tří dnů na rozhodnutí.

3.1.2.3.6 Rozpuštění shromáždění

Konající se shromáždění může být dle ustanovení § 12 zákona shromažďovacího rozpuštěno pouze z níže uvedených důvodů:

- 1) Jestliže se shromáždění koná, ačkoliv bylo zakázáno, zástupce úřadu vyzve svolavatele, aby shromáždění neprodleně ukončil. Pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, sdělí zástupce úřadu účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno a vyzve je, aby se pokojně rozešli. Sdělení musí obsahovat důvody k rozpuštění a upozornění na následky neuposlechnutí této výzvy a musí být učiněno takovým způsobem, aby bylo účastníkům srozumitelné a aby se s ním všichni účastníci shromáždění mohli seznámit.
- 2) Za nepřítomnosti zástupce úřadu může shromáždění uvedené v odstavci 1 rozpustit způsobem tam stanoveným i příslušník Policie České republiky ve službě.
- 3) Shromáždění, které se koná, aniž bylo oznámeno podle § 5, bude způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 až 3. To

---

⁷⁶ Černý, P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, str. 115

platí i pro shromáždění, která nebyla svolána. Odpovědnost svolavatelů za přestupek není dotčena, i když shromáždění nebylo rozpuštěno.

4) Způsobem uvedeným v odstavci 1 se postupuje i tehdy, jestliže shromáždění konané ve večerních hodinách pokračuje i po stanovené době ukončení (§ 9).

5) Shromáždění, které bylo oznámeno a nebylo zakázáno, může být způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu takovým způsobem, že v průběhu shromáždění nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 nebo nebyly splněny povinnosti účastníků shromáždění podle § 7 odst. 3 a 4.

6) Shromáždění uvedená v odstavci 3 a v odstavci 5 může zástupce úřadu rozpustit způsobem stanoveným v odstavci 1, jestliže účastníci shromáždění páchají trestné činy a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým pachatelům. V nepřítomnosti zástupce úřadu tak může učinit velící příslušník Policie České republiky.

Zárok směřující k rozpuštění shromáždění provádí policejní útvar na základě rozhodnutí zástupce úřadu; bez tohoto rozhodnutí může provést tento zárok příslušník Policie České republiky v případech stanovených v odstavci 2 nebo 6. Jestliže byl zárok směřující k rozpuštění shromáždění proveden bez rozhodnutí zástupce úřadu, policejní útvar vyrozumí úřad o provedeném zákroku. Pokud se účastníci ani po výzvě pokojně nerozejdou je podle ustanovení § 12 odst. 7 zákona shromažďovacího policie oprávněna k zákroku směřujícímu k rozpuštění shromáždění na základě rozhodnutí zástupce úřadu nebo příslušníka Policie ČR.

Rozpuštění zakázaného shromáždění, které se koná, je touto skutečností dán důvod k rozpuštění takového shromáždění. Jak ovšem bylo uvedeno s odkazem na čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv a svobod je nutno při aplikaci ustanovení § 11 odst. 1 zákona shromažďovacího zkoumat, zda by šlo o opatření u demokratické společnosti nezbytné pro ochranu zájmu v čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv a svobod uvedených. Rozpuštění shromáždění, které nebylo řádně oznámeno, není tato skutečnost důvodem pro jeho rozpuštění. K rozpuštění může dojít tehdy, pokud v průběhu shromáždění nastaly skutečnosti, které by odůvodnily zákaz shromáždění dle ustanovení § 10 odst. 1 až 3. Pakli-že okolnosti uvedené v předchozím ustanovení § 10 zákona shromažďovacího nenastaly, tak shromáždění může proběhnout, ovšem svolavatelé či pořadatelé hrozí sankce za přestupek dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona shromažďovacího⁷⁷. Samotným účastníkům shromáždění žádné sankce nehrozí.

---

⁷⁷ Tomu, kdo svolává nebo pořádá shromáždění, aniž splnil oznamovací povinnost, nebo pořádá shromáždění, které bylo zakázáno, anebo poruší povinnost stanovenou v § 6 odst. 4 a 6, může být uložena pokuta do 5.000,- Kč.

Nedodržením nařízené doby ukončení, tak dle ustanovení § 12 odst. 4 zákona shromažďovacího, má k rozpuštění dojít tehdy, pokud není dodržena nařízená doba ukončení ve večerních hodinách dle ustanovení § 9 zákona shromažďovacího, čímž je ve shromažďovacím zákoně míněno rušení nočního klidu. Shromáždění může být dle ustanovení § 12 odst. 5 zákona shromažďovacího rozpuštěno, jestliže se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu takovým způsobem, že v průběhu shromáždění nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz dle ustanovení § 10 odst. 1 zákona shromažďovacího. Rozpuštění shromáždění dle ustanovení § 12 odst. 5 zákona shromažďovacího ve spojení s ustanovením § 10 odst. 1 písm. b) zákona shromažďovacího vyžaduje kumulativní splnění dvou předpokladů. Prvním předpokladem je, že shromáždění se v průběhu konání podstatně odchýlí od oznámeného účelu. Druhým předpokladem je, že konané shromáždění směřuje k výzvě dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti. Ovšem i v případě, že nedojde k podstatnému odchýlení k oznámenému účelu shromáždění, umožňuje znění ustanovení § 12 odst. 6 zákona shromažďovacího rozpustit shromáždění v případech nepřístojného chování účastníků shromáždění. Jedná se o případy, kdy účastníci páchají trestné činy, kdy v případě hrubé neslušnosti chování účastníků přichází v úvahu kvalifikovat toto jednání jako trestný čin výtržnictví⁷⁸, jehož pojmovým znakem je hrubá neslušnost na veřejně přístupném místě a z tohoto důvodu přistoupit k rozpuštění.

Novela k zákonu shromažďovacímu, zákon č. 274/2008 Sb.⁷⁹ účinná od 01.01.2009 přidala do ustanovení § 12 odst. 5 zákona shromažďovacího možnost rozpustit shromáždění za předpokladu, že účastníci nedodržují povinnosti dle ustanovení § 7 odst. 3 zákona shromažďovacího, tj. zákaz nošení střelných zbraní, výbušnin, nebo i jiných předmětů, jimiž lze ublížit na zdraví a povinnosti dle ustanovení § 7 odst. 4 zákona shromažďovacího, tj. zákaz zakrytí obličeje způsobem stěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci. Rozpuštění shromáždění podle ustanovení § 12 odst. 6 zákona shromažďovacího umožňuje rozpuštění jak oznámených tak i neozámených shromáždění z důvodu páchání trestných činů účastníky až jako *ultima ratio* (tzn. krajní prostředek pro dosažení určitého cíle)⁸⁰, pokud se nepodaří ukončit problém zákrokem proti jednotlivcům. Stanovisko Ministerstva vnitra ČR k problematice maskování během shromáždění je takové, že proti celému shromáždění jako

---

⁷⁸ § 358 tr. zákoníku

⁷⁹ zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky

⁸⁰ A. Gerloch, *Teorie práva*, Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství A. Čeněk, 2004, str. 316

celku je možné zasáhnout až v případech, že k porušování zákonů dochází ve velké míře a nepostačí opatření namířená proti jednotlivcům, kteří právo porušují.⁸¹

Jak již bylo uvedeno, shromáždění může být dle ustanovení § 12 odst. 6 zákona shromažďovacího rozpuštěno, pokud účastníci shromáždění páchají trestné činy a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, a to zákrokem proti jednotlivým pachatelům. Dle ustanovení § 13 odst. 1 trestního zákona, se trestným činem rozumí protiprávní čin, který trestný zákoník označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákonu. V ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku je uvedena zásada subsidiarity trestní represe, podle které trestní odpovědnost pachatele a trestně právní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.

3.1.3 Závěrem

Již z dob První Československé republiky bylo právo pokojně a beze zbraně se shromažďovat, právem každého občana republiky. V průběhu let a vývoje republiky docházelo ke změnám až do současné podoby zákona. Vznik současného zákona o právu shromažďovacím je podložen několika prameny práva. Zejména se opírá o Ústavu ČR a další ústavní zákony, jakožto Listinu základních práv a svobod, a upravuje další zákony jako např. zákon o Ústavním soudu, zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů aj. Zákon o právu shromažďovacím upravuje základní práva a povinnosti jak účastníků konaného shromáždění, tak svolavatelů a organizátorů a v neposlední řadě ostatních orgánů, jako jsou správní orgány. Taxativně jsou vyjmenovány sankce za přestupky spáchané v rámci porušení zákona o právu shromažďovacím, kterých se mohou účastníci, svolavatelé i osoby, které průběh pokojného shromáždění narušují, dopustit. V platné právní úpravě zákona shromažďovacího je myšleno i na zákaz shromáždění a to nejen v době, kdy svolavatel oznamuje shromáždění, ale i v průběhu shromáždění a to zrušení, nebo rozpuštění svolavatelem či správním orgánem, ev. Policií ČR. Některá ustanovení zákona o právu shromažďovacím lze chápat různými způsoby. Jak jsem již uvedla výše, jedná se o ustanovení § 7 odst. 4) zákona shromažďovacího, účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím

Obrázek 3: Maskování užívané k znemožnění identifikaci osoby

⁸¹ Ministerstvo vnitra ČR, Stanovisko ministerstva vnitra k problematice maskování během shromáždění, <http://www.mvcr.cz/clanek/stanovisko-ministerstva-vnitra-k-problematice-maskovani-behem-shromazdeni.aspx> (6.5.2014)

nebo znemožňujícím jejich identifikaci. Ovšem není zde přesně definováno, jaké maskování je ještě v mezích zákona a jaké ne. Proto bylo Ústavním správním soudem vydáno rozhodnutí sp. zn. 5 As 104/2008, kde lze vycházet z obecných předpokladů, tedy, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek (v našem případě zákaz maskování), naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však „nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osob“⁸². Ale v případě, že se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidají jiné významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, „nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek“⁸³. Toto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu tedy nevylučuje zcela možnost, že se v praxi vyskytne případ jednání vykazujícího formální znaky přestupku, kterým však subjekt materiální znak nenaplní. Z tohoto lze vyvodit závěr, že k jednotlivým případům se musí vždy přistupovat jednotlivě. Shromáždění, které probíhá pokojně a není narušen či ohrožen žádný ze zájmů chráněného zákonem, může být účastníkům zakrývání obličejů tolerováno, jako například karnevalové průvody a jiné. Ovšem v minulosti v některých shromážděních se účastníci maskovali proto, aby získali pocit anonymity a společně s psychologii davu páchali různé výtržnosti a protiprávní jednání (napadení policisty, narušování občanského soužití). V těchto případech jsou svolavatelé za pomoci příslušníků antikonfliktního týmu povinni na pokyn orgánu sjednat pořádek, v případě, že tak nelze, musí být přistoupeno k represivnějším opatřením. Tato opatření jsou směřována na konkrétní osoby, neboť by muselo docházet k porušování zákona ve velké míře, aby bylo zasahováno proti celému shromáždění.

3.2 Porovnání shromažďovacího práva v ČR se zahraniční právní úpravou sousedních zemí

3.2.1 Slovensko

Prováděcím zákonem je zákon č. 84/1990 Zb., o zhromažďovacím právu, který je až na minimální změny vzniklé v důsledku několika novelizací totožný s českým zákonem o právu shromažďovacím. Tak jako český zákon shromažďovací tak i zákon shromažďovací na Slovensku ukládá povinnost pro svolavatele, aby dbal na pokojný průběh shromáždění. Úřední zásad do průběhu shromáždění nastává

⁸² Rozhodnutí Ústavního správního soudu sp. 5 As 104/2008, <http://www.spravnipravo.eu/news/rozsudek-nss-ze-dne-14-12-2009-c-j-5-as-104-2008-45-materialni-znak-skutkove-podstaty-prestupku-/> (ze dne 20.06.2014)

⁸³ Rozhodnutí Ústavního správního soudu sp. 5 As 104/2008, <http://www.spravnipravo.eu/news/rozsudek-nss-ze-dne-14-12-2009-c-j-5-as-104-2008-45-materialni-znak-skutkove-podstaty-prestupku-/> (ze dne 20.06.2014)

pouze v případech, kdy opatření svolavatele nejsou účinná. Účastníci shromáždění mají zakázáno nosit zbraně. Ve slovenském zákoně o právu shromažďovacím je rovněž zakázáno maskování, kdy zákaz maskování se vztahuje pouze na situace, kdy proti takovému účastníkovi provádí policie zákrok a účastník je vyzván k odmaskování se. Na Slovensku je svolání či pořádání neoznameného nebo zakázaného shromáždění přestupkem. Na Slovensku může být neoznamené shromáždění rozpuštěno jen tehdy, nastanou-li v průběhu takového shromáždění okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz. Na Slovensku dle ustanovení zákona shromažďovacího řádně ohlášené a nezakázané shromáždění nelze rozpustit jen z důvodu nošení zbraní či maskování účastníků.⁸⁴

3.2.2 Německo

Německý zákon o právu shromažďovacím, Gesetz über Versammlungen und Aufzüge (Versammlungsgesetz) BGBl. I S. 1789 ze dne 15.11.1978. Německý shromažďovací zákon stejně jako všechny ostatní právní úpravy zákona shromažďovacího jmenovaných zemí ukládá svolavateli dbát na pokojný průběh shromáždění. Vedoucí shromáždění má dle německého zákona shromažďovacího oprávnění vykázat osobu, které shromáždění nepřístojně ruší v uzavřených prostorách, u shromáždění konaných pod širým nebem může vykázaní z uvedeného důvodu provést policie. Dle německého zákona shromažďovacího mají účastníci shromáždění zakázáno nosit zbraně. Účastníci shromáždění mají dále zakázáno nosit uniformy. Je možné, aby úřady povolili výjimku v případech svazu mládeže. Zákaz maskování v německém shromažďovacím zákonu platí jen pro shromáždění pod širým nebem. Úřady ovšem mohou udělit výjimku z uvedeného ustanovení a to v případě, že se není třeba obávat ohrožení veřejné bezpečnosti. K povinnostem svolavatele, pořadatele nebo jednotlivých účastníků, lze uvést, že svolání nebo pořádání neoznameného nebo zakázaného shromáždění je trestným činem s trestem odnětí svobody až na 1 rok. Pokud se uskuteční shromáždění, které je vedeno způsobem výrazně se odchylicím od oznámení, jedná se opět o trestný čin, kde lze uložit trest s odnětím svobody až půl roku. Je-li porušen zákaz nošení uniforem, jedná se opět o trestný čin, za který lze uložit až dva roky odnětí svobody. Německý shromažďovací zákon umožňuje rozpuštění shromáždění v případě, pokud nebylo řádně oznámeno. Ústavní soud SRN v této otázce dospěl k závěru, že samotné nesplnění oznamovací povinnosti, nemůže být ústavně akceptovatelným důvodem k rozpuštění, ale musí být současně dány mimořádné okolnosti veřejného zájmu

---

⁸⁴ Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, dostupné z: <http://legislationline.org/topics/country/4/topic/15> (23.07.2014)

odůvodňující takový zásah.⁸⁵ V Německu může být shromáždění rozpuštěno, i když bylo řádně oznámeno a nebylo zakázáno, pokud se od oznámení odchýlilo nebo pokud nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz, kdy se jedná zejména o ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.⁸⁶

3.2.3 Polsko

Polský zákon o právu shromažďovacím, Prawo o zgromadzeniach Dz.U.2013.397 j.t. ze dne 15.11.1990. I v Polsku platí výše zmíněná povinnost pro svolavatele, aby dbaly na pokojný průběh shromáždění. Polský shromažďovací zákon proto opravňuje vedoucího shromáždění vykázat osobu, která shromáždění nepřístojně ruší, kdy na pomoc si může přivolat policii. Zákaz nošení zbraní účastníky shromáždění platí i pro polský shromažďovací zákon. V Polsku je svolávání nebo pořádání neoznameného či zakázaného shromáždění přestupkem. Sankcí může být i krátkodobé odnětí svobody. V Polsku lze neoznamené shromáždění rozpustit jen v případě, že v jeho průběhu nastaly okolnosti, které by jinak odůvodnily jeho zákaz. Pokud bylo shromáždění řádně oznámeno a nebylo zakázáno, může být rozpuštěno, jestliže jeho průběh odporuje shromažďovacímu zákonu nebo trestnímu zákonu. Dále může být takového shromáždění rozpuštěno, jestliže by jeho konání ohrozilo životy, zdraví lidí, nebo majetek značné hodnoty a pokud vedoucí shromáždění odmítne ukončit takovéto shromáždění sám, ačkoliv byl úřadem upozorněn na to, že je to nezbytné.⁸⁷

3.2.4 Maďarsko

Právo shromažďovací je upraveno v zákoně č. III/1989 o právu shromažďovacím. Rovněž maďarský zákon shromažďovací stanoví pro svolavatele povinnost dbát na pokojný průběh shromáždění. Dále odpovídá svolavatel v případě porušení této povinnosti společně a nerozdílně za škody způsobené jakýmkoliv jiným účastníkem shromáždění. Právní úprava maďarského shromažďovacího zákona zakazuje, aby účastníci shromáždění nosili zbraně. Dle maďarského zákona shromažďovacího je svolání či pořádání neoznameného nebo zakázaného shromáždění přestupkem. Maďarský shromažďovací zákon rovněž obsahoval ustanovení o rozpuštění shromáždění v případě, že nebylo

---

85 GIESE, Karim. *Versammlungsrecht*. In: BACHMANN, Susanne et al. *Besonderes Verwaltungsrecht*. 8. vydání. Vídeň: Springer-Verlag/Wien, 2012, strana 91. ISBN 978-3-7091-0340-1; BRENNEISEN, Hartmut a Michael WILKSEN. *Versammlungsrecht: das hoheitliche Eingriffshandeln im Versammlungsgeschehen*. 4. vydání. Hilden/Rhld: Verlag Deutsche Polizeiliteratur, 2011, strana 348-349. ISBN 978-3-8011-0645-4.

⁸⁶ Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, dostupné z: <http://legislationonline.org/topics/country/28/topic/15> (ze dne 23.07.2014)

⁸⁷ Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, dostupné z: <http://legislationonline.org/topics/country/10/topic/15> (ze dne 23.07.2014)

řádně oznámeno, ale Ústavním soudem bylo v roce 2008 zrušeno.⁸⁸ Shromáždění řádně oznámené a nezakázané může být dle maďarské právní úpravy shromažďovacího zákona rozpuštěno, jestli-že jeho účastníci mají zbraně, nebo pokud jsou v jeho průběhu páčány trestné činy nebo je k takovým činům vyzýváno anebo pokud shromáždění porušuje práva a svobody druhých.⁸⁹

3.2.5 Závěrem

Níže uvedená tabulka byla zhotovena za účelem rychlého porovnání zákonů sousedních zemí, které se zabývají právem shromažďovacím. Lhůty na oznámení shromáždění jsou od našeho zákona velmi odlišné. Ovšem povinnost svolavatele dbát na pokojný průběh shromáždění je stejný ve všech zemí. Domnívám se, že v takto zásadních bodech je dobré, že nedochází v zákonech k rozporům.

---

⁸⁸ Rozhodnutí maďarského ústavního soudu ze dne 27. 5. 2008, č. 75/2008. (V. 29.) AB. Dostupné v angličtině: http://www.mkab.hu/letoltesek/en_0075_2008.pdf (ze dne 23.07.2014)

⁸⁹ Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, dostupné z: <http://legislationline.org/topics/country/39/topic/15> (ze dne 23.07.2014)

Tabulka č. 1 – srovnání zákonů o právu shromažďovacím sousedních zemí

	Lhůta na oznámení shromáždění	Rozpuštění oznámeného shromáždění	Zákazy	Svolání neozenámeného či zakázaného shromáždění	Povinnost svolavatele dbát na pokojný průběh shromáždění
Slovensko	5 dní	z důvodu nošení zbraně či maskování	nosit zbraň	přestupek	ano
		v případě, že opatření svolavatele je neúčinné	maskovat se		
Německo	2 dny	odchýlení od oznámení	nosit zbraň	trestný čin - odnětí svobody na 1 rok	ano
		nastaly okolnosti, které by odůvodňovaly zákaz (ohrožení veř. pořádku a bezpečnosti)	nosit uniformu (výjimkou je svaz mládeže)		
Polsko	3 dny	nastaly okolnosti, které by odůvodňovaly zákaz odporuje shromažďovacímu či trestnému zákonu jestliže by konání ohrozilo životy, zdraví lidí či majetek značné hodnoty a vedoucí shromáždění odmítne takové shromáždění ukončit	nosit zbraň	přestupek - sankce může být i krátkodobé odnětí svobody	ano
Maďarsko	3 dny	mají-li účastníci zbraně pokud jsou v jeho průběhu páčány trestné činy nebo je k nim vyzýváno dochází-li k porušení práv a svobod druhých	nosit zbraň	přestupek	ano

Zdroj: Anglické texty zákonů a další informace z: Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013. Dostupné z: <http://legislationonline.org/topics/topic/15> (ze dne 23.07.2014); ČERNÝ, Petr a Marketa LEHKA. Zákon o právu shromažďovacím: komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, strana 54. ISBN 978-80-7400-306-6.

3.3 Složky Policie ČR působící při zajišťování veřejného pořádku při veřejných shromážděních

3.3.1 Úvodem

Při zajišťování veřejného pořádku při veřejných shromážděních působí v rámci činnosti Policie ČR v závislosti na charakteru konkrétního veřejného shromáždění většinou více služeb, které dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, jsou součástí tohoto bezpečnostního sboru. Uvedené služby Policie ČR při této činnosti plní jim uložené úkoly a navzájem při plnění těchto úkolů spolupracují. Nejzákladnějším a současně nejviditelnějším prvkem mezi těmito složkami policie je Služba pořádkové policie. Dalšími službami, které se podílejí na těchto činnostech jsou Služba kriminální policie a vyšetřování, a v některých případech i Letecká služba či Ochranná služba.

Policie ČR při své činnosti na veřejných shromážděních je podle ustanovení § 52 a § 56 z. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, oprávněna použít donucovacích prostředků nebo zbraň k jejichž používání byl vycvičen. Donucovacími prostředky jsou dle ustanovení § 52 zákona o Policii ČR, a) hmaty, chvaty, údery a kopy, b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, c) obušek a jiný úderný prostředek, d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5, f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla, g) vytlačování vozidlem, h) vytlačování štítem, i) vytlačování koněm, j) služební pes, k) vodní stříkač, l) zásahová výbuška, m) úder střelnou zbraní, n) hrozba namířenou střelnou zbraní, o) varovný výstřel, p) pouta, q) prostředek k zamezení prostorové orientace.⁹⁰

3.3.2 Služba pořádkové policie

V rámci této služby se jedná o Speciální pořádkovou jednotku (dále SPJ), která je základním garantem při udržování veřejného pořádku při veřejných shromážděních. Dále jsou to tzv. základní útvary Policie ČR, tzn. Místní či obvodní oddělení Policie ČR, v Praze je to dále Pohotovostní motorizovaná jednotka (dále PMJ). Nelze opomenout činnost Jízdní policie. Na úseku dopravy při zajišťování trasy pochodů působí Dopravní služba. V určitých případech se může do činnosti zapojit i Zásahová jednotka. Tato práce pojednává o činnosti SPJ, Místních oddělení, Pohotovostní motorizované jednotky, Jízdní policie a Dopravní služby. Speciální pořádková jednotka tvoří samostatný odbor v rámci vnější služby

---

⁹⁰ § 52 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

Krajského ředitelství hl. m. Prahy. Při své činnosti se SPJ řídí bezpečnostními typovými plány, pokyny krizových štábů nebo plní úkoly v rámci integrovaného záchranného systému. Podílí se nejen na

Obrázek 4: vybavení policistů speciální pořádkové jednotky. Zdroj: <http://www.policista.cz/clanky/policejni-vybaveni/>

posilování výkonu služby v místech největšího výskytu trestné činnosti nebo v místech narušení veřejného pořádku, ale provádí výkon služby v případech mimořádných událostí, živelných pohrom, katastrof, průmyslových havárií, sportovních a kulturních akcí, při pátrání po osobách a věcech, rovněž působí v rámci bezpečnostních opatření nebo při plnění úkolů integrovaného záchranného systému.⁹¹ SPJ, jak již bylo uvedeno, je základní

soľkou policie, která při veřejných shromážděních dohlíží na jeho pokojný průběh. K této činnosti mají policisté SPJ přizpůsobenou výstroj a výzbroj, kdy základem jejich výstroje je tělový krunýř, kombinéza, přilba s obličejovým štítem a krční ochranou, taktická vesta, štít, zásahové výbušky či paintballové pistole pro označování nejagresivnějších osob. Policisté SPJ při své činnosti na veřejných shromážděních mají různé specializace, kdy se jedná například o štítáře, tzv. policisté stojící se štítem v čele útvaru, zdravotníci, kteří jsou vybaveni zdravotnickým materiálem pro poskytnutí první pomoci, hasiče a zásahové týmy, které eliminují nejagresivnější osoby na veřejných shromážděních nebo řidiče. Pro svou činnost je SPJ vybavena speciální technikou, např. tlakové stříkací vozy, kolové transportéry s plotovými zábranami, malé obrněné průzkumné transportéry nebo granátometry se slzotvornou náplní a zbraně na nesmrtící munici. Součástí výcviku policistů SPJ je rovněž psychologická příprava, kterou následně mohou uplatnit právě při nasazení na veřejných shromážděních, kde přicházejí do styku s větším počtem lidí a jednají s nimi v různých situacích. Při takové činnosti musí zvládat pasivní agresivní chování občana případně pracovat s určitou sociální skupinou nebo s osobami pod vlivem alkoholu či návykových látek. Zvládnutím psychologické přípravy a následnou aplikaci při akcích na

⁹¹ www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-sluzba-poradkove-policie.aspx> (6.6.2014)

veřejných shromážděních mohou výrazně přispět k tomu, že shromáždění proběhne pokojně, nedojde k narušení veřejného pořádku nebo ke zranění účastníků shromáždění. SPJ je tedy jednotkou fyzicky a psychicky odolnou a díky své komplexní přípravě jak fyzické tak psychické je základní jednotkou, která je nasazována při masových akcích, ve kterých hrozí velké škody na majetku a zdraví, jakými jsou hromadné shromáždění, např. demonstrace.⁹²

Další složkou v rámci pořádkové služby, která se podílí na činnosti policie při veřejných shromážděních, jsou místní oddělení. V rámci Krajského ředitelství hl. m. Prahy jsou zřízeny 4 Obvodní ředitelství policie Praha I – IV. V rámci těchto obvodních ředitelství působí místní oddělení. Obvodní ředitelství policie Praha I je tvořeno Městskými částmi Praha 1, Praha 6 a Praha 7 a působí v něm 15 Místních oddělení z celkového počtu 47 místních oddělení v rámci obvodních ředitelství Praha I – IV. Praha 1 a to zejména centrum Prahy 1 je většinou místem konání veřejných shromáždění. Shromáždění se konají zejména v centru Prahy z toho důvodu, že většina jejich svolávaná na Václavské náměstí dále je v tomto obvodu řada významných budov, jako např. Úřad vlády ČR, Parlament ČR, Sněmovna ČR, Zastupitelské úřady, Pražský hrad nebo Letenské sady, které jsou častým cílem pochodů. Z tohoto důvodu se místní oddělení Obvodního ředitelství policie Praha I nejvíce podílejí při zajišťování veřejného pořádku při takovýchto akcích. Policisté z místních oddělení zpravidla dohlíží na veřejný pořádek v první linii a v případě nutnosti spolupracují s SPJ. Policisté z místních oddělení při těchto činnostech užívají běžnou výstroj a výzbroj na rozdíl od SPJ.⁹³

Další složkou pořádkové policie podílející se činnosti při veřejných shromáždění je PMJ, která plní úkoly, které vyplývají z potřeb krajského Ředitelství hl. m. Prahy a Obvodní ředitelství Praha I – IV. PMJ se proto spolupodílí při zajišťování úkolů vyplývajících z bezpečnostních opatření při veřejných shromážděních a zasahují tak při narušení veřejného pořádku. Rovněž spolupracují s SPJ a ostatními složkami.⁹⁴

Jízdní policie, oficiální název je Oddělení služební hypologie, je další složkou v rámci pořádkové služby, která plní úkoly při veřejných shromážděních. Toto oddělení plní specifické úkoly Policie ČR, kdy díky koním mohou pátrat po pachatelích a věcech souvisejících s trestnou činností v neprostupném terénu, rekreačních oblastech a lokalitách hl. m. Prahy. Zabezpečuje výcvik a využití služebních koní

---

⁹² www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/specialni-poradkova-jednotka.aspx> (6.6.2014)

⁹³ www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-sluzba-poradkove-policie.aspx> (6.6.2014)

⁹⁴ www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-sluzba-poradkove-policie.aspx> (6.6.2014)

při ochraně veřejného pořádku. Plní úkoly k zajištění veřejného pořádku na území hl. m. Prahy zejména při jeho hromadném narušení, při konání různých veřejných shromážděních. Standardním plemenem policejních koní je Český teplokrevník, který je vycvičen na různé situace, na které se např. při demonstracích mohou vyskytnout, různé rušivé momenty, házející předměty aby se kůň nesplašil a aby naopak svou fyzickou přítomností naopak budil respekt a zabránil protiprávnímu jednání účastníků veřejných shromáždění.⁹⁵

Odbor služby dopravní policie Krajského ředitelství hl. m. Prahy je rozdělen na jednotlivá oddělení podle zaměření, která jednotlivá oddělení vykonávají. Jde o následující oddělení: Řízení dopravy, Centrální řízení dopravy, Dopravní inženýrství, Dopravní nehody. Policisté z dopravní policie, na veřejných shromážděních, zajišťují dohled na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích při konání těchto akcí. Jedná se zejména o zajištění trasy průvodu, spolupráce s Dopravním podnikem při zastavování provozu MHD, případně odklánějí dopravu tak aby nedošlo ke střetu s průvodem a ke kolonám, rovněž zajišťují informační servis ve spolupráci s dopravním podnikem pro řidiče, kteří nemohou v době konání průvodu užít komunikaci, tak jak měli v úmyslu, ale musí použít jinou trasu. Jedná se tedy o složku, která zpravidla nepůsobí při zajišťování veřejného pořádku přímo, ale v rámci činnosti policie při veřejných shromážděních vykonávají spíše podpůrnou činnost.⁹⁶

3.3.3 Služba kriminální policie a vyšetřování

Služba kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV) je složkou, která v rámci Policie ČR má zákonem vymezené úkoly. Obzvláště na úseku odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů, dále Služba kriminální policie a vyšetřování vykonává vyšetřování o trestných činech, pátrá po hledaných osobách a věcech. V rámci Krajského ředitelství hl. m. Prahy je Služba kriminální policie a vyšetřování rozdělena na následující odbory: Odbor obecné kriminality, Odbor pro odhalování závažné obecné kriminality, Odbor hospodářské kriminality, Odbor vyšetřování dopravních nehod, Odbor operativní dokumentace, Odbor kriminalistické techniky a expertíz, Odbor technické ochrany, Odbor analytiky a Stálá výjezdová skupina. V rámci Obvodních ředitelství Praha I – IV je SKPV rozdělena na Odbor obecné a hospodářské kriminality, kdy policisté zařazení do obou těchto odborů se v závislosti na druhu a velikosti veřejného shromáždění podílí na činnosti policie. Tato tzv. operativa má za úkol především získávat informace, infiltrovat se do davu, provádět operativní průzkum, zjišťovat iniciátory agresivního chování, provádět dokumentaci a v případě že některý z účastníků je podezřelý ze spáchání trestného činu provést opatření vedoucí ke zjištění totožnosti a následně ve

⁹⁵ www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-sluzba-poradkove-policie.aspx> (6.6.2014)

⁹⁶ www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-dopravni-policie.aspx> (06.06.2014)

spolupráci se službou pořádkové policie tuto osobu zadržet, aby následně mohly být s osobou podezřelou z trestného činu provedeny úkony trestního řízení. Nemusí se samozřejmě jednat jen o trestné činy, příslušníci Služba kriminální policie a vyšetřování monitorují veškeré protiprávní jednání a jejich úkolem je zjišťování totožnosti i pachatelů přestupků. Proto je role tzv. operativy, která součinnost vykovává v civilním oděvu velmi důležitá, neboť na podkladě jejich informací se řídí policejní opatření při veřejných shromážděních.⁹⁷

3.3.4 Letecká služba

Příslušníci letecká služby Policie ČR zajišťují policejní akce na záchranu života či odvrácení hrozícího nebezpečí, pátrání po pohřešovaných osobách, nebezpečných pachatelích a pachatelích závažných trestných činů. Dále provádí hlídkové a průzkumné lety spojené s ostrahou státních hranic, s pátráním po odcizených motorových vozidlech, nebo dopravní průzkum a řízením dopravy. Dále provádějí záchranné a přepravní lety při velkých požárech, záplavách či jiných katastrofách. Toto byly nejzákladnější úkoly, které letecká služba plní ovšem mimo tyto úkoly jsou policejní vrtulníky, kterými tato služba disponuje často nasazovány na policejní opatření, aby ze vzduchu monitorovali dění a poskytovali aktuální informace o situaci řídicímu štábu. Zapojení vrtulníku při veřejných shromážděních je výhodné pro to, že pohled z vrtulníku pomůže lépe se orientovat v situaci a takovýmito monitoringem lze získat další informace o průběhu shromáždění. Činnost letecké služby má opět podpůrný charakter, jedná se již o zmíněný monitoring situace a získávání informací.⁹⁸

3.3.5 Ochranná služba

Ochranná služba Policie ČR je opět rozdělena podle úkolu, které daný útvar v rámci této služby plní. Ochrannou službu lze tedy rozdělit na Útvar pro ochranu prezidenta, Útvar pro ochranu ústavních činitelů a Útvar pro ochranu budov zvláštního významu. Z hlediska veřejných shromáždění se na policejních opatřeních při veřejných shromážděních nejvíce podílejí policisté z ochrany budov zvláštního významu. Jedná se o budovy jako je například Úřad vlády ČR či zastupitelské úřady. V případě konání ve veřejném shromáždění před takovýmito budovami zvláštního významu, policisté z ochranné služby spolupracují s ostatními složkami policie nejvíce s pořádkovou policií a se službou kriminální policie. Hlavním úkolem policistů z ochranné služby provést tzv. zábor před významnou budovou aby účastníci demonstrace nemohli proniknout do míst veřejnosti nepřístupných. Činnost

---

⁹⁷ www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-sluzba-kriminalni-policie-a-vysetrovani.aspx> (6.6.2014)

⁹⁸ www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/policie-ceske-republiky-letecka-sluzba-824129.aspx> (6. 6.2014)

ochranné služby při veřejných shromážděních má poměrně specifický charakter a tito policisté se spíše zaměřují na ochranu významných budov než na ochranu veřejného pořádku či přímé zásahy proti narušitelům veřejného pořádku, kdy tuto činnost zpravidla provádějí policisté pořádkové služby.

3.3.6 Závěrem

V této podkapitole jsou uvedeny všechny složky Policie ČR, které působí na ochraně veřejného pořádku na veřejných shromážděních společně s jejich pravomocemi. Jak je již uvedeno, ne vždy jsou všechny složky nasazeny na všechna shromáždění. V praxi se vždy přihlíží k historii konkrétního shromáždění a osobě svolavatele. Zejména zda docházelo při shromáždění k narušování zájmu chráněného zákonem ať už ze strany svolavatele či ze stran jednotlivých účastníků.

3.4 Postup Policie ČR na veřejných shromážděních

3.4.1 Metodika k postupu při zajišťování pořádku na shromážděních

Závazný pokyn policejního prezidenta (dále jen ZP PP) č. 121/2003, kterým se upravuje postup Policie ČR při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v souvislosti s pořádáním shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob. Navrhovaná úprava spočívá v přesunu úrovně řízení u policejních opatření, kde jsou k provedení případného zákroku pod jednotným velením nasazeny síly a prostředky nad rámec daného okresního ředitelství na vybrané služební funkcionáře správy kraje, dále v povinnosti velitele policejního opatření zajistit poskytování včasných, objektivních a podle možností i dostatečně podrobných a úplných informací sdělovacím prostředkům. Rovněž bude doplněn interní akt řízení o strukturu řídicího štábu rozsáhlého policejního opatření, tj. stanovení kompetencí a odpovědností řídicího štábu velitele rozsáhlého nebo dlouhodobého policejního opatření.

ZP PP č. 4/2008 upravuje postup Policie ČR při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v souvislosti s pořádáním shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob, u kterých nelze vyloučit narušení vnitřního pořádku a bezpečnosti a které by mohlo přerůst v hromadné výtržnosti, násilí proti osobám, nebo v poškozování majetku, je povinností příslušného policejního ředitele (popř. jiného funkcionáře, který ho zastupuje) projednat cíle, organizaci a rizika shromáždění a jeho zabezpečení v součinnosti s organizátory a pořadateli. Dále je povinen zjistit rozmístění pořadatelské služby a její úkoly. Rovněž musí projednat jak součinnost s představiteli obecního (obvodního, městského) úřadu (magistrátu), tak s majiteli či správci a uživateli pozemku, kde má být veřejné shromáždění konáno. Dále projednává bezpečnostní rizika s představiteli obecní policie, státního

zastupitelství, soudu, hasičského záchranného sboru a zdravotnických zařízení. Ředitel rovněž zajišťuje využití dostupných informačních zdrojů a analýzu získaných informací o veřejném shromáždění. Společně s dalšími odpovědnými subjekty činí opatření k odstranění předmětů, které by mohly být použity jak proti policii, tak proti jiným osobám (jedná se o dlažební kostky, lešenářské trubky apod.). Další povinností ředitele v součinnosti s odpovědnými subjekty je provést opatření k zabezpečení majetku a zařízení před možným poškozením, zničením nebo odcizením (výlohy obchodů, zdroje a rozvody el. energie, apod.). Ředitel musí dále posoudit podle rozsahu místa a účelu shromáždění, či předpokládaného počtu a charakteru účastníků nebo odpůrců, zda je potřeba provedení pyrotechnické prohlídky, zjišťovat čas a způsob dopravy účastníků shromáždění do místa konání a trasy odchodu, a činit policejní opatření na příjezdových trasách. Dále ředitel zajišťuje využívání sdělovacích prostředků k informování veřejnosti i účastníků shromáždění o případných postupech policie. Dále předává informace o přípravě shromáždění cestou operačních středisek policie na operační středisko Operačního oddělení Policejního prezidia ČR. Operační středisko Operačního oddělení Policejního prezidia ČR souhrnně informuje vedení Ministerstva vnitra ČR, Policejního prezidia ČR a Krajské ředitelství Policie ČR.

Ředitel rovněž musí vyhodnotit, jaká preventivní opatření lze provést. V případě, podezření z protiprávního jednání účastníků shromáždění musí hodnotit, o jaké protiprávní jednání se jedná (trestné činy, přestupky, narušení pokojného shromážděními nezúčastněnými osobami, narušení politických, kulturních nebo jiných akcí s ohrožením životů, zdraví nebo majetku, shromáždění přerostlo ve výtržnost, nebo násilné činy proti osobám). Důležitá povinnost je zjistit rozsah konaného shromáždění (počet účastníků, počet pořadatelů, počet osob, které se dopouštějí protiprávního jednání, apod.). Pokud policejní opatření při veřejném shromáždění nelze zvládnout v rámci běžného výkonu služby, je nutné vyhotovit plán opatření. Plán opatření slouží k zajištění dostatečného počtu policistů k případnému provedení zákroku, dále k provedení následných policejních činností (např. eskorty apod.). V plánu je dále uvedeno, zvážení uvedení do pohotovosti pořádkovou jednotku, zajištění dostatečného počtu technických a dopravních prostředků, rozhodnutí o výstroji a výzbroji policistů. Důležitou částí plánu je stanovení taktiky, cíle zákroku, umístění záloh, případně zvážení nasazení letecké služby k monitorování, řízení a dokumentaci shromáždění. Provedení dokumentace musí být uskutečněno u každého zákroku, kdy se dokumentuje jak protiprávní jednání osob, tak činnost či nečinnost organizátorů, pořadatelů, představitelů obecního úřadu, policistů. Dále jsou dokumentovány výzvy a upozornění policistů, představitelů obecního úřadu, organizátorů, podatelů. V plánu opatření je rovněž zajištění zdravotnického zabezpečení. Jedná se o ošetření policistů, zraněných účastníků a osob,

proti kterým bylo užito donucovacích prostředků nebo zbraně. Zdravotnické zabezpečení je organizováno s představiteli obecního (obvodního, městského) úřadu (magistrátu).⁹⁹

ZP PP č. 4/2008 upravuje postup Policie ČR při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v souvislosti s pořádáním shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob, v případě, že pořadatel shromáždění nezvládne bezpečnostní situaci a vznikne tak reálné nebezpečí, že by mohlo dojít k narušení veřejného pořádku a bezpečnosti. V takovém případě příslušný policejní ředitel (popř. jiný funkcionář, který ho zastupuje) projedná vzniklou bezpečnostní situaci se svolavatelem, či pořadatelem shromáždění. Dále o situaci jedná s odpovědným pracovníkem obecního (obvodního, městského) úřadu (magistrátu). Pokud to bezpečnostní situace umožňuje svolavateli či pořadateli shromáždění nebo odpovědnému pracovníku obecního úřadu uplatnit jejich práva a povinnosti, tak jim toto umožní.¹⁰⁰ Pokud ovšem uvedený postup není možný, nebo by takovým postupem nebylo dosaženo potřebného výsledku, rozhodne ředitel o provedení zákroku. Zákroku vždy musí předcházet použití odpovídající výzvy,¹⁰¹ případně výzvy na použití donucovacích prostředků, zbraně apod.¹⁰² Osoby, které shromáždění pouze přihlížejí, jsou vyzvány k opuštění prostoru do bezpečné vzdálenosti, a to s upozorněním na případné následky neuposlechnutí výzvy. Pokud se na veřejném shromáždění osob nacházejí i cizí státní příslušníci tak policie učiní takovou výzvu k opuštění prostoru přihlížejících, aby jí cizí státní příslušníci rozuměli, tzn. ve světovém jazyce. Pokud policie následně provede zákrok po provedené výzvě, tak zákroku velí velitel zakročující jednotky.¹⁰³

3.4.2 Závěrem

V této podkapitole jsou vymezeny pravomoci jednotlivých funkcionářů a policistů, kteří jsou nasazeni na konkrétní veřejné shromáždění. Tito funkcionáři a policisté se řídí nejen zákonem, ale i interními akty řízení, které jsou v souladu se zákonem. V případě, že se jedná o zcela nové shromáždění a o novou osobu svolavatele, tak tzv. operativci SKPV využívají různé metody a využívají různých zdrojů za účelem zjištění historie jak k osobě svolavatele, pořadatele či ke skupině účastníků daného shromáždění. Z taktického hlediska nelze sdělit bližších informací k operativně-pátracím metodám. Po získání informací k osobě svolavatele si velitel opatření sjedná jednání se svolavatelem za účelem zjištění podrobnějších informací ke shromáždění. Posléze je vypracován pracovní plán a vydán rozkaz

---

⁹⁹ Čl. 8 ZPPP č. 4/2008

¹⁰⁰ § 6 z. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

¹⁰¹ § 28 z. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

¹⁰² § 53 z. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

¹⁰³ Čl. 9 ZP PP č. 4/2008

ředitele Policie ČR, kde jsou taxativně vyjmenovány složky Policie ČR, které jsou na dané bezpečnostní opatření nasazeny v konkrétních počtech policistů. Mezi složky Policie ČR, které jsou méně nasazovány, jsou jízdni policie, letecká služba a ochranná služba. Ochranná služba má svůj analytický tým, který vyhodnocuje chystané shromáždění. Vedoucí útvaru pro ochranu budov zvláštního významu úzce spolupracují s velitelem opatření. Nejpodstatnější je, kde se dané shromáždění koná popř., zda je spojen i s průvodem k některé chráněné budově (v Praze stále hovoříme zejména o Úřadu vlády ČR, Parlamentu ČR). V případě, že se shromáždění koná, nebo následný pochod končí či prochází přes prostor, kde jsou chráněné budovy umístěny, je navýšen počet policistů z ochranné služby. Z praxe lze uvést, že když se koná shromáždění např. proti politickým reformám na Václavském náměstí na Praze 1 s tím, že toto shromáždění začíná a končí na Václavském náměstí, tedy bez pochodu. Lze z této skutečnosti vyvodit závěr, že je možné, že někteří účastníci či celé shromáždění může dojít k Úřadu vlády ČR. I přes to, že tento pochod bude neoznamovaný, dosud nenaplnuje znaky pro jeho zrušení či rozpuštění. Velitel opatření zajistí pokojný pochod na místo, kam účastníci chtějí dojít, tedy v našem případě k Úřadu vlády ČR. Zde příslušníci z ochranné služby zajistí, aby účastníci pochodu nenarušili chod chráněné budovy. Svolavatel pochodu se svým jednáním dopustil přestupku a bude tak oznámen velitelem opatření na správní úřad.

3.5 Antikonfliktní tým Policie ČR jako klíčový aktér

3.5.1 Zřízení Antikonfliktního týmu

Antikonfliktní tým, tedy vize VERBUM NON ARMA v překladu SLOVEM MÍSTO ZBRANĚ. Antikonfliktní tým (dále jen AKT) působící v Policii ČR byly zřízeny na základě zkušeností berlínské policie a to díky mezinárodní policejní spolupráci. Policejní vyjednávání v davu, tzv. AKT je nová forma preventivního působení k předcházení protiprávního jednání při akcích s účastí většího počtu osob, kdy je tímto míněno konání demonstrací, pouličních průvodů nebo rizikových fotbalových zápasů. Do činnosti Policie ČR se AKT zkušebně zavedly u vybraných krajských správ Policie ČR. Konkrétně se jednalo o kraje Západočeský, Severočeský a Severomoravský. Současně byla v souvislosti s činností AKT připravena i změna taktiky zákroku pod jednotným velením na veřejných shromážděních.¹⁰⁴

---

¹⁰⁴ www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-antikonfliktni-tymy-verbum-non-arma.aspx> (06.06.2014)

Skutečnost, že se vedení Policie ČR v roce 2005 rozhodlo ve spolupráci s berlínskou policií zřídit AKT, měla své odůvodnění v událostech, které se toho roku udály. Pracovníci Policejního prezidia ČR zpracovali zprávu o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území ČR za rok 2005¹⁰⁵, ve které uvedli, že byly zaznamenány na území ČR aktivity příslušníků extremistických skupin, při pořádání různých akcí s účastí většího počtu osob, dále byly konány různé pochody, jak pravicových tak levicových skupin, při kterých docházelo k vzájemným střetům, a byl nutný zásah policie. Rovněž proběhla technoparty u obce Mlýnec na Tachovsku, tzv. CzechTek 2005, kdy proti účastníkům zasáhly pořádkové jednotky a jejich zákrok byl v médiích velmi diskutován a současně i kritizován. Zásahu policie na této technoparty věnoval pozornost i ombudsman, který vydal své Závěrečné stanovisko k postupu Policie ČR. Ombudsman zákrok policie sice vyhodnotil jako zákonný, ale nepřiměřený. Výsledky této zprávy upozornily na pochybení policistů v průběhu zákroku a na celkovou nepřipravenost Policie ČR řešit některé krizové situace. Zpráva ombudsmana byla předložena např. Ministru vnitra, Policejnímu prezidentovi a dalším funkcionářům Policie ČR. Lze soudit, že právě tato zpráva, která se dostala na stůl výše zmíněným osobám, dala podnět ke vzniku speciální jednotky policie, jejichž úkolem by bylo především bez užití násilí řešit krizové situace při veřejných shromážděních. Řešením, které mělo do budoucna zabránit pochybením při zákrocích konaných při veřejných shromážděních, jak tomu bylo v minulých letech, bylo zřízení tzv. AKT. Nebyla to ovšem jen zpráva ombudsmana, ale i další relevantní dokumenty k tomuto tématu, např. Zpráva o plnění úkolů vyplývajících ze Strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007 za rok 2005¹⁰⁶, včetně priorit na rok 2006, které se výrazně zapříčinily o poměrně revoluční způsob činnosti Policie ČR. Tyto dokumenty výrazně přispěly k budování Policie ČR jako policie s lidskou tváří. Ostatně až cca o 2 až 3 roky později si Policie ČR jako svou zásadní linii určila heslo Pomáhat a chránit, které se objevuje na veškerých věcech či písemnostech Policie ČR.

Jak již bylo uvedeno, pionýry v činnosti AKT v rámci Policie ČR byly výše jmenované tři kraje, které svou činnost začaly vyvíjet na podkladě Rozkazu Policejního prezidenta č. 54/2006. Za den, který se tak dá považovat za krok k prosazení vize vybudování policie, která nebude založena na represivních činnostech lze považovat 7. listopad 2006. Pilotní projekt zřízení tří AKT v uvedených krajích byl vyhodnocen pracovníky Policejního prezidia se závěrem, že nasazení AKT do policejních opatření má

---

¹⁰⁵ Policejní prezidium ČR, Ředitelství služby pořádkové policie, č.j. PPR-849/RPP-2005

¹⁰⁶ Strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007 <http://www.epravo.cz/top/clanky/strategie-prevence-kriminality-na- leta-2004-2007-27030.html> (ze dne 15.08.2014)

své opodstatnění a plní požadovaný cíl, kterým byl doprovod fanoušků na riziková fotbalová utkání, srazy a pochody extremistických skupin a konání velkých hudebních nebo podobných akcí.¹⁰⁷

Vzhledem k tomu, že působení AKT, jako nová forma předcházení protiprávního jednání, v pilotním projektu tří krajských policejních správ osvědčilo, bylo vedením Policejního prezidia rozhodnuto, že AKT budou zřízeny u všech krajských správ Policie ČR.¹⁰⁸ Tímto byl nastaven model AKT, který funguje do současnosti. Jedná se o novou formu preventivního působení k předcházení protiprávního jednání při akcích s účastí většího počtu osob spojených s riziky narušení veřejného pořádku.

Obrázek 5: Členové antikonfliktního týmu řeší situaci, která nastala na veřejném shromáždění. Zdroj <http://www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi-brno/extra/232233-antikonfliktni-policejni-tymy-pracuji-uz-osm-let-zenje-v-nich-malo/>

Členové AKT jsou, v duchu vize díky, které byly zřízeny, povolávány v problematických situacích v rámci činnosti Policie ČR při veřejných shromážděních, aby jako první zabránili protiprávnímu jednání nebo hrozícímu protiprávnímu jednání osob zúčastněných na veřejných shromážděních a to zejména k zamezení narušení veřejného pořádku, ochrany života a zdraví osob, či vzniku škodám na majetku. Dle filozofie, kterou AKT přijal za vlastní, a to „slova místo zbraní“ její příslušníci nerozmlouvají s účastníky těchto shromáždění policejní mluvou, která je v těchto situacích nevhodná a situaci by nepomohla zklidnit. Důraz je kladen na komunikaci vlídnou, přátelskou, otevírající

¹⁰⁷ Policejní prezidium, Služba pořádkové policie ČR, PPR-510/RPZP-2006

¹⁰⁸ Policejní prezidium, Služba pořádkové policie ČR, č.j. PPR-15159/ČJ-2008-99UP (Vyhodnocení působení AKT Policie ČR za rok 2007)

možnost navázání verbálního kontaktu, který členům AKT umožní dosáhnout svého cíle, aniž by při tom bylo potřeba použít k řešení vzniklé situace represivních nástrojů, tj. donucovacích prostředků. Základním principem komunikační strategie v činnosti AKT je mírnit vzniklé emoční napětí případně zamezit tomu, aby toto emoční napětí vůbec vzniklo. V rámci AKT působí tzv. skupina vnějších vztahů, která má za úkol průběžně komunikovat s účastníky shromáždění a dále má za úkol komunikovat se sdělovacími prostředky. Dalšími úkoly této skupiny vnějších vztahů, je poskytování informací oprávněným osobám, vyžadování součinnosti a komunikace s dalšími subjekty. V praxi se jedná o zástupce obce, hasiče z hasičského záchranného sboru, zdravotní služby, Armády ČR, orgány ochrany životního prostředí apod. Uvedené poskytování informací se samozřejmě vztahuje i na policisty, kteří na opatřeních konaných při veřejném shromáždění vykonávají službu.

Jak již bylo uvedeno AKT, byl zřízen za účelem ověření nových forem účinnějšího předcházení protiprávního jednání v rámci zajišťování vnitřní bezpečnosti a pořádku v souvislosti s pořádáním veřejných shromáždění nebo akcí, kterých se účastní větší počet osob, a jsou zde rizika narušení veřejného pořádku. AKT se uplatní zejména v situacích, které je možno vyřešit slovním přístupem a touto slovní argumentací zabránit vyhocení situace a naopak situace co nejvíce zklidnit. Pakli-že však jsou účastníci shromáždění agresivní a nelze s nimi navázat verbální kontakt, který by vedl ke klidnému řešení hrozícího konfliktu, úloha AKT v dané chvíli končí.

Jak již bylo uvedeno, v roce 2007 měla každá ředitelství Policie ČR své AKT. Členové AKT vykonávají svou činnost buď jako pěší hlídka, anebo mají k dispozici vozidla označená symboly a barvami Policie ČR nebo v civilním provedení. Jsou tedy mobilní a mohou se tak přesunovat na místa, která vyžadují jejich přítomnost. Činnost AKT je prováděna zpravidla ve dvou členech v hlídce, ale mohou pracovat i po týmech, která mají 4 – 8 členů. Je pouze na dobrovolnosti každého policisty zda má zájem stát se členem AKT. Každý zájemce ovšem musí projít výběrovým řízením, což v praxi znamená absolvování psychologického vyšetření formou strukturovaného pohovoru a modelových situacích, za účasti psychologa. Vyšetření je zaměřeno na emoční zralost, komunikační dovednost, předpoklad vyjednávání, přesvědčovací schopnost, schopnost naslouchat druhým, schopnost logického úsudku a odolnost vůči zátěži. Protože členové AKT musí být schopni reagovat na situace, které se při veřejných shromážděních mohou průběžně měnit, tzn., že se může měnit chování a nálada účastníků takových shromáždění. Vzhledem k tomuto patří AKT po psychické stránce k náročným policejním činnostem. Tím, že se pohybují mezi účastníky veřejného shromáždění a složkami Policie ČR působícími při dohledu na toto veřejné shromáždění, postupují vysoké riziko a jsou tak vystaveni velké

psychické zátěži. Z těchto důvodů jsou členové AKT nuceni absolvovat specializační kurzy z oblasti psychologie, práva, taktiky zákroků apod., rovněž se zúčastňují společných cvičení s SPJ případně se zúčastňují dalších odborných kurzů nutných pro řádný výkon člena AKT.¹⁰⁹

3.5.2 Právní úprava Antikonfliktního týmu

Právní předpis, který zakladatelsky ustanovil zřízení AKT je ZP PP č. 36/2006¹¹⁰, kterým se upravuje ZP PP č. 121/2003. Uvedený ZP PP řeší postup Policie ČR při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti v souvislosti s pořádáním shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob. Tímto pokynem se upravují kompetence a odpovědnost řídicího štábu a velitele policejního opatření při veřejných shromážděních či jiných policejních opatřeních konaných např. v souvislosti s rizikovým fotbalovým utkáním. Uvedené dva ZP PP byly v roce 2009 zrušeny a nahrazeny novým ZP PP č. 10/2009.

Rozkazem PP č. 54/2006 se měla v praxi ověřit efektivita modelu AKT. Vznikla realizační a řídicí skupina a jako příloha byly vydány Zásady využívání, řízení a zajišťování AKT. Tento pokyn rovněž upravil výstroj a výzbroj členů AKT, nasazování AKT, průběžné sledování a hodnocení AKT a dále vznik jednotlivých týmů v červnu 2006.

3.5.3 Antikonfliktní tým v praxi

V praxi jsou AKT nasazovány do policejních opatření v případech, kde:

- lze očekávat zesílenou potřebu komunikaci mezi osobami a policisty;
- je třeba zásadním postojem působícím na veřejnost objasnit základní krizový postoj Policie ČR a její zákonné povinnosti v případě páchání protiprávního jednání;
- je nutno upozornit účastníky shromáždění na právní stav shromáždění a na případná jednání, která by mohla přerůst k protiprávní činnosti;
- policejní opatření nejsou pro veřejnost pochopitelná a je třeba je objasnit;
- lze očekávat emoce a odpor skupin osob a případný zákrok policie by mohl vést k nepochopení činnosti policie u veřejnosti;
- lze negativní skupinové dynamické procesy prolomit nasazením příslušníků AKT.¹¹¹

---

¹⁰⁹ ZP PP č. 10/2009, čl. 33, o zřízení a činnosti antikonfliktního týmu

¹¹⁰ ZP PP č. 36/2006, o zřízení antikonfliktního týmu

¹¹¹ Čl. 30 odst. 3 ZP PP č. 10/2009.

AKT plní úkoly při nasazení na veřejných shromážděních tím způsobem, že prostřednictvím komunikace předchází agresivnímu jednání osob. Aby tyto základní úkoly byly splněny tak se příslušníci AKT orientují na cílové skupiny účastníků shromáždění, na místní obyvatelstvo, diváky a zástupce sdělovacích prostředků. Dále intenzivně vysvětlují v rozhovorech s účastníky shromáždění smysl a účel policejních opatření. A jak již bylo zmíněno, účastníky shromáždění upozorňují na zákonné povinnosti policie v případě jejich protiprávního jednání.¹¹²

Základním úkonem AKT při výkonu praxe je transparentním způsobem prostřednictvím komunikace předcházet agresivnímu jednání osob na veřejných shromážděních nebo jiných opatřeních, např. riziková sportovní utkání. AKT je plnohodnotnou složkou Policie ČR, plní při svém nasazení úkoly výhradně uložené tomuto týmu.¹¹³

Při nasazení AKT, řídí činnost AKT na opatření určený policista tohoto týmu, který:

- a) podrobně seznámí členy AKT s právním stavem a bezpečnostními riziky při opatření, se všemi skutečnostmi, které mohou mít vliv na činnost AKT a s rozsahem informací, které mohou členové AKT poskytnout veřejnosti a sdělovacím prostředkům, a dále je seznámí s okruhem informací, které již spadají do kompetence pracovníka oprávněného ke komunikaci se sdělovacími prostředky (tiskový mluvčí PČR),
- b) ve spolupráci s velitelem SPJ, dále případně s určeným policistou SKPV učiní opatření, která jsou potřebná k zajištění bezpečnosti členů AKT při nasazení,
- c) po předchozí konzultaci s velitelem opatření provede rozdělení členů AKT do konkrétních míst a prostor, rovněž je seznámí s jejich úkoly a se způsobem střídání při nasazení,
- d) sleduje činnost AKT v průběhu nasazení, předává jim nové poznatky a informace o vývoji bezpečnostní situace, současně i přijímá informace a poznatky od jednotlivých členů AKT, tyto poznatky předává a konzultuje s velitelem opatření,
- e) po konzultaci s velitelem opatření zajišťuje stažení AKT nebo jeho části, je-li nasazení zjevně neúčinné, zj. dochází-li k hromadnému páchání protiprávního jednání a členům AKT hrozí napadení nebo je připravován zákrok pod jednotným velením,
- f) zpracovává vyhodnocení nasazení AKT.¹¹⁴

---

¹¹² ZP PP č. 10/2009, čl. 30 odst. 2

¹¹³ ZP PP č. 10/2009, čl. 30 odst. 4

¹¹⁴ ZP PP č. 10/2009, čl. 31

Cílem činnosti AKT je působení na hromadných akcích (veřejné shromáždění, sportovní utkání), kde je nezbytně důležité zajistit oboustranný tok informací a kde dochází ke kumulaci většího počtu osob, u kterých by mohl být předpoklad porušování veřejného pořádku. V praxi se jedná zejména o ohlášená i neohlášená shromáždění občanů, sportovní akce, setkání extremistických hnutí nebo živelné pohromy (povodně, případy jiné nepříznivé povětrnostní podmínky).

3.5.4 Závěrem

V neposlední řadě je zde myšleno na zvláštní složku Policie ČR, která je jen několik málo let stará, a sice na antikonfliktní tým. Tato neozbrojená složka působí v České republice od roku 2006, kdy nastalé události roku 2005 žádaly změnu přístupu. V tomto roce proběhlo několik nepříznivých akcí, kdy nejdiskutovanější v médiích byla techno párty CzechTek 2005. Zde byly zákroky vedené policií vyhodnoceny jako zákonné, ale nepřiměřené. V AKT je kladen důraz na komunikační techniky v krizových situacích a je zde potlačena represivní složka. Pracovníci AKT působí jako zprostředkovatelé mezi účastníky shromáždění, osobami, které se shromáždění neúčastní (kolemjdoucí, řidiči aj), popřípadě s narušiteli shromáždění a Policií ČR, dále s pracovníky příslušného úřadu. Při založení této speciální složky si vedení Policie ČR vzalo vzor z berlínské policie, kde tato složka působí již několik let. AKT je vždy nasazováno, když hrozí narušení veřejného pořádku v důsledku pořádání shromáždění, pochodů, průvodů, sportovních akcí či živelné pohromy.

3.6 Srovnání antikonfliktního týmu Policie ČR s antikonfliktními týmy v Německu

3.6.1 Úvodem

Koncept AKT, na jehož podkladě byly AKT v ČR zřízeny, převzala ČR ze SRN. Proto bude v této kapitole stručně uvedena činnost AKT v SRN, kdy se bude konkrétně jednat o Berlín, Dolní Sasko, Bavorsko. AKT v SRN nejsou řízeny na centrální úrovni jako v ČR. Každá z 16 spolkových zemí má svého Policejního prezidenta, který je odpovědný za svou spolkovou zemi. Nic méně AKT v SRN jsou zřízeny v celkem 9 spolkových zemích.¹¹⁵

---

¹¹⁵ Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010 <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-10-2010-rocnik-16.aspx>, strana 18-19, (28.06.2014)

3.6.2 Berlín

Průkopníkem AKT v SRN je Berlínská policie, kdy základem ke zřízení těchto týmů se staly události z roku 1968, kdy při potlačování davových nepokojů došlo k úmrtí jednoho z demonstrantů. V roce 1969 bylo vytvořeno tzv. vyjednávací komando, jako předchůdce AKT. „*Tato jednotka byla vysoce vojensky organizována, tudíž úkol, který měla vykonávat, byl pro ni velmi obtížný – najednou mělo docházet ke „zbratření se s protějškem“*“, což bylo pro tyto policisty takřka nemyslitelné.“¹¹⁶ Dalším podmětem ke zřízení AKT v SRN byl problém squattingu. Díky tomuto fenoménu byla policie nucena řešit situace, které nastaly, když se majitelé prázdných bytů obraceli na policii s tím, že chtějí squatterry vystěhovat na ulici. To vyvolalo demonstrace. Dále se začal objevovat fenomén prvomájových demonstrací, kdy při těchto veřejných shromážděních demonstranti stavěli barikády, útočili na policii maltovými, tzv. molotovovými koktejly, kameny, podpalovaly obchody. Největší nepokoje se opět odehrávaly v Berlíně.¹¹⁷

Výše uvedené problémy na veřejných shromážděních s osobami, které se dopouštěly protiprávního jednání, bylo nutné řešit. Při shromažďování většího počtu osob policie v Berlíně přehodnotila dosavadní přístupy při řešení problémů, které v těchto shromážděních nastávaly. Policie se tak vrátila k vyjednávacím komandům, vzniká koncepce tzv. podané ruky policie směrem k veřejnosti. Stále to ovšem nebyl klasický koncept AKT.¹¹⁸ Byl to však krok, který vedl k vytvoření koncepce AKT, kdy první AKT v Berlíně byly nasazeny a vykonávaly funkce tak, jak je tomu nyní, v roce 2005 při techno párty Love Parade.¹¹⁹

Členství v AKT je založeno na dobrovolnosti. Člen AKT prochází týdenním základním kurzem a vykonávají zároveň běžnou činnost na svých útvarech. AKT tvoří 3 členové. Jeden komunikuje s občany, druhý komunikuje s velitelem opatření a třetí zodpovídá za jejich bezpečnost. Členové AKT v Berlíně nosí uniformu, reflexní vestu a čepici s nápisem policie. Dále disponují pepřovým sprejem a teleskopickým obuškem. Členové AKT v Berlíně při komunikaci s médii nepodávají žádné strategické informace o opatření, toto je v kompetenci tiskového mluvčího. Vedoucí AKT je vždy

---

¹¹⁶ Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010 <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-10-2010-rocnik-16.aspx>, strana 18-19, (28.06.2014)

¹¹⁷ Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010, <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-10-2010-rocnik-16.aspx>, strana 18-19, (28.06.2014)

¹¹⁸ Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010, <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-10-2010-rocnik-16.aspx>, strana 18-19, (28.06.2014)

¹¹⁹ PČR 2010, Preventivní aktivity www.policie.cz, <http://www.policie.cz/clanek/preventivni-aktivity.aspx> (23.6.2014)

v terénu a rozhoduje o tom, které týmy budou dále nasazeny a které budou z opatření staženy. Pravomoc nad členy AKT má pouze tento velitel a nikoli velitel opatření.¹²⁰

3.6.3 Dolní Sasko

Dalším regionem v SRN, ve kterém působí AKT je Dolní Sasko. Zde je uplatňován koncept tzv. manažerů konfliktu. „*Manažeři konfliktů působí v tzv. sociálních ohniscích konfliktů, tedy v místech, kde se opakují problémy s určitými skupinami populace*“.¹²¹ V Dolním Sasku je manažerů cca 30, kdy systém řízení konfliktů byl vyvinut na základě švédské studie, která zkoumala násilnosti především při demonstracích. Koncept je založen na důležitosti informovanosti v rámci policie, výměna informací mezi policií a protestujícími občany, transparentní taktika nebo diferenciací určení toho kdo je násilník a kdo jen účastník. Je nejen důležité jasně rozlišit účastníky demonstrace, např. tvrdé jádro, ti kteří se nechají strhnout davem nebo jen přihlížející, současně je potřeba rozlišit druhy demonstrací, např. ultrapravicové, ultralevicové, za práva zvířat, nebo např. pochod klaunů. Závěrem po skončení bezpečnostního opatření se pořádá diskuze o průběhu opatření nebo brífink se štábem. Jde o jakou-si reflexy jako přípravu na další akci. Mezi policisty v Dolním Sasku byla uspořádána anketa o tom, jak vnímají činnost těchto manažerů konfliktu. Výsledky byly negativní, kdy uváděli, že manažeři konfliktu je pouze ruší při práci, brání jim v jejich rozhodování a že se chovají povýšeně a myslí si, že jsou lepší než oni.¹²²

3.6.4 Bavorsko

V Bavorsku existuje koncept AKT jako tzv. informační policie. Podle této koncepce má komunikace prvotní význam. Další složkou tohoto konceptu je důraz na přiměřenost počínání policie. V roce 1968 se tato změna přístupu policie při průběhu veřejných shromáždění pojmenovala jako Mnichovská linie. Informační policie má za cíl odstranit obraz policie jako nepřítele, zlepšit vztah policie a občana. Při demonstraci toto informační linie aktivně oslovuje účastníky demonstrace, informuje je o pravidlech chování na demonstraci, o policejních manévrech a o bezpečnostním opatření. Úkolem informační policie je jak chránit shromažďovací právo a svobodu projevu, tak zároveň dbát aby nedocházelo k páchání trestných činů. Takže příslušníci informační policie mají stejná práva a povinnosti jako

---

¹²⁰ Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010, <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-10-2010-rocnik-16.aspx>, strana 18-19, (28.06.2014)

¹²¹ Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010, <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-11-2010-rocnik-16.aspx>, str. 18-19, (28.06.2014)

¹²² Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010, <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-11-2010-rocnik-16.aspx>, str. 18-19, (28.06.2014)

všichni ostatní policisté. Přistihnou-li, osobu při páčání trestné činnosti, musí provést služební zákrok. Příslušníci informační policie pracují ve skupinách. Jedna skupina je složena z velitele a sedmi dalších členů. Při shromáždění osob vykonávají činnost ve dvojici, je-li, demonstrace poklidná pohybují se samostatně. Členové tohoto informačního týmu musí aktivně navazovat kontakt s občany, musí mít schopnost empatie pro účastníky demonstrace a musí se umět orientovat v politicko-společenské společnosti, aby byli schopní účastníky veřejného shromáždění komunikovat na patřičná témata. Cílem je vytvoření situace Win-Win, tzn., obě strany vyjdou ze sporu vítězně.¹²³

3.6.5 Závěrem

Porovnáním konceptu činnosti AKT v Německu a v ČR nejsou patrné větší rozdíly. V obou případech je zde kladen důraz na komunikační techniky a je potlačena represivní složka. Nelze však jednoznačně určit, která koncepce činnosti je lepší a která horší. Činnost AKT v Německu, je přizpůsobena problémům, se kterými se tamní policie potýká. Vezmu-li v úvahu naše pracovníky AKT a jejich činnost, myslím si, že na naše podmínky je dostačující a vyhovující. A nevyžadují jejich pravomoci větších změn.

---

¹²³ Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010, <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-11-2010-rocnik-16.aspx>, str. 18-19, (28.06.2014)

4. Praktická část

4.1 Případové studie veřejného shromáždění, na kterých byl a nebyl nasazen AKT

4.1.1 Úvodem

První kapitola praktické části diplomové práce je provedena formou případových studií, kdy se jedná o dvě případové studie, které zaznamenávají průběh veřejných shromáždění v hl. m. Praze. První případová studie popisuje veřejná shromáždění v hl. m. Praze v roce 2007, tedy v době, kdy na těchto veřejných shromážděních nebyl nasazen AKT Policie ČR, protože v této době nebyl v rámci Krajského ředitelství Policie ČR Praha ještě zřízen. Druhá případová studie naopak popisuje veřejná shromáždění v roce 2012, a to již za aktivní participace AKT Policie ČR Krajského ředitelství Praha. Tento přístup byl zvolen proto, aby mohlo být provedeno, kromě jiných porovnání, porovnání, jaký vliv má AKT Policie ČR na subjekty účastnící se shromáždění. Obě vybraná shromáždění byla zvolena s ohledem na jejich problematický charakter, neboť na obou těchto shromážděních byla hlášena účast subjektů, které mezi sebou mají antagonistické rozpory. Kromě vyhodnocení vlivu AKT na průběh veřejných shromáždění jsou v případových studiích sledovány i další činitelé, tj. svolavatelé shromáždění, správní orgán, účastníci shromáždění a činnost jednotlivých složek Policie ČR, případně členů IZS, nebo nasazení Městské policie hl. m. Prahy. Rovněž jejich působení a vliv na průběh shromáždění bude na závěr obou případových studií vyhodnocen. Vyhodnocení obou případových studií bude provedeno formou tabulek a grafů.

Jednotlivá shromáždění jsou v případových studiích nejprve nazvány tak, jak byly pojmenovány Policie ČR v rámci opatření, která policie na shromáždění vyhláší. Poté případová studie vyjmenovává v těchto bezpečnostních opatřeních veškerá veřejná shromáždění, která jsou oznámená a to jak povolená, tak zakázaná. Jak již bylo uvedeno, byla vybrána veřejná shromáždění, na kterých bylo riziko konfliktu subjektů, kterým bylo veřejné shromáždění jak povoleno, tak zakázáno neboť i mezi jednotlivými povolenými akcemi je riziko vzájemných střetů a konfliktů. Problémy mezi jednotlivými účastníky akcí se tedy

netýkají jen shromáždění, která byla zakázána. Po vyjmenování všech subjektů shromáždění, ať už se jedná o veřejná shromáždění povolená či zakázána, která se v rámci každé případové studie konají, je dále pozornost věnována nasazení AKT a dalších složek Policie ČR, případně IZS. Následuje popis samotného průběhu shromáždění. Na závěr případové studie je provedeno vyhodnocení jednotlivých shromáždění a to jak formou tabulek a grafů, tak i rozepsanou formou. Cílem obou případových studií je zadokumentovat v praxi provádění shromažďovacího práva na těchto dvou konkrétních opatřeních. Současně popsat činnost a roli policie, IZS, správního orgánu, svolavatele a účastníků shromáždění při realizaci shromažďovacího práva. Případové studie mají také poukázat na to, zda zřízení AKT dle vzoru policie SRN přispívá k méně konfliktní realizaci práva na svobodu shromažďování. Zajistit tedy stav, kdy role státu při realizaci shromažďovacího práva bude taková, že budou při veřejných shromážděních co nejvíce chráněny životy, zdraví a majetek osob jak zúčastněných, tak osob na shromáždění nezúčastněných.

Pokud není v práci uvedeno jinak, jsou informace uvedené v obou případových studiích buď osobní zkušeností a znalostí autorky nebo byly informace k těmto studiím získány od osob zúčastněných na obou shromážděních, kdy tyto osoby dle svých možností poskytly podklady, tj. v době konání těchto shromáždění jejich průběh zadokumentovávali a na podkladě této dokumentace zpracovávali písemné výstupy. Tyto výstupy, což jsou neveřejné policejní dokumenty, byly autorkou využity při psaní této práce. Jedná se o příslušníky Policie ČR a data, která byla těmito osobami poskytnutá, nejsou běžně veřejnosti přístupné. Dále je třeba upozornit, že policie v celkových statistikách trestných činů nijak zvlášť nerozlišuje, zda uvedený trestný čin byl spáchán zrovna při veřejném shromáždění.

4.1.2 Veřejné shromáždění bez účasti AKT

4.1.2.1 Případová studie „Křišťálová noc“

V souvislosti s výročím tzv. „Křišťálové noci“ konaného dne 10. listopadu 2007 bylo oznámeno na Magistrát hl. m. Prahy několik povolených veřejných shromáždění. Rovněž

ovšem byla i oznámená a zakázána shromáždění a pochody uskutečněné v rámci tohoto výročí.

Policie ČR Krajského ředitelství hl. m. Prahy na podkladě uvedených oznámení vyhlásila bezpečnostní opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku na území hl. m. Prahy. Opatření dostalo pracovní název „Křišťálová noc“. V rámci výročí tzv. „Křišťálové noci“ byla provedena opatření jak k oznámeným povoleným, tak k oznámeným a zakázaným shromážděním.

4.1.2.2 Účastníci shromáždění „Křišťálová noc“

Celkem bylo oznámených povolených shromáždění pět, kdy se jednalo o následující shromáždění:

- svolavatel: Židovská obec v Praze, jedná se o pochod v centru hl. m. Prahy. Začátek pochodu v ulici U sv. Ducha přes ulice Věžeňská, Dušní, Badeniho, Na Špejcharu, Izraelská do ulice Fibichova. Předpokládaná účast asi 200 osob.
- svolavatel: Židovská liberální unie v ČR, jedná se o pochod v Praze 1. Začátek pochodu v ulici Břehová přes ulici Maiselovou, U starého hřbitova, Platněřská, Žatecká, Valentinská na nám. F. Kafky. Předpokládaná účast asi 150 osob.
- svolavatel: Člověk v tísni, společnost při České televizi, jedná se o shromáždění osob na Praze 1, Václavské nám. Účastníci mají sraz pod pomníkem sv. Václava. Předpokládaná účast 200 osob.
- svolavatel: Židovská liberální unie v ČR, jedná se o pochod v Praze 1. Začátek pochodu v ulici Pařížská přes ulici Kaprova na Staroměstské nám. Předpokládaná účast asi 150 osob.
- svolavatel: Mgr. Ondřej Slačálek, jedná se o pochod v Praze 1. Začátek pochodu v ulici Nám. Republiky přes ulici Revoluční, Dlouhá, Široká do ulice Bílkova. Předpokládaná účast asi 100 osob.

Zakázaných oznámených shromáždění bylo celkem sedm. Svolavatelé byli Mladí národní demokraté a Erik Sedláček, kdy se jednalo o následující pochody:

- První protestní pochod začal v Praze 1, ul. Břehova přes ul. Maiselova, U starého hřbitova zpět do ul. Břehova, Maiselova, Široká, Žatecká na nám. F. Kafky. Předpokládaná účast asi 150 osob.
- Druhý protestní pochod začal v Praze 1, nám. Curieových přes Dvořákovo nábřeží, ulici Dušní, Věžeňská, Haštalská na Haštalské nám. Předpokládaná účast asi 250 osob.
- Třetí protestní pochod začal v Praze 1, ul. Karlova, přes Mariánské nám., U radnice, Karlova, Jalovcova, Anenská na Anenské nám. Předpokládaná účast asi 250 osob.
- Čtvrtý protestní pochod začal v Praze 1, nám. J. Palacha, Mánesův most, Letenská, U Lužického semináře na Karlův most. Předpokládaná účast asi 250 osob.
- Pátý protestní pochod začal v Praze 1, ul. Tychonova přes Mariánské hradby, ul. Jelení, U brusnice na Hradčanské nám. Předpokládaná účast asi 250 osob.
- Šestý protestní pochod začal v Praze 1, ul. 28. října přes Národní, K. Světlé, Konviktská, Divadelní, Betlémská, Smetanovo nábřeží do ul. Křižovnická. Předpokládaná účast asi 250 osob.
- Sedmý protestní pochod začal v Praze 7 na Letenské pláni, přes M. Horákové, Strossmayerovo nám., Dukelských hrdinů na ul. U Výstaviště. Předpokládaná účast asi 250 osob.

U všech těchto zakázaných pochodů svolavatel plánuje účast svých příznivců nejen z ČR, ale i ze Slovenska a SRN.

4.1.2.2.1 Bezpečnostní opatření Policie ČR

Ze strany Policie ČR je vyhlášeno bezpečnostní opatření, které má zajistit klid a veřejný pořádek v průběhu těchto shromáždění. Aby policie takto rozsáhlé opatření zvládla je potřeba vytvořit určitou strukturu skupin zajišťujících jak velení celé akce, tak skupiny zajišťující podporu přímému policejnímu výkonu. Skupina velících policistů je složena z nejvyšších služebních funkcionářů, kteří byli na dané opatření veleni. V praxi se jedná o ředitele, zástupce ředitele a velitelé jednotlivých služeb policie. Jmenovitě se jedná ředitele, zástupce ředitele pro trestní řízení, zástupce ředitele pro ekonomiku a krizové řízení, velitele služby pořádkové, dopravní a železniční policie, velitele SKPV a vedoucího skupiny vnitřní kontroly.

Skupiny zajišťující podporu přímému výkonu služby jsou složeny ze skupiny krizového řízení, perlustrační skupina, skupina přepravy, skupina realizační, skupina pro dohled na okolí židovského města a skupina pro pořádkovou jednotku.

Jak zmíněné pracovní skupiny, tak policisté v přímém výkonu mezi sebou komunikují prostřednictvím radiostanice na vyčleněném pracovním kanálu. Před samotným začátkem opatření a to s předstihem minimálně jednoho dne od prvního oznámeného shromáždění probíhá porada členů jednotlivých skupin. Rovněž následně probíhá instruktáž pro vedoucí policisty, kteří jsou velení na opatření. Tito velitelé následující den provedou instruktáž pro policisty v přímém výkonu, kteří na opatření jsou veleni. Součástí instruktáže vedoucích pracovníků je určení výstroje a výbroje pro pořádkovou a dopravní službu.

Řídící pracovníci mají za úkol při této akci koordinovat nasazení sil a prostředků s ohledem na vývoj bezpečnostní situace. Dále zajišťují dohled a kontrolu nad zákonností policejních činností. Jde o kontrolu nahrávací techniky v prostorách policejních cel, střežení osob omezených na osobní svobodě a jejich realizaci v rámci trestního případně přestupkového řízení. Spolupracují s určenými pracovníky Magistrátu hl. m. Prahy. Další úkoly, které pro vedoucí pracovníky vyplývají, jsou shromažďování a sledování všech informací týkajících se veškerých shromáždění, zajišťování koordinační činnosti v rámci týlového zabezpečení. Velitel SKPV využívá všech informačních zdrojů k získávání poznatků o možném narušení přípravy a průběhu akcí a současně ukládá podřízeným policistům jejich prověřování a činění potřebných opatření. Zajišťuje rovněž kontrolu a prevenci v místech, kde se konají shromáždění a to s cílem zjistit možnost výskytu předmětů, které by mohli být zneužity proti odpůrcům nebo policistům. Jedná se o dlažební kostky, betonové květináče, rozestavená lešení a podobně. Velitel pořádkové, dopravní a železniční policie koordinuje rozmístění policistů zařazených v této službě a je ve spojení s veliteli dalších pořádkových služeb pro zajištění případných posil. Vedoucí skupiny vnitřní kontroly vyčlení z jemu podřízených policistů skupinu, která provádí kontrolní činnost v průběhu bezpečnostního opatření, rovněž kontroluje průběh instruktáží, samotného výkonu služby a činnosti policistů na úseku dodržování zákonnosti u osob omezených na osobní svobodě. Pro vzájemnou komunikaci mezi veliteli

opatření a jim podřízenými policisty a komunikaci policistů při výkonu služby se zajišťuje pomocí radiostanice přes předem určený pracovní komunikační kanál. Touto cestou je rovněž zajištěna i hlásná služba, která se provádí cestou operačního střediska. Operační středisko kromě přijímání hlásné služby zajišťuje i obsazení městského kamerového systému a to včetně provádění záznamu z tohoto systému. Další povinností vedoucích pořádkové služby je zajištění skupiny řidičů pro perlustrační skupinu. Dále zajišťují, od ranních hodin a to do odvolání, zvýšený výkon služby v prostorách vlakových nádraží. Zde se jedná o výkon služby zaměřený zejména na osoby patřící k extrémně levicovým či pravicovým skupinám. Dalším úkolem je vyčlenit potřebný počet policistů dopravní služby pro opatření na trasách pochodů a odklonů dopravy. S tím souvisí podávání informací o dopravní situaci v okolí konání akcí a neprodlené předávání těchto informací na skupinu krizového řízení. Důležitým úkolem na tomto úseku je provedení kontroly zajiždějících sloupků v ul. Železná, Celená, Rytířská, Melantrichová a Ovocný trh. Vedoucí všech místních oddělení, v jejichž služebním obvodu se bezpečnostní opatření koná, zajišťují plnou funkčnost a připravenost policejních cel včetně střežení osob omezených na osobní svobodě a realizací přestupků. Vedoucí místních oddělení, v jejichž služebním obvodu se nachází zájmová místa, tj. v tomto případě židovské město vyčlení pro okolí židovského města policisty, kteří v tomto prostoru hlídkují. Velmi důležitým úkolem pro vedoucí pracovníky policie je to, aby byli v kontaktu s pořadatelem shromáždění, tj. v tomto případě Mladí národní demokraté. Bezpečnostní opatření by bylo obtížné úspěšně zvládnout, pokud by nebyla zabezpečená spolupráce policistů s pracovníky odboru správních agend Magistrátu hl. m. Prahy, což je opět zejména úkol pro vedoucí pracovníky policie. Protože pracovníci odboru správních agend se fyzicky těchto veřejných shromáždění účastní, jsou tak v přímém kontaktu s policisty vyslanými k plnění úkolů na uvedeném veřejném shromáždění. Nelze opomenout aktivní roli policistů z SKPV, kteří plní velmi důležité úkoly z hlediska zajištění veřejného pořádku při průběhu veřejného shromáždění. Tuto roli plní zejména tzv. operativním průzkumem, kdy jsou součástí jednotlivých průvodů a mohou tak podávat aktuální informace o průběhu jednotlivých průvodů. Dále podávají informace o chování vytipovaných osob nebo osob známých policii z minulosti, kteří se již protiprávního jednání na těchto shromáždění dopustili. V souvislosti s těmito úkoly plní i úkol dokumentace protiprávního jednání jednotlivých účastníků, provádí opatření k zjišťování totožnosti osob,

kteře se protipřávného jednání během veřejného shromáždění dopustili a provádějí následná opatření k zajištění těchto osob. V případě osoby podezřelé ze spáchání trestného činu poté provádějí tzv. realizaci, což znamená provedení úkonů trestního řízení. Pro zvládnutí bezpečnostního opatření je nezbytný výkon ze strany cizinecké policie, která provádí kontrolu zájmových osob, které by mohly být z hlediska své účasti na shromáždění problematické. Z hlediska jejich dodržování platných a účinných právních předpisů ČR. Jedná se o osoby, které by narušovaly veřejný pořádek a navíc by u sebe mohli mít zakázané věci, např. různé zbraně či pyrotechniku. Policie takto provádí určitou filtraci tím, že kontroluje extrémisty s cizí státní příslušností buď přímo na hranicích, a v případě, že se již nachází na území ČR, tak buď v dopravních prostředcích, případně již přímo v místě konání veřejného shromáždění.

Aktivními účastníky veřejného shromáždění jsou kromě již zmíněných výše uvedených policejních složek a samotných osob účastnících se těchto veřejných shromáždění i další složky IZS jako např. hasiči a zdravotní záchranná služba. Hasiči a zdravotní záchranná služba jsou v tomto případě složkou spíše servisní. O využití hasičů se jedná v případě, že se osoba, kterou je potřeba zajistit, nachází na špatně přístupném místě. Dále se jedná o odstraňování různých předmětů, které mohou účastníci veřejného shromáždění nashromáždit na veřejném prostranství. Tyto předměty by mohly způsobit ohrožení zdraví nebo majetku jiných osob. V praxi se může jednat o různé dlažební kostky nebo hořlavé materiály, které by se mohly následně vznítit a způsobit tak jak škodu na majetku, tak škodu na zdraví. U zdravotní záchranné služby se jedná o poskytnutí první pomoci nebo ošetření osob, které se během veřejného shromáždění zranili, nebo byl proti nim proveden služební zákrok ze strany policie a následně bylo potřeba osobu ošetřit. Během bezpečnostního shromáždění může rovněž dojít ke zranění zasahujícího policisty případně osob nezúčastněných na veřejném shromáždění i zde je role zdravotní záchranné služby nezastupitelná a to i přes to, že v řadách samotných policistů jsou na bezpečnostním opatření přítomni policisté vyškolení pro poskytnutí první pomoci. Neopomenutelným prvkem při zajišťování veřejného pořádku je Městská policie hl. m. Prahy. Zvláště viditelným prvkem v jejich řadách je jízdní oddíl. Stejně jako jízdní oddíl Policie ČR, tak i tito specialisté strážníci na koních působí zejména preventivně v situacích, které hrozí vyhrocením konfliktu při střetů dvou antagonistických skupin. Služební koně jsou

vycvičení na to, aby na hluk vycházející z davu nereagovali a naopak, aby byli natolik ovladatelní, že jejich pomocí lze mnohem snadněji provést zátaras mezi dvěma průvody vzájemných odpůrců. Městská policie hl. m. Prahy samozřejmě při zajišťování veřejného pořádku úzce spolupracuje s Policií ČR. Velitel městské policie koordinuje činnost strážníků dle potřeb velitelů Policie ČR.

Kromě služby pořádkové, dopravní a železniční policie a služby SKPV je v tomto případě nasazen i vrtulník letecké služby Policie ČR. Pomocí vrtulníku lze dosáhnout uceleného přehledu o jednotlivých průvodech a shromážděních. Jedná se jak o důležitý zdroj informací pro velitelé opatření. Díky informacím, které poskytuje letecká služba lze rovněž operativně jednotlivé průvody zastavovat po případě odklánět jejich trasy tak, aby nedocházelo ke střetům průvodů, které mezi sebou mohou vyvolat agresivní jednání a mohlo by tak dojít jak fyzickým útokům, tak k poškozování majetku.

Okrajově se tohoto opatření účastní i policisté z ochranné služby Policejního prezidia. V jejich případě se jedná o zesílení výkonu služby u objektů zvláštní důležitosti. V případě tohoto opatření se jedná o zvýšenou ochranu velvyslanectví Izraele Na Špejcharu v Praze 6 a rovněž izraelské rezidence Na Marně v Praze 6.

Pokud má veřejné shromáždění podobný charakter jako toto, tj. jedná se o veřejná shromáždění týkající se extrémismu, nacismu apod., jsou aktivovány i složky tajných služeb. V tomto případě se jedná zejména o Bezpečnostní informační službu (dále jen BIS), která se takovou problematikou zabývá. I na podkladě jejich informací jsou připravována bezpečnostní opatření policie. BIS zde spolupracuje se specializovanými složkami Policie ČR a rovněž dochází ke spolupráci v rámci zahraničních zpravodajských služeb.

4.1.2.3 Průběh „Křišťálové noci“

Dne 10.11.2007 od 08.00 hodin do 20.00 hodin je povoleno veřejné shromáždění, jehož organizátorem je Člověk v tísni společnost při České televizi. Jedná se o připomínku obětí komunistického bezpráví konané na Václavském náměstí na Praze 1 pod pomníkem sv.

Václava. Organizátor zde pořádá výstavu „Příběhy bezpráví“. U pomníku sv. Václava se od ranních hodin zastavovali skupinky osob. Během konání celého shromáždění nebyl zaznamenán žádný incident, nedošlo k žádnému narušení veřejného pořádku.

Od 12.00 hodin do 20.00 hodin je povolen vzpomínkový pochod k uctění obětí nacistických zločinů, jehož organizátorem je Mgr. Ondřej Slačálek. Během tohoto pochodu nedošlo k žádnému narušení veřejného pořádku.

Od 13.30 hodin do 22.00 hodin se koná shromáždění, jehož organizátorem je Židovská liberální unie v ČR, kdy při tomto shromáždění nedošlo k žádnému narušení veřejného pořádku.

Na celý den byla povolena dvě veřejná shromáždění, jejichž organizátory byly Židovská obec v Praze a Židovská liberální unie v ČR. Jednalo se o pietní shromáždění k výročí tzv. „Křišťálové noci“ v listopadu 1938. Obě akce proběhly bez narušení veřejného pořádku. Těchto shromáždění se zúčastnilo více než 2000 osob.

U všech výše jmenovaných veřejných shromáždění se účast pohybovala v řádech stovek osob. Na všech uvedených místech hlídkovali policisté, kteří monitorovali průběh shromáždění a dohlíželi nad dodržováním veřejného pořádku. Účastníci těchto shromáždění nepatří mezi rizikové skupiny, které by v minulosti nějakým způsobem veřejný pořádek narušovali. Organizátoři s policií spolupracovali a dbali jejich pokynů. Přesto policie učinila preventivní opatření k zabránění narušení těchto povolených shromáždění. Během průběhu uvedených shromáždění nebylo žádné shromáždění ze strany jiných osob narušeno. Ani nenastal pokus tato shromáždění narušit a způsobit tímto narušení veřejného pořádku, případně fyzicky nebo verbálně napadnout účastníky těchto shromáždění. U těchto shromáždění se zúčastnila i řada politiků, jak z celostátní tak regionální úrovně.

Ve 14.00 hodin se u Staronové synagogy v Praze sešlo několik set lidí na podporu akcí plánovaných Židovskou obcí a Židovskou liberální unií. Pořadatelé tohoto shromáždění

rozdávají kolemjdoucím letáky, které vysvětlují, proč se toto shromáždění v tento den, tj. výročí nacistického pogromu, koná. Toto shromáždění nijak nezasáhlo do běžného chodu tohoto prostranství, obchody a restaurace jsou otevřené a rovněž nebyl v této lokalitě zaznamenán snížený počet turistů. U synagogy hlídkuje asi 50 příslušníků Policie ČR v uniformách a 10 policistů SKPV, kteří zde provádějí operativní průzkum. Mezi účastníky byly i ministr vnitra Ivan Langer, pražský primátor Pavel Bém, ministr životního prostředí Martin Bursík, stínový ministr vnitra za ČSSD František Bublan nebo místopředsedkyně poslanecké sněmovny Miroslava Němcová. Na shromáždění byl přítomen i ministr zahraničí Karel Schwarzenberg v doprovodu německého kolegy Franka – Valtra Steinmeiera. Tento veřejně prohlásil, že akcím neonacistů je nutno zabránit, současně jim však nevěnovat příliš velkou pozornost, aby tím jejich akce nestoupaly na významu.

Vzhledem k ohlášeným a nepovoleným veřejným shromážděním neonacistů se na Magistrátu hl. m. Prahy sešli zástupci Úřad městské části (dále jen ÚMČ) Prahy 1, ministr vnitra Ivan Langer, policejní prezident Oldřich Martinů, zástupci Městské policie, hasičů a zdravotní záchranná služba. Zde byla domluvená úzká spolupráce všech složek IZS a využití veškerých zákonných prostředků k zamezení nepovolených aktivit extrémistům. Bylo ujednáno, že nepovolené demonstrace extrémistů by policie na základě rozhodnutí pracovníků odboru správních agend Magistrátu hl. m. Prahy rozpustila.

Policie mezi tím monitoruje přes 150 extrémistů, kteří se chtějí zúčastnit nepovolené demonstrace pravicových radikálů v bývalé židovské čtvrti. Policie koná opatření proti střetu neonacistů s antifašisty v centru Prahy. U hotelu Intercontinental je zaparkován policejní obrněný transportér a trasu pochodu odděluje od okolních ulic zátarasy. Pražská hromadná doprava je kvůli pravicovým radikálům omezena. Dopravní podnik dle pokynů policie uzavírá stanice metra a odklání tramvajový provoz.

Od 14.00 hodin do 20.00 hodin respektive do 22.00 hodin byla oznámena a zakázána shromáždění a pochody organizované Mladými národními demokraty na protest proti účasti ČR na okupaci Iráku, jejichž svolavatel byl Erik Sedláček. V souvislosti s těmito celkem

sedmi zakázanými pochody se v odpoledních hodinách různě v centru Prahy tvořily menší skupinky jak příznivců Mladých národních demokratů, tak jejich odpůrců. Vzhledem k tomu, že se jednalo o více skupinek nacházejících se na různých místech centra Prahy, kdy v začátku ještě policie neměla o všech těchto tvořících se skupinkách úplný přehled, nastalo několik drobných konfliktů. Policie během dopoledních hodin monitorovala hranici s Německem. Po dvanácté hodině asi 150 německých extrémistů překročilo hranice ČR a pod dohledem policie přijelo do Prahy.

Obrázek 6: Jeden z konfliktů, narušující oznámené shromáždění. Zdroj: <http://procyk.cz/kristalova-noc-2007/#prettyPhoto>

Policie již od hranic sledovala dva autobusy neonacistů a další skupinu asi 40 neonacistů ve vlaku přes Břeclav. Policisté provedli na hranicích kontrolu těchto osob, kdy ovšem nebyl shledán zákonný důvod vrátit tyto extrémisty zpět do Německa.

Již v cca 13.00 hodin se ve Vysočanech shromáždilo asi 100 neonacistů. Vzhledem k tomu, že tato skupinka narušovala veřejný pořádek, policie proti nim zasáhla a zadržela sedm osob.

K Mladým národním demokratům je nutno uvést, že podle některých odborníků je jejich název překladem německého Junge Nationaldemokraten, což je název mládežnické pobočky německé neonacistické strany Nationaldemokratische Partei Deutschlands. Sdružení vede Erik Sedláček. Odborník na extremismus Zdeněk Zbořil vypracoval pro Magistrát hl. m. Prahy posudek, ze kterého vyplývá, že Sedláček je spojován s organizací Národní odpor, která propaguje nacionalismus a antisemitismus. Je tedy zřejmé, že sdružení Mladí národní demokraté v čele s Erikem Sedláčkem lze zařadit mezi radikály propagující nacionalismus a samotného Erika Sedláčka k představitelům neonacismu v ČR.¹²⁴

Před 15.00 hodin ve vestibulu stanice metra Náměstí republiky došlo ke střetu anarchistů s neonacisty, kdy policie zadržela 3 pravicové extrémisty. Tito neonacisté se podle svědků

---

¹²⁴ Česká televize, Mladí národní demokraté jsou registrováni teprve od letošního září, <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/4362-mladi-narodni-demokrate-jsou-registrovani-teprve-od-letosniho-zari/> (27.01.2015)

měli zúčastnit rvačky ve vestibulu metra Náměstí republiky. Společně s další skupinou neonacistů se zde porvali s anarchisty. Anarchisté měli v úmyslu překazit neonacistům jejich plánovaný pochod v ulicích židovského města. V Praze Vysočanech se mezi tím shromáždilo asi 100 neonacistů, proti kterým policie opět zasáhla. Tato skupina se po zásahu rozutekla.

Po 15.00 hodině na rohu ulic 17. listopadu a Pařížské se shromáždilo asi 10 účastníků zakázaného pochodu. V tuto dobu směřovalo do centra Prahy asi 300 pravicových radikálů. Na Staroměstském nám. se mezi tím sešlo několik stovek lidí na setkání, které svolala Židovská liberální unie spolu s dalšími dvaceti nevládními organizacemi, jednalo se o protest proti aktivitám neonacistů v Česku.

V 15.20 hodin skupina asi 300 až 500 anarchistů se vydala na pochod z Náměstí republiky. Když dorazili do ul. Pařížská, policie jim v dalším pochodu zabránila. O půl hodiny později se na nám. Curieových opět střetli neonacisté s anarchisty, nastal konflikt, který policie řešila zásahem pořádkové jednotky a jízdní policií na koních. Došlo k několika drobným zraněním, bylo zadrženo asi deset lidí. Dalších 30 osob, a to pravicových extrémistů bylo zadrženo na Praze 9 v okolí ul. Sokolovská. U těchto osob policie zajistila zbraně, kdy se jednalo o teleskopické obušky, pyrotechniku, tyče, sekyrky a plynovou pistoli. Na místě dále zůstalo asi 200 neonacistů, kteří byli předvedeni na různá místní oddělení Policie ČR.

V 17.00 hodin se na Palackého náměstí nacházelo asi 200 neonacistů. K těmto se snažila dostat skupinka asi 150 anarchistů, kteří v Široké ul. napadli některé přítomné policisty a jednoho z nich zranili.

V 18.30 hodin se skupina asi 250 anarchistů chtěla dostat z u. Vodičková na Karlovo nám., tomuto policie zamezila nasazením pořádkové jednotky a jízdní policie. Zejména nasazením koní se policii podařilo tomuto zabránit. V tuto dobu bylo asi 200 neonacistů shromážděných na Palackého nám., kde se rozešli. Jen malá část, asi 60 osob, odjela na Vyšehrad, kde se rozešli.

V 18.45 hodin došlo k napadení zakročující policistů dlažebními kostkami poblíž Lazarské ulice. Policie poté zadržela asi 30 anarchistů. Dále bylo v Panské ulici zadrženo 10 německých levicových radikálů, kteří byli ozbrojeni tyčemi.

Po 21.00 hodině se situace stabilizovala. V nejproblematičtějších oblastech centra Prahy, tj. Lazarská, Vodičková, Rytířská, Široká, nám. Curieových a Náměstí republiky již nedocházelo k narušování veřejného pořádku.

V průběhu ohlášených a povolených veřejných shromáždění nebylo zaznamenáno ze strany policie ani zaměstnanců správních agend Magistrátu hl. m. Prahy žádné porušení zákona. V případě ohlášených a nepovolených shromáždění organizovaných Mladými národními demokraty a veřejných shromáždění antifašistů, kteří chtěli těmto neonacistům bránit v jejich pochodu, docházelo na obou stranách k protiprávnímu jednání. Jednalo se jak o vzájemné fyzické napadání, tak i další porušování zákona o právu shromažďovacím a to té části, která se týká zákazu zahalování obličeje. Rovněž byl ze strany obou těchto skupin v několika případech zaznamenán útok na přítomné příslušníky Policie ČR. Dále docházelo k drobným výtržnostem a poškozování majetku.

4.1.2.4 Vyhodnocení „Křišťálové noci“

Celkem bylo v Praze nasazeno 1615 policistů, kdy se jednalo jak o policisty služebně zařazené na Krajském ředitelství policie hl. m. Prahy, tak jiných krajských ředitelství. Ze strany Městské policie se opatření zúčastnilo 300 strážníků. Policie ČR v rámci tohoto opatření nasadila dva vrtulníky a 8 jízdních policistů s koňmi. Dále měla policie připravené další prostředky k zajištění veřejného pořádku a to vodní stříkače a obrněný transportér. Ulice židovského města zabezpečila zátarasy a ploty před případným útokem neonacistů.

V rámci celého bezpečnostního opatření Policie ČR předvedla 396 extrémistů, z toho bylo 96 cizinců. Z těchto předvedených osob 194 spáchalo přestupek a 3 osoby byly obviněny z útoku na veřejného činitele. Zadrženi cizinci byli neonacisti ze Slovenska a SRN.

Během bezpečnostního opatření došlo ke škodám na majetku Policie ČR a to ve výši 73.258,-Kč, kdy se jednalo o poškození služebních vozidel. Opatření Policii ČR stálo cca 15 mil. Kč.

Odhadem zaměstnanců Magistrátu a příslušníků Policie ČR bylo během shromáždění v Praze přítomno cca 400 pravicových extrémistů, tj. Mladí národní demokraté a cca 1000 levicových radikálů, tj. anarchistů.

Vzhledem ke kontrolám na hranicích desítky neonacistů do Prahy vůbec nedorazili, protože byli zadrženi policií a to z důvodu držení různých zbraní včetně výbušnin.

Akcí na Staroměstském náměstí pořádaných jak židovskými organizacemi, tak jinými nevládními organizacemi, které mělo za cíl připomenout oběti Křišťálové noci, tj. pogromu proti židům v roce 1939 v nacistickém Německu se zúčastnilo cca 2000 lidí. V židovském městě se akce zúčastnilo asi 450 osob.

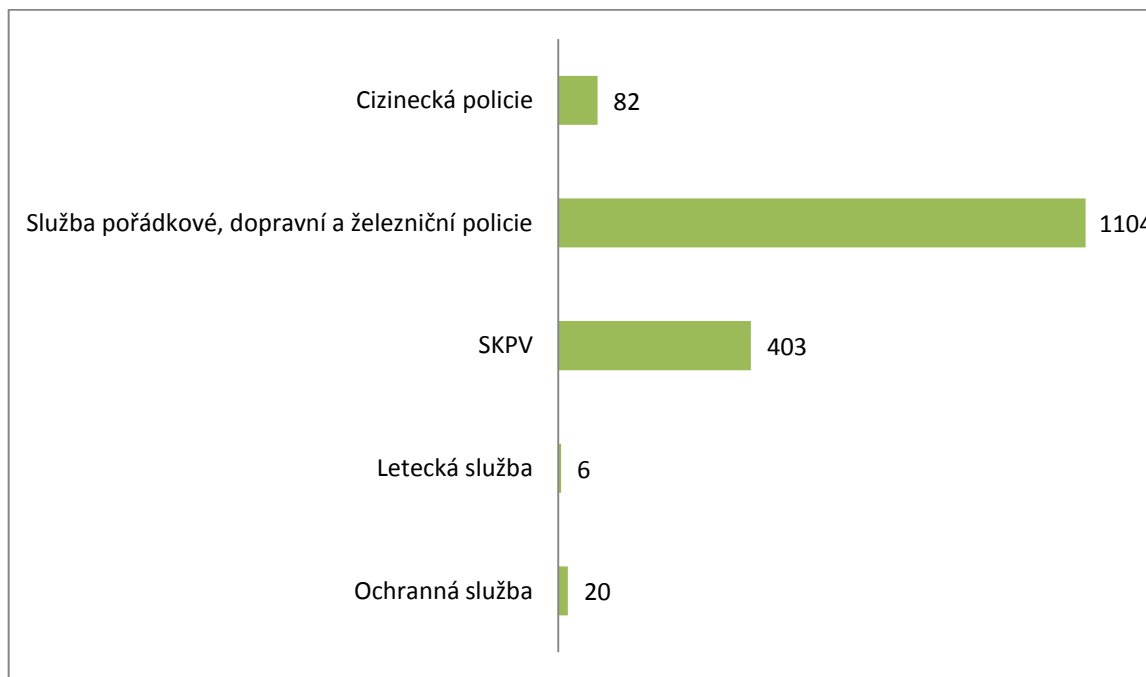
Protože policie provedla opatření a zabránila pochodu Mladých národních demokratů jejich ohlášený a zakázaný pochod židovským městem se neuskutečnil. Policii se ovšem nepodařilo zabránit několika potyčkám mezi pravicovými a levicovými extrémisty. Zdravotní zásahová služba provedla celkem 7 ošetření osob ze strany účastníků shromáždění a 3 ošetření příslušníků Policie ČR.

Došlo k omezení veřejné dopravy nejvíce na trase metra B a dále pak byla odkloněná tramvajová doprava přes Náměstí republiky.

Nejvyhrocenější situace během opatření nastala v době kolem 19.00 hodin v Lazarské ulici na Praze 1, kdy došlo k napadení policistů dlažebními kostkami. Zde došlo k již zmíněnému zranění tří policistů. Bezpečnostní opatření policie ukončila ve 24.00 hodin, kdy již v době od cca 21.00 hodin byla situace ohledně shromáždění stabilizovaná a policie již prováděla pouze

monitoring, zda nedochází k opětovnému srocování osob jak ze strany neonacistů, tak anarchistů.

Graf č. 1 Srovnání počtu nasazených policistů na Křišťálovou noc dle policejních složek

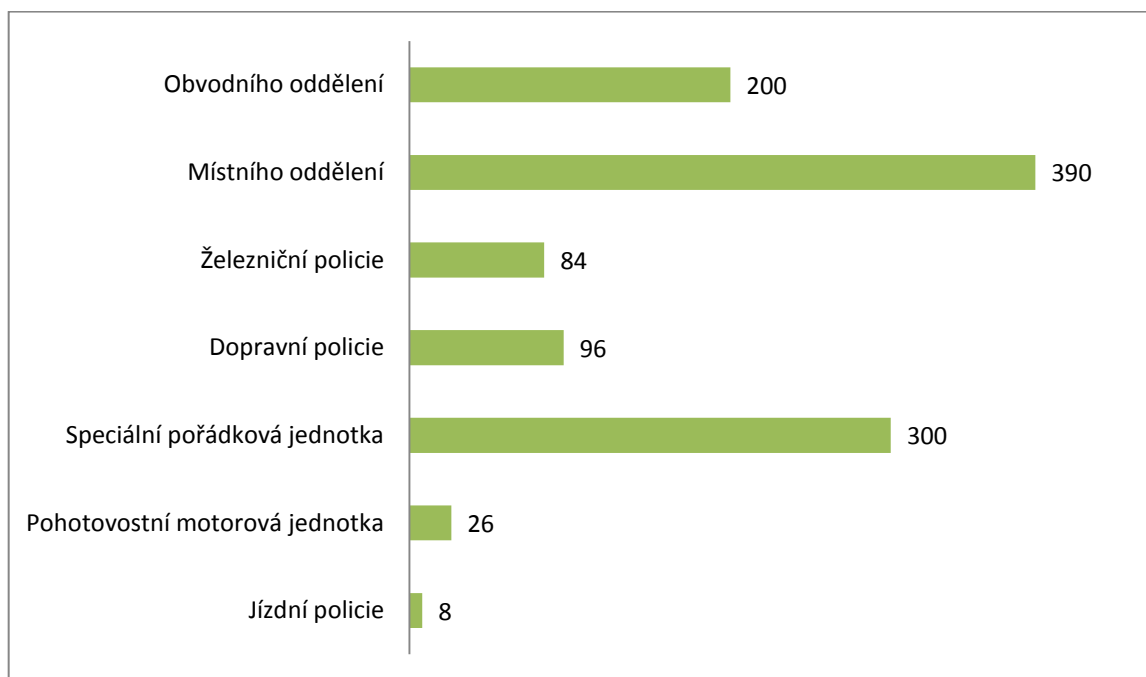

Zdroj: Vlastní výpočet autorky

Graf č. 1 srovnává početní stavy policistů dle jednotlivých služeb Policie ČR, kteří byli nasazeni na opatření Křišťálová noc. Z grafu vyplývá, že nejvyšší počet policistů je služebně zařazených na službě pořádková, dopravní a železniční policie. Vzhledem k tomu, že policejní opatření směřuje k zabezpečení veřejného pořádku, aby nebyly ohroženy životy a zdraví občanů a nedocházelo ke škodám na majetku je tento počet policistů předpokládáný. Neboť tento úkol plní v řadách policejních složek zejména tato služba. Důležitou roli v opatření má SKPV jejichž úkolem je zejména monitorování situace a získávání poznatků k případnému protiprávnímu jednání osob a poskytování hlásné služby velícím důstojníkům, aby na případné problémy mohli zabezpečit dostatek sil a prostředků z pořádkové služby. Další významnou složkou je cizinecká policie, která zabraňuje v případě, že toto zákon umožní vstup problematickým osobám cizí státní příslušnosti na území ČR, případně tyto kontroluje. Další

složky, tj. ochranná služba a letecká služba jsou na opatření spíše v podpůrné roli, tj. ochranná služba zajišťuje ochranu významných objektů a letecká monitoring situace.

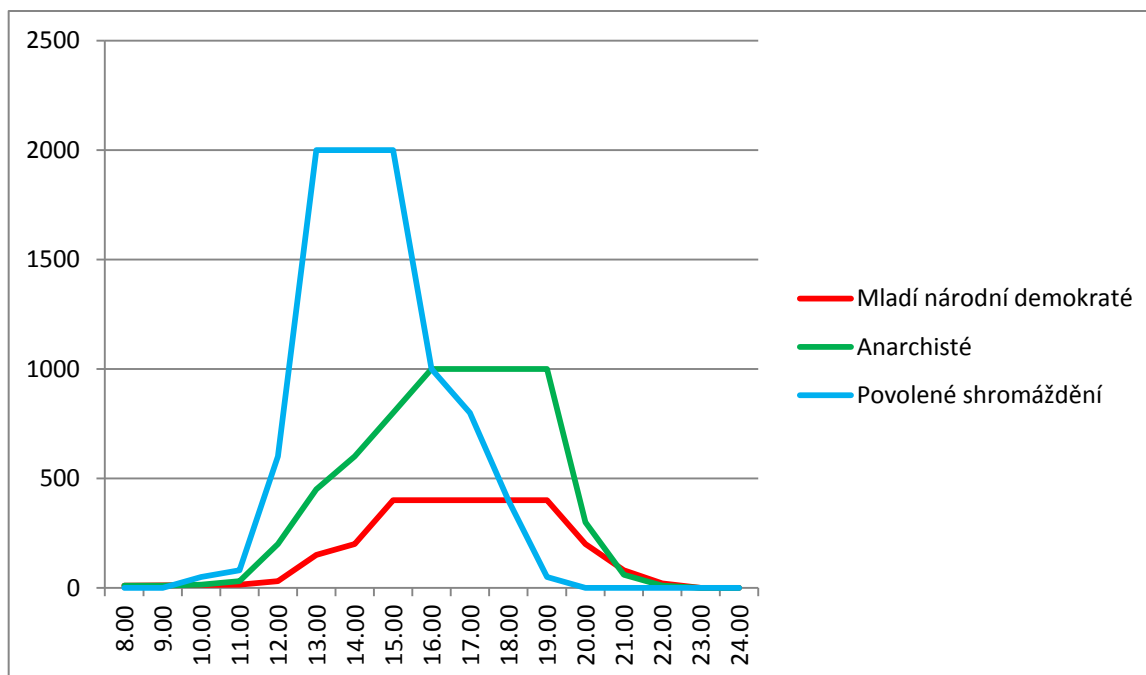
Graf č. 2 Srovnání počtu policistů v rámci služby pořádkové, dopravní a železniční policie

zdroj: Vlastní výpočet autorky

Graf č. 2 ukazuje zastoupení jednotlivých útvarů služby pořádkové, dopravní a železniční policie na opatření Křišťálová noc. Tato služba je klíčová pro úspěšné zvládnutí opatření, tj. zabránění újmy na životech či zdraví osob a jejich majetku. V rámci této služby bylo nejvíce nasazeno příslušníků Místních oddělení policie, kteří byli součástí jak pevných hlídek na místech konání veřejných shromáždění, tak doprovázeli uskutečněné pochody. Druhá nejpočetnější složka je jednotka SPJ, která je speciálně cvičená pro akce, na kterých je shromážděno větší množství osob, nejde jen o shromáždění, ale např. i o různé sportovní akce. Dalším významným článkem jsou posily složené z Obvodních oddělení policie jiných krajů, které doplňují jak policisty z Místních oddělení policie, tak rovněž vykonávají hlídkovou službu na vymezených místech. Dále se jedná o službu dopravní policie, která v součinnosti s dopravním podnikem provádí uzavírky dopravy. Spíše servisní charakter mají služba železniční policie, PMJ a jízdní policie, které plní úkoly vyplývající z konkrétních situací.

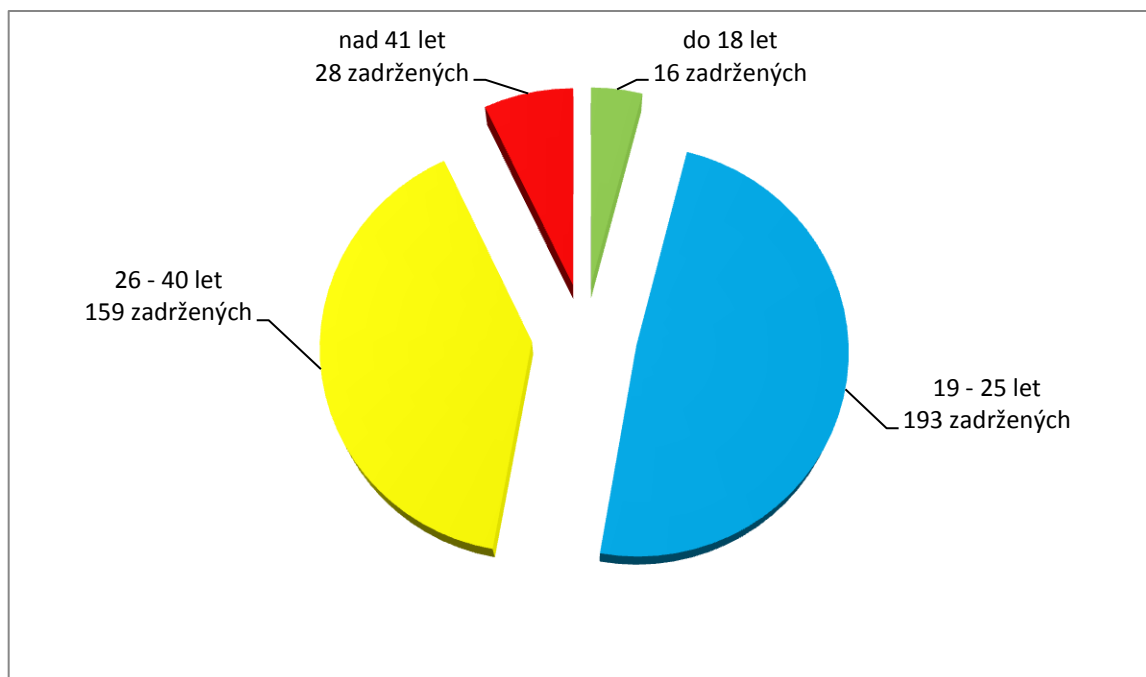
Graf č. 3 odhad počtu účastníků na jednotlivých shromážděních během Křišťálové noci

zdroj: analýza SKPV OOK KŘP hl. m. Prahy

Graf č. 3 ukazuje nárůst či pokles účastníků na jednotlivých shromážděních podle příslušnosti k jednotlivým shromážděním. Červená křivka zobrazuje časovou osu nárůstu případně poklesu počtu příznivců Mladých národních demokratů (neonacistů). Zelená křivka ukazuje totéž, ale u příznivců anarchistů. Modrá křivka znázorňuje počty účastníků veřejných shromáždění pořádaných Židovskými obcemi a dalšími nevládními organizacemi. Z grafu lze vyčíst, že bez ohledu na to, zda shromáždění bylo oznámeno a povoleno či zakázáno je počet účastníků v dopoledních hodinách nízký. U všech třech skupin začíná jejich počet stoupat až po poledni, kdy nejvyšší počty byly zaznamenány od 14. do 16. hodiny. Po 16. hodině začal u povolených shromáždění počet účastníků klesat, zatím co na nepovolených shromážděních začal počet účastníků klesat po mezi 19. a 20. hodinou. Po 20. hodině byl již počet účastníků ze všech tří skupin nerelevantní.

Graf č. 4 Srovnání zadržených účastníků na opatření Křišťálová noc dle jejich věku

zdroj: analýza SKPV OOK KŘP hl. m. Prahy

Z grafu č. 4, který byl vytvořen na základě analýzy zadržených osob, lze vytvořit čtyři skupiny podle věku. Je zřejmé, že z hlediska podezření na protiprávní jednání je nejpočetnější věkové skupiny 18-40 let. K mladistvým a nezletilým osobám, tak počet osob v tomto věku se pohybuje jen v řádech desítek zadržených. Nejrizikovější skupinou z hlediska rušení veřejného pořádku je tedy skupina ve věku 18-40 let.

4.1.3 Veřejné shromáždění s účastí AKT

4.1.3.1 Případová studie „Prague Pride“

V souvislosti s konáním festivalu tolerance Prague Pride bylo oznámeno dne 10.08.2012 na Magistrát hl. m. Prahy několik ohlášených a povolených veřejných shromáždění.

Rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy bylo na podkladě uvedených oznámení vyhlášeno bezpečnostní opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku v souvislosti s festivalem tolerance Prague Pride 2012 konaného dne 18.08.2012. V rámci tohoto

bezpečnostního opatření byla policií přijata bezpečnostní opatření nejen k výše uvedenému festivalu, ale i k dalším oznámeným a povoleným shromážděním.

4.1.3.2 Účastníci shromáždění „Prague Pride“

Dne 18.08.2012 proběhly následující veřejné shromáždění:

- festival tolerance Prague Pride. Jedná se o pochod v centru Prahy. Začátek pochodu byl na Praze 1, ul. Václavské nám. u sochy sv. Václava, přes Můstek, 28. října, Národní, most Legií na Střelecký ostrov. Předpokládaná účast asi 10.000 osob.
- Mladí křesťanští demokraté. Jedná se o pochod v centru Prahy. Začátek pochodu před Wilsonovo nádražím v Opletalově ul. na Praze 1, přes ul. Politických vězňů, Panská, Na příkopě, Rytířská, Skořepka do ul. Jilská na Praze 1, kde byl pochod zakončen v kostele sv. Jiljí. Předpokládaná účast cca 150 osob.
- Občanské sdružení D.O.S.T. - „Tradiční rodina - naše budoucnost, podpora tradiční české rodiny“. Začátek pochodu u sochy sv. Václava na Praze 1, ul., Václavské nám. přes Wilsonova do ul. Mezibranská. Předpokládaná účast cca 250 osob.

4.1.3.2.1 Bezpečnostní opatření Policie ČR

Policie ČR k zajištění klidu a veřejného pořádku na výše uvedených shromážděních vyhlásila bezpečnostní opatření, které zajišťovala následující struktura policejních skupin. Jednalo se jak o struktury zajišťující velení celého bezpečnostního shromáždění, tak skupiny zajišťující podporu pro policisty v přímém výkonu služby.

Skupina velení byla složena z velitele bezpečnostního shromáždění a jeho zástupců, dále se v této skupině nacházela funkce koordinátora tzv. realizačních skupin, což jsou skupiny zajišťující úkony trestního řízení. Dále byl součástí velitelské skupiny určený počet vedoucích pracovníků, kteří zajišťovali velení u každého jednotlivého pochodu a míst kde pochody měly končit. Ve velitelské skupině byl zařazen rovněž jeden vedoucí policista, který plnil roli zálohy velitele. Posledním členem velitelské skupiny byl vedoucí skupiny vnitřní kontroly.

Ve skupině zajišťující podporu přímého výkonu byla zařazena realizační skupina, skupina dokumentace, skupina zajišťující lustrace osob, skupina zajišťující převozy osob zajištěných a zadržovaných. Tato skupina měla rovněž za úkol provést instruktáže policistů nasazených do opatření. Jejich součástí bylo určení výstroje a výbroje do opatření velených policistů.

Do obou skupin byli veleni policisté zařazeni jak do služby pořádkové, dopravní a železniční policie, tak SKPV, kdy se jednalo o velitele služeb a jim podřízené služební funkcionáře. Velitelé služeb plnili úkoly týkající se organizace opatření, zatím co jim podřízení služební funkcionáři zajišťovali plnění úkolů zejména v oblasti přímého výkonu služby.

Obě skupiny mezi sebou komunikovali prostřednictvím radiostanice na předem vyčleněném pracovním kanálu. Totéž se týkalo komunikace mezi skupinou zajišťující podporu a policisty v terénu, rovněž policisté mezi sebou komunikovali prostřednictvím vysílačky. Všech policistů nasazených do tohoto opatření se týkala povinnost podávat hláskou službu.

Před začátkem bezpečnostního opatření byla cestou vedoucích služebních funkcionářů provedena kontrola nahrávací techniky v prostorách policejních cel. Byla provedena instruktáž pro policisty zajišťující střežení osob omezených na svobodě. Vybraní policisté, zejména se jedná o vedoucí policisty, byli již v tuto dobu v kontaktu s pracovníky odboru správních agend Magistrátu hl. m. Prahy.

Rovněž před začátkem bezpečnostního opatření cca 1 - 2 hodiny byli již v terénu dle plánu bezpečnostního opatření rozmístěni policisté v počtu, který vyžadovala předpokládaná účast osob. Tito policisté prováděli hlídkovou službu, toto se týkalo především policistů v uniformách. Na místě byli přítomni rovněž policisté z SKPV, kteří prováděli monitoring a zajišťovali hláskou službu v případě podezření nebo přímo zjištění narušení veřejného pořádku, či jiného protiprávního jednání. Dalším úkolem všech policistů působících v terénu bylo zjišťování nežádoucích předmětů vyskytujících se na trase nebo v okolí pochodu. Přítomni byli i pracovníci vnitřní kontroly, kteří dohlíželi na zákonnost při provádění služebních zákroků policisty.

Do bezpečnostního opatření bylo zapojeno i operační středisko Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Kromě přijímání hlášené služby mělo za úkol zajišťovat funkčnost a personální zajištění obsluhy kamerového systému, včetně zajištění potřebných záznamů.

Od počátku bezpečnostního opatření byly policistům účastnících se shromáždění k dispozici čtyři eskortní skupiny, které zajišťovaly převoz osob omezených na svobodě. Tyto eskortní skupiny byly rozmístěny tak, aby v případě nutnosti převozu byly na místě co možná nejdříve.

Protože uvedená shromáždění zasahovala do veřejných komunikací, bylo ze strany dopravní policie provedeno ve spolupráci s dopravním podnikem hl. m. Prahy uzavření a objízdné trasy, které se týkaly komunikací, na kterých se pochod konal. Dopravní policie rovněž prováděla hlášenou službu v případě, že docházelo k zácpám a z hlediska plynulosti dopravy bylo vhodné tramvaje a motorová vozidla odklonit podle aktuální situace v dopravě.

Nelze opomenout skupinu dokumentace složenou z policistů SKPV, kteří v případě protiprávního jednání osoby veškeré protiprávní jednání zadokumentovali pro potřeby jak trestního, tak přestupkového řízení. Dále se aktivně podíleli na zjišťování totožností osob, které se pohybovaly v davu, případně byly nějak maskovány a jejich totožnost tak musela být zjištěna později.

Na uvedené opatření byli nasazeni i členové AKT Krajského ředitelství hl. m. Prahy, kteří plnili úkoly, vyplývající z podstaty existence AKT. Byli v přímém kontaktu s organizátory pochodů, sledovali průběh pochodů a v případě, že hrozila nějaká konfliktní situace, konali to, k čemu byli vyškoleni, tj. zabránění eskalace konfliktu či vůbec jeho vzniku.

Na opatření Prague Pride participovali policisté z cizinecké policie, jejichž úkolem bylo v případě zákonných důvodů kontrolovat cizince a jejich pobyt na území ČR. Dále prováděli tzv. filtraci již na hranicích, aby Prague Pride nebyl narušen odpůrci této akce ze zahraničí, kdy na samotném průvodu se účastnilo několik stovek cizinců.

Celou akci monitorovali dva vrtulníky z letecké služby Policejního prezidia. V tomto případě šlo zejména o monitoring případných dopravních komplikací při příjezdu do Prahy, rovněž ovšem byl plněn úkol monitorování celkové situace v centru Prahy a to s ohledem na případné srocování osob, jejichž chování se jevílo jako rizikové pro veřejný pořádek.

Ze složek IZS byla vymezená vozidla zdravotní záchranné služby pro poskytnutí první pomoci jak účastníkům pochodů, tak členům IZS samotným. Přítomna byla Městská policie 1. m. Prahy, která plnila úkoly v součinnosti s Policií ČR a to zejména na úseku dohledu nad veřejným pořádkem. Městská policie vyčlenila na tuto akci i tři psodovy se psy.

Celého opatření se v součinnosti s Policií ČR zúčastnili přímým zapojením do průvodu i pracovníci odboru správních agend Magistrátu hl. m. Prahy. Takto vykonávali dohled nad průběhem shromáždění.

Nepřímo se opatření týkalo rovněž vedoucího kanceláře ředitele OŘP Praha I v jehož služebním obvodu se bezpečnostní opatření konalo a to tak, že po ukončení bezpečnostního opatření zpracoval přehled o finančních nákladech, počtech zraněných policistů a škodách způsobených policií nebo policistům.

4.1.3.3 Průběh „Prague Pride“

Dne 10.08.2012 od 12.00 hodin do 22.00 hodin bylo povoleno veřejné shromáždění Prague Pride. Dle ředitele festivalu Prague Pride Czeslewa Waleka byla tato akce v Praze uspořádána z důvodu rozšiřování respektu a tolerance vůči různorodosti. Cílem Prague Pride je poukázat na to, že předsudky o gayech a lesbách jsou založené na špatných údajích. Dále měl festival prezentovat homosexuální komunitu tak, aby se lidé této komunity nebáli a naopak ji lépe poznali. Walek uvedl, že nežijeme ve společnosti, ve které se kádruvalo a strkalo lidi do sklepů. Pochod Prague Pride nazvali organizátoři pochodem hrdosti homosexuálu, ale jedná se o průvod pro všechny, tedy i pro transsexuály či bisexuály. Organizátoři označili den pořádání festivalu za „nejteplejší den v roce“. Vzhledem k tomu, že se jednalo o průvod homosexuálně orientovaných osob, byli jejich odpůrci koncentrováni v dalších dvou oznámených pochodech,

tj. shromáždění Mladých křesťanských demokratů a občanské sdružení D.O.S.T. Bezpečnostní opatření Policie ČR se tedy orientovalo zejména k zabránění konfliktů těchto dvou táborů.

Obrázek 7: Průvod Prague Pride v ulici Národní. Zdroj <httpwww.praguepride.czcsfotogalerieprague-pride-2011prague-pride-2011prague-pride-2011-prvod-by-dough.html> (7.3.2015)

Již od 10.00 hodin se konalo ohlášené shromáždění občanského sdružení D.O.S.T. Jednalo se ohlášené shromáždění konzervativců podle nichž festival Prague Pride má ostře konfrontační charakter. Organizátoři z občanského sdružení D.O.S.T. vyjádřili svůj názor na tento festival sexuálních menšin tím, že prohlásili tento pochod za obscenní a za „nevkusné vnucování ideologie homosexualismu“. Předseda hnutí D.O.S.T.

Michal Semín uvedl, že jejich shromáždění bylo hlasem normality neboť prezentace sexuálního života do ulic nepatří. Toto shromáždění se od 10.00 hodin do 12.00 hodin uskutečnilo na Václavském náměstí u sochy sv. Václava, kdy se ho účastnilo cca 200 osob. Členové AKT shromáždění monitorovali se zaměřením na výskyt možných narušitelů průvodu Prague Pride. Krátce po 10. hodině se okolo tohoto shromáždění pohybovala skupina cca 10 pravicově zaměřených osob, které verbálně vyjadřovaly nesouhlas s průvodem Prague Pride. Po 11. hodině se vedle shromáždění sdružení D.O.S.T. začali scházet účastníci festivalu Prague Pride, kteří ovšem shromáždění D.O.S.T. nijak nenarušovali. Poté se průvod přemístil po trase Václavské nám. do ul. Mezibranská, kde účastníci tohoto shromáždění zůstali do 17.00 hodin. Jednalo se o shromáždění, které protestovalo proti pochodu Prague Pride. Tohoto shromáždění se již od počátku účastnili členové AKT, kteří komunikovali s organizátory, a následně doprovázeli průvod z Václavského náměstí do ul. Mezibranská. Během shromáždění i samotného pochodu nedošlo ze strany účastníku k narušení veřejného pořádku. Rovněž pro členy AKT během tohoto shromáždění nenastala situace, kterou by museli řešit. Členové AKT vykonávali pouze dohled nad tímto shromážděním. Během tohoto dohledu byla provedena kontrola kontrolními orgány vnitřní kontroly a to bez závad.

Již od 11.00 hodin byla zahájena činnost velcí skupiny Policie ČR a v 11.45 hodin provedla policie bezpečnostní prohlídku Střeleckého ostrova, o jejichž výsledku informovala policie organizátory pochodu Prague Pride.

Ve 12.00 hodin se rovněž započalo s ohlášeným shromážděním Mladých křesťanských demokratů, jejichž shromáždění bylo nahlášeno do 15.00 hodin. Shromáždění bylo protestem proti soužití v registrovaném partnerství a naopak propagovalo přirozenost soužití muže a ženy. V tuto dobu se začali účastníci shromáždění scházet v ul. Wilsonova, kteří zde setrvali do 12.55 hodin. Zde předseda tohoto sdružení Petr Jurčík vyslovil svůj názor, kdy řekl, že považuje za znepokojivé, že se mluví jen o právech homosexuálů a zájmy tradičních rodin nikdo nehájí. Tuto akci zaštitil kardinál Dominik Duka. Veškeré dění monitorovali policisté AKT, kteří zde nemuseli žádnou konfliktní situaci řešit. V rámci této akce probíhalo vystoupení cimbálové muziky a zazněly projevy účastníků akce.

Ve 12.30 hodin kolem celého prostoru Václavského náměstí hlídkovali policisté a doprava na Václavském nám. směrem dolů byla uzavřena. V tuto dobu byla u sochy sv. Václava skupina aktivistů, kteří protestovali proti účastníkům Prague Pride. Svůj protest vyjadřovali prostřednictvím transparentů a pokřikováním na kolemjdoucí. Vzhledem k tomu, že v tuto dobu již zde byla rozmístěna, pořadateli Prague Pride, vozidla s ozvučovací aparaturou, ze které hrála hlasitá hudba. Pokřikování jedinců nebylo slyšitelné, a proto na ně nikdo nereagoval. Z tohoto důvodu nebyl nutný zákrok členů AKT, neboť tento samotný zákrok by této skupince přidal na zajímavosti a pozornosti.

Ve 12.55 hodin byl zahájen další protestní pochod proti festivalu Prague Pride organizovaný Mladými křesťanskými demokraty. Již v ul. Wilsonova, kde byl sraz účastníků shromáždění, byli přítomni členové AKT, kteří komunikovali s organizátory a následně doprovázeli průvod, kterého se účastnilo cca 100 osob. Ukončen byl ve 13.30 hodin. K narušení veřejného pořádku nedošlo.

Ve 13.15 hodin byl zahájen průvod Prague Pride z Václavského náměstí. Po zahájení průvodu se někteří členové AKT přesunuli na Jungmannovo náměstí, kde se nacházela skupina cca 15 pravicově zaměřených osob. Tyto osoby byly požádány o prokázání totožnosti a poté tyto osoby prostory Jungmannovo náměstí opustily. Účast na Prague Pride byla odhadována na 10.000 osob, kdy v čele průvodu bylo několik příslušníku AKT společně s organizátory festivalu. Další členové AKT byli rovnoměrně rozmístěni v délce celého průvodu. Konec průvodu byl opět pod dohledem členů AKT. Průvod se následně vydal z Václavského náměstí přes Můstek, Národní třídu na Střelecký ostrov, kde byl průvod ve 14.50 hodin ukončen. V souvislosti s tímto pochodem proběhla uzávěra mostu Legií, a sice v době od 14.00 hodin do 15.00 hodin. Ve 13.25 hodin se na chvíli k průvodu připojil i americký velvyslanec. V průvodu šel politik Jiří Dienstbier a bývalá ministryně pro lidská práva Kamila Stehlíková. Za cca půl hodiny se průvodu zúčastnil i Jiří Paroubek. Účastníci průvodu Prague Pride, což jsou gayové, lesbičky a jejich příznivci byli zřetelně označeny duhovými barvami. Jednalo se jak o duhové oblečení, tak duhové věnce případně vlaječky. V průvodu byly přítomny i alegorické vozy a extravagantní převleky. Do průvodu bylo zařazeno jedenáct vozidel s ozvučovací aparaturou. V čele průvodu měli účastníci transparent „Přiznej barvu, Kikino!“, čímž účastníci naráželi na údajnou homosexualitu Václava Klause, o které se mezi účastníky šušovalo. Pořadatelé průvodu byli označeni oranžovými reflexními vestami a pohybovali se jak v průvodu, tak kolem vozidel s ozvučovací aparaturou. Během průvodu byl zajištěn průjezd MHD v ul. Vodičkova. V těchto místech na průvod negativně reagovalo několik desítek osob, které na účastníky pořvávali urážlivá slova o prasatech, na což účastníci festivalu reagovali slovy „prasata jsou nejinteligentnější a čistá zvířata“. Odpůrci pochodu dále protestovali pomocí transparentů, na kterých bylo např. napsáno „nebudeš obcovat s mužem jako se ženou, je to ohavnost!“ a „zvrácený stát podporuje zvrácené jednání“. Proti průvodu protestoval i Petr Hájek, vedoucí kanceláře prezidenta republiky. Na Střeleckém ostrově účastníci pochodu pokračovali v oznámeném shromáždění a to kulturním programem do cca 22.00 hodin. Průběh akce na Střeleckém ostrově byl celou dobu monitorován hlídkami Policie ČR. Během opatření nedošlo ve vztahu k průvodu Prague Pride k vážnému narušení veřejného pořádku.

Ve 13.30 hodin. bylo ukončeno shromáždění Mladých křesťanských demokratů a to v ul. Jilská u kostela sv. Jiljí. Do ul. Jilská průvod dorazil přes již uvedenou trasu ul. Panská, Na příkopě, Rytířská a Skořepka. Průběh pochodu byl bezkonfliktní a k žádnému narušení veřejného pořádku nedošlo. Pro příslušníky AKT byla tato akce na místě ukončena. Členové AKT se následně přesunuli do ul. Národní, kde se spojili s dalším týmem AKT, aby zajišťovali procházející průvod Prague Pride.

Ve 14.00 hodin se čelo průvodu Prague Pride přesunulo k Národnímu divadlu a následně na most Legií, kde se opětovně nacházela další skupinka pravicově zaměřených osob. Tato skupina verbálně vyjadřovala nesouhlas s probíhajícím průvodem. Na jejich protesty nikdo z účastníků festivalu nereagoval a tato skupinka v doprovodu policistů SPJ opustila most Legií. Účastníci festivalu na místo jakýchkoliv reakcí na toto tančili na hudbu, která vycházela z ozvučovacích souprav umístěných na projíždějících vozidlech, usmívali se a pokračovali po mostě Legií směrem na Střelecký ostrov.

Ve 14.50 hodin pochod Prague Pride dorazil po již uvedené trase na Střelecký ostrov jak je shora uvedeno. Poté účastníci toho shromáždění zůstali na připravovanou sérii koncertů. Na Střeleckém ostrově bylo vytvořeno podium, na kterém zněla romská hudba v podání kapely Bitumen Beat. Poté vystoupila Dara Rolins. Na jednom ze dvou podií vystoupil Norbert Peticzky. Rovněž byly postaveny stánky se suvenýry, občerstvením, ale i informační stánky na pomoc nemocným AIDS. Jeden tým AKT současně s čelem průvodu dorazil rovněž na Střelecký ostrov a následně druhý tým AKT s koncem průvodu také dorazil na Střelecký ostrov.

V 15.35 hodin dorazili na Střelecký ostrov rovněž odpůrci festivalu, kteří u východu z ostrova rozdávali letáčky o škodlivosti homosexuality. V tuto dobu bylo po vyhodnocení bezpečnostní situace a samotného průběhu shromáždění velícím důstojníkem rozhodnuto, že další dohled nad veřejným pořádkem zabezpečí snížený počet policistů. Protože nebylo reálné nebezpečí vzniku konfliktních situací a masivního protiprávního jednání účastníků, byl nejen snížen

počet policistů nasazených na toto bezpečnostní opatření, ale také členové AKT byli z tohoto opatření odvoláni a v 16.00 hodin pro ně opatření skončilo.

V 17.50 hodin vystoupil na podiu předseda hnutí gayů a lesbiček Jiří Hromada, který účastníky, jednalo se o cca 6.000 osob, informoval o tom, že po šesti letech od uzákonění registrovaného partnerství vstoupilo do tohoto svazku 1400 dvojic. Dále uvedl, že gayové a lesby mají podporu 80 procent občanů ČR. Na podiu rovněž promluvil Zdeněk Svoboda z organizace Proud, který upozornil, že v ČR je sice uzákoněno registrované partnerství, toto ale není na úrovni manželství. Moderování akce se následně ujal Jan Musil a Lejla Abbasová tlumočila jeho slova do angličtiny pro zahraniční účastníky, kterých bylo z celkového počtu cca polovina. Akce se v tuto dobu zúčastnili i politici. Byl zde Jiří Dienstbier a Jan Fischer, který zde sbíral podpisy pro svou prezidentskou kandidaturu. Kromě akcí na podiu si účastníci Prague Pride půjčovali lodičky a mávali gay vlajkami na Vltavě.

Ve 22.00 hodin festival Prague Pride byl ukončen. V tuto dobu se na Střeleckém ostrově nacházelo již jen cca 500 osob, které se rozešly. Během konání akce na Střeleckém ostrově jakož to i během jejich průvodu nedošlo k narušení veřejného pořádku. Rovněž tak nabyl zaznamenán vážnější konflikt s odpůrci festivalu. Jednotlivá verbální napadání byla včas řešena členy AKT, kteří obě strany nabádali ke klidu, což se jim dařilo.

4.1.3.4 Vyhodnocení „Prague Pride“

Celkem bylo v Praze na opatření Prague Pride 346 policistů, kdy se jednalo zejména o příslušníky policie Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Ze strany Městské policie hl. m. Prahy se opatření zúčastnilo 163 strážníků. Během opatření byly nasazeny dva vrtulníky letecké služby.

Předvedeno bylo celkem sedm osob pro přestupkové jednání. Konkrétně se jednalo o čtyři osoby, které nemohly prokázat svou totožnost, jedna osoba se dopustila přestupku proti veřejnému pořádku, jedna osoba neuposlechla výzvy policie a jedna osoba poškodila reklamní

balon. Škoda na majetku policie nebyly způsobené, pouze byl jednomu účastníkovi poškozen reklamní balon v celkové škodě cca 1.500,- Kč.

Podle příslušníků Policie ČR a zaměstnanců správních agend Magistrátu hl. m. Prahy bylo během shromáždění v centru Prahy přítomno cca 300 osob účastnících se protestního shromáždění proti festivalu Prague Pride, jednalo se o osoby z veřejných shromáždění pořádaných Mladými křesťanskými demokraty a občanským sdružením D.O.S.T. Samotného festivalu Prague Pride se účastnilo cca 10.000 osob, včetně českých politiků a umělců, kteří tímto vyjádřili svou podporu. Z veřejně známých osob naopak podpořili konzervativce kardinál Dominik Duka či hradní kancléř Petr Hájek.

Účastníci obou táborů, až na jednotlivé výjimky projevovali své názory a nesouhlas s druhou stranou pouze slovy či napsanými hesly. Nejednalo se tedy o veřejné shromáždění, na kterých by se srocovaly osoby, které projevují své názory radikálním či extrémním způsobem, tj. používáním různých zbraní či pyrotechniky. Ani jedna ze stran tedy nevyvolala konflikt, který by hrozil fyzickým napadáním a újmou na zdraví či škodě na majetku. Je to dáno i charakterem těchto shromáždění. Jedná se o veřejná shromáždění, která ve společnosti nevzbuzují velké emoce, která nejsou příliš atraktivní pro polické populisty a která v české společnosti netvoří žádné relevantní štěpné linie. Tomu odpovídal i počet nasazených policistů, neboť jak na podkladě zkušeností z roku 2011, tak na podkladě operativních poznatků policie nebyl předpoklad, že by zde mělo docházet k většímu rušení veřejného pořádku.

I když policie předpokládala poklidný průběh všech pochodů a s nimi spojených akcí, nasadila do opatření dostatečný počet policistů z AKT. Tím, že policie presumovala poklidný průběh těchto shromáždění, nahradila nasazením členů AKT jiné policisty, zejména z SPJ. Tato taktika se ukázala jako velmi dobrá, neboť členové AKT, kteří jsou speciálně cvičeni na to, aby zabránili eskalaci již vzniklých konfliktů, případně aby zabránili tomu, aby nějaký konflikt mezi opačnými tábory vůbec vznikl.

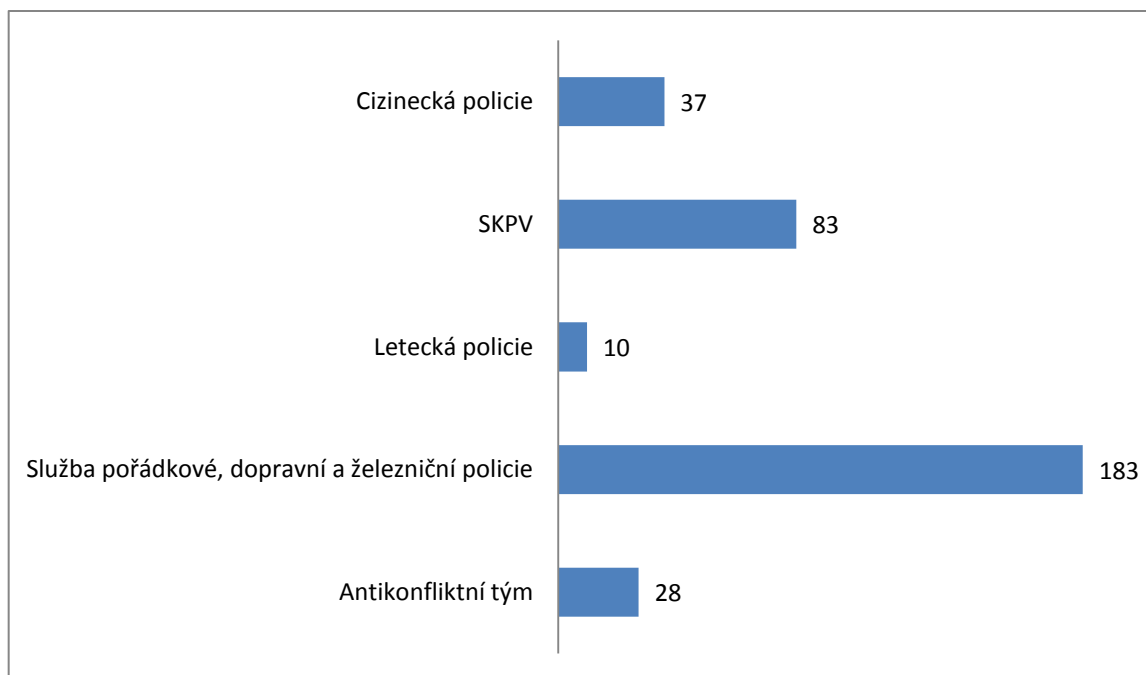

V případě tohoto opatření členové AKT operativně reagovali na průběh všech tří akcí. Vyhodnocovali informace získané hláskou službou, sami získávali informace od účastníků shromáždění, takže pokud někde hrozil vznik konfliktu případně jiného protiprávního jednání, policisté z AKT věc na místě vyřešili. Není pochyb o tom, že využití AKT na veřejných shromážděních takového charakteru, na kterých se neúčastní žádní extrémisté či radikálové, je velmi efektivní a že tento způsob lze považovat za dobré předcházení vzniku protiprávních jednání zúčastněných osob.

Role AKT byla na opatření Prague Pride stěžejní, a to jak už bylo uvedeno vzhledem k tomu, že účastníci nepatřili k žádným extrémistům a problematika, které se shromáždění týkalo v české společnosti, nevytváří žádné velké emoce. Proto bylo na opatření nasazeno celkem 28 členů AKT. Jednalo se o členy AKT Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Plzeňského, Jihočeského a Karlovarského kraje. Po instruktáži byli rozděleni do tří týmů. Komunikace mezi nimi probíhala prostřednictvím radiostanic.

Členové týmu byli v civilním oděvu vybaveni vestami AKT, teleskopickými obuškami a kasami. Všichni členové týmu byli vybaveni radiostanicemi Matra zapůjčenými z Odboru informační a komunikační technologie Bartolomějská a radiostanicemi jednotlivých krajských ředitelství podílejících se na opatření. Dále měli k dispozici služební vozidla v provedení Policie ČR tak i služební vozidla v civilním provedení z Odboru služby pořádkové policie, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, PMJ a krajských ředitelství podílejících se na opatření. Při nasazení nedošlo ke zranění členů AKT ani škodám na výzbroji. O nasazení týmu byli členové informováni v dostatečném předstihu.

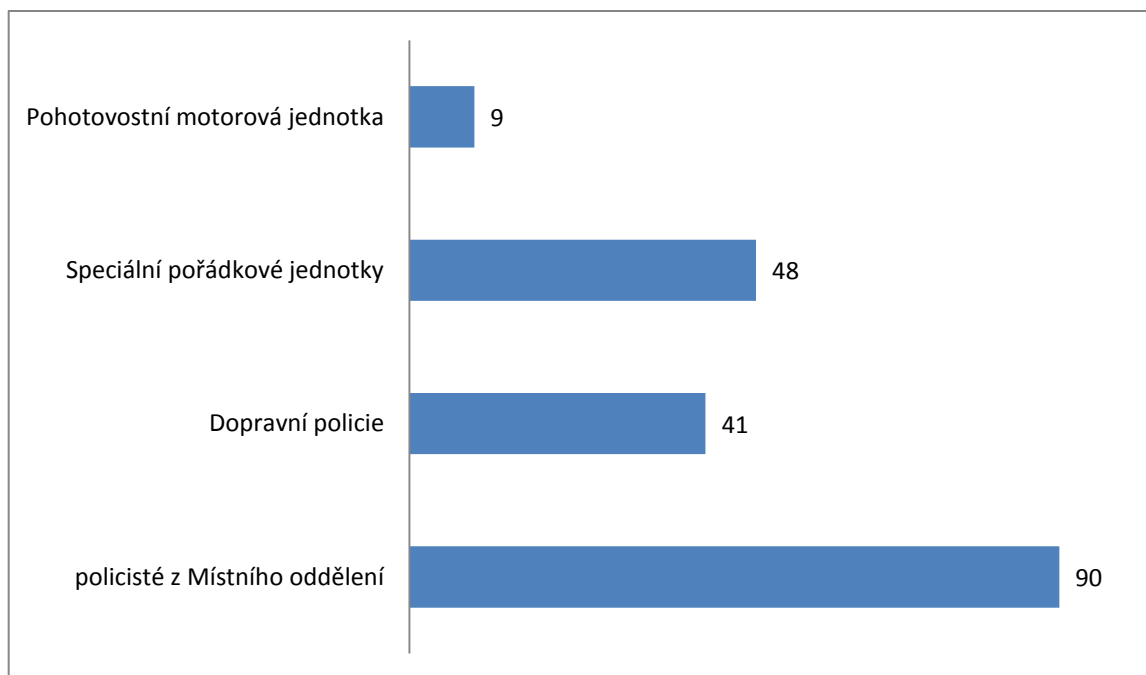
Graf č. 5 Srovnání počtu nasazených policistů na Prague Pride dle policejních složek

zdroj: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, vlastní výpočet autorky

Graf č. 5 znázorňuje počty policistů velených na bezpečnostní opatření týkající se festivalu Prague Pride a dalších dvou oznámených shromáždění. K zabezpečení veřejného pořádku, jak je zřejmé z grafu byly využity síly pořádkové, dopravní a železniční policie v největším rozsahu. Druhou nejpočetnější složkou byla SKPV. Další dvě složky, tj. cizinecká policie a letecká služba, které poskytovaly výše uvedeným dvěma složkám servis, již byly početně mnohem menší. Poměrně vysoký počet členů AKT, který byl na opatření přítomen, byl dán charakterem těchto shromáždění, na kterých se neočekávalo žádné větší porušování právních předpisů ze strany účastníků. Akce tohoto typu neprovázejí žádné větší projevy násilí mezi odpůrci a rovněž nedochází k větším škodám na majetku. Proto bylo zvoleno uvedené složení policejních sil.

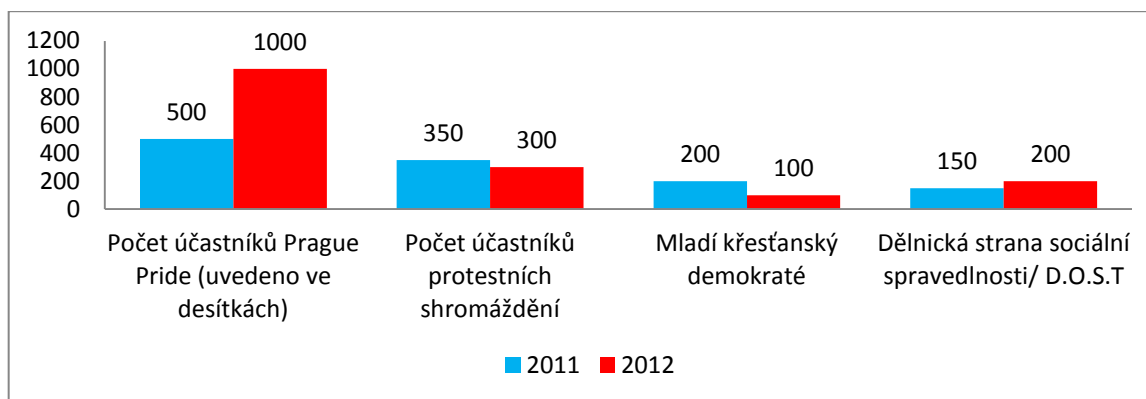
Graf č. 6 Srovnání počtu policistů v rámci služby pořádkové, dopravní a železniční policie

zdroj: Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, vlastní výpočet autorky

Graf č. 6 detailně ukazuje rozložení sil v rámci služby pořádkové, dopravní a železniční policie. Hlavním garantem při zajišťování klidu a veřejného pořádku na tomto opatření jsou policisté z Místních oddělení. SPJ zde působí spíše v roli zálohy. Významné zastoupení má dopravní policie vzhledem k uzavírkám a dalším omezením dopravy v centru Prahy. PMJ zde plní servisní službu, tj. zejména případnou potřebu eskorty osob omezených na svobodě.

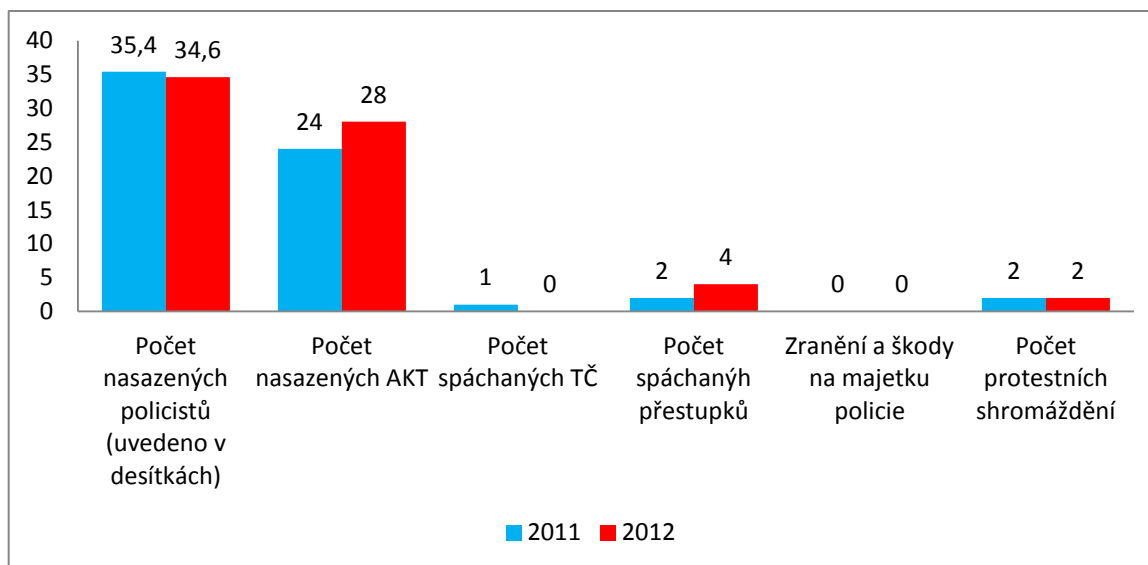
Graf č. 7 Porovnání počtu účastníků Prague Pride a souvisejících protestních shromáždění v roce 2011 a 2012

zdroj: KŘP hl. m. Prahy, vlastní výpočet autora

Graf č. 7 znázorňuje počet účastníků festivalu Prague Pride a s nimi souvisejících protestních shromáždění v konaných v letech 2011 a 2012. Zatímco v roce 2012 byl počet účastníků Prague Pride dvojnásobný, tak počet účastníků protestních shromáždění byl téměř shodný. V obou letech proběhlo shromáždění Mladých křesťanských demokratů. V roce 2011 byla dalším protestním shromážděním akce konaná Dělnickou stranou sociální spravedlnosti. V roce 2012 svým shromážděním proti festivalu protestovalo občanské sdružení D.O.S.T. U všech protestních shromážděních se účast pohyboval v řádech stovek osob.

Graf č. 8 Festival Prague Pride 2011, 2012 - Srovnání

zdroj: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, vlastní výpočet autorky

Graf č. 8 srovnává festival Prague Pride konaný v roce 2012 s festivalem Prague Pride konaným v roce 2011. Srovnání bylo provedeno v následujících parametrech: počet nasazených policistů, počet členů AKT, počet spáchaných trestných činů, počet spáchaných přestupků, počet zranění a způsobených škod policii a počet protestních shromáždění. Z grafu je vidět, že parametry srovnávaných údajů jsou zhruba totožné. Lze tedy učinit závěr, že festival Prague Pride jako takový v obou ročnících neznamenal vážné ohrožení veřejného pořádku. Organizátoři i samotní účastníci všech shromáždění neporušovali až na výjimky právní předpisy, ani nevyvolávali konflikty. A to přes to, že v roce 2011 se jako jedno s protestních shromáždění konalo pod organizátorstvím Dělnické strany sociální spravedlnosti.

4.2 Řízený rozhovor s vedoucím a členy antikofliktního týmu

4.2.1 Úvodem

Řízené rozhovory s vedoucím a členy AKT Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy byly provedeny v období od 15.10.2014 do 23.11.2014. Rozhovory byly provedeny na pracovišti jednotlivých členů AKT. Z 28 členů, poskytlo rozhovor 24 členů včetně vedoucího a jeho zástupce. Dva členové AKT nebyli v tomto období na pracovišti z důvodu plnění jiných

služebních povinností, jeden člen měl služební volno a jeden člen byl v pracovní neschopnosti. Rozhovory, které členové AKT poskytli, byly provedeny se zárukou naprosté anonymity, kterou členové AKT i sami vyžadovali.

4.2.2 Řízený rozhovor

Řízený rozhovor proběhl tak, že každému členu AKT byly položeny stejné otázky a to jak otevřené, tak polozavřené a uzavřené, ve stejném následujícím pořadí:

1. Uveďte svůj věk.
2. Počet respondentů?
3. Jak dlouho jste u Policie ČR?
4. U jaké složky Policie ČR jste služebně zařazen?
5. Nejvyšší dosažené vzdělání.
6. Jak dlouho jste členem AKT?
7. Důvod Vašeho vstupu do AKT?
  - a) nekonfliktní řešení situací
  - b) nové zkušenosti v rámci profesního růstu
  - c) finanční přilepšení
  - d) méně represivní vnímání policie veřejností
  - e) ostatní
8. Za jak dlouho se lze stát platným členem AKT?
9. Do kolika bezpečnostních opatření za rok jste přibližně velen/a?
10. Dostal/a jste se při výkonu služby v AKT do konfliktní situace?
11. Pokud ano, kolikrát?
12. Jak hodnotíte své znalosti zákona o právu shromažďovacím?
  - a) velmi dobrá
  - b) dobrá
  - c) prakticky žádná
13. Jaké bezpečnostní akce jsou podle Vás nejrizikovější a naopak, která jsou z hlediska veřejné bezpečnosti nejméně riziková?

- a) sportovní charakter (fotbalové, hokejové zápasy, apod.)
- b) politický charakter (státní návštěvy, apod.)
- c) sociologický charakter (např. náboženské shromáždění či shromáždění ohledně sexuální orientace)
- d) sociální charakter (např. demonstrace a stávky)
- e) kulturní charakter (koncerty, apod.)
- f) ostatní (povodně, apod.)

14. Jaké jsou dle Vašeho mínění mezery v zákoně o právu shromažďovacím?

15. Máte nějaký návrh, kterým by se daly tyto mezery odstranit?

16. Myslíte si, že znění tohoto zákona je příznivé pro výkon služby Policie ČR? Svůj názor odůvodněte.

17. V čem vidíte hlavní přínos v činnosti AKT?

Po získání všech odpovědí byly rozhovory následně vyhodnoceny a zpracovány. Otázky 1 – 12 byly vyhodnocené ve formě tabulky a otázky 13 – 17 byly vyhodnocené slovním komentářem.

Tabulka č. 2 - Zpracování řízených rozhovorů členů AKT

Vyhodnocení řízených rozhovorů s pracovníky AKT					
1.	Věk respondentů	18-25	26-35	36-45	46 a více
2.	Počet respondentů	4	11	6	3
3.	Jak dlouho slouží u PČR	3/1/0/0/0	2/7/2/0/0	0/2/3/1/0	0/0/1/1/1
	do 5/5-10/10-15/15-20/20a více let				
4.	U jaké složky PČR je služebně zařazen	3/0/1	8/2/1	1/5/0	0/2/1
	SPaŽP/SKPV/OCP				
5.	Nejvyšší dosažené vzdělání.	2/1/1/0	1/0/6/3	1/1/2/2	1/0/1/2
	maturita/Dis/Bc./Mgr.,Ing.				
6.	Jak dlouho je členem AKT	3/1/0/0	1/2/4/2	0/2/1/3	1/0/1/3
	0-2/3-4/5-6/7 a více let				
7.	Důvod Vašeho vstupu do AKT	3/1/0/0/0	5/1/2/3/0	2/1/2/1/0	1/0/0/2/0
	a/b/c/d/e (odpovědi viz. str. 82)				
8.	Za jak dlouho se stal platným členem	2/2/0	2/6/3	0/5/1	0/3/0
	0-6/ 7-12/ 13 a více měsíců				
9.	Do kolika bezpečnostních opatření za rok byl cca velen/a	2/2/0	1/8/2	0/6/0	1/1/1/
	do 10/11-30/nad 30				
10.	Dostal jste se při výkonu služby v AKT do konfliktní situace	4/0	11/0	6/0	3/0
	ano/ne				
11.	Pokud ano, kolikrát	2/2/0	1/7/3	3/1/2	0/1/2
	0-5/6-10/11 a více				
12.	Jak hodnotí své znalosti zákona o právu shromažďovacím velmi dobře/dobře/žádné	1/3/0	3/8/0	1/5/0	2/1/0

zdroj: rozhovory autora s členy AKT, vlastní výpočty autorky

V tabulce č. 2 bylo provedeno zpracování řízených rozhovorů s členy AKT Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, které byly učiněny v období od 15.10.2014 do 23.11.2014.

Tabulka vyčísluje odpovědi vedoucího a členů AKT, kteří tímto řízeným rozhovorem prošli. Jedná se tedy o rozhovor s celkem 24 členy AKT. Z tabulky lze vyčíst u odpovědí č. 1 až 12 jak personální otázky příslušníků AKT, což v sobě zahrnuje délku jejich služby, služební zařazení, věk, vzdělání, tak otázky jejich působení u AKT, což zahrnuje praxi u AKT, jejich zkušenosti a důvody vstupu do AKT.

Lze učinit u výše položených otázek závěr, že nejvíce členů AKT je zařazeno u služby pořádkové, dopravní a železniční policie. Průměrná délka jejich služby u Policie ČR se pohybuje mezi 5-15 lety, což pro výkon této činnosti je dostatečně dlouhá doba, aby policista měl dostatek zkušeností s řešením konfliktních a stresových situací. Tím, že členové AKT jsou policisté, kteří po různě dlouhé délce služby odcházejí mimo služební poměr policie, nastává i v rámci AKT personální obměna. Proto je i z tabulky vidět, že délka působení u AKT je u těchto policistů v rozmezí necelého roku až sedm let.

Jako důvod ke vstupu do AKT nejčastěji uvedli, získávání nových zkušeností a méně represivní vnímání policie v očích veřejnosti. Někteří ovšem přiznali, že i finanční motivace byla impulzem pro vstup do AKT. Aby se policista stal platným členem AKT, musí nejen projít různými školeními, ale i praxí získanou na bezpečnostních opatřeních. Činnost AKT je sice činností policejní, ale má svá specifika, od běžného výkonu policejní služby se v některých směrech odlišuje. Vychází se zde ze zásady, slova místo zbraní. Proto členové před přijetím do AKT musí projít psychologickým vyšetřením, aby bylo zřejmé, že nejsou příliš nervově labilní a nemají tendence jak počínající, tak již vzniklé konflikty řešit spíše cestou donucovacích prostředků.

Počet bezpečnostních opatření, na kterých se jednotliví členové AKT za kalendářní rok účastní, tak toto závisí na mnoha okolnostech, tj. plánované služby policisty, dovolená, nemoc apod. V roce 2012 se průměrný počet opatření na jednoho člena pohyboval mezi 15 - 30 akcemi.

Každý z oslovených policistů AKT uvedl, že za dobu svého působení v tomto týmu se nejménou setkal s konfliktní situací, při které postupy a metody práce AKT se jeví jako neúčinné. Jednalo se o situace, kdy postupy členů AKT v konkrétní situaci nebyly u osob, proti kterým tyto postupy byly aplikovány těmito osobami přijaty a tyto osoby dále svým jednáním porušovaly právní předpisy. Dále se jednalo o situace, kdy konflikt již byl v takovém stadiu, policisté z AKT museli věc vyřešit použitím donucovacích prostředků. V případech hromadnějšího narušování klidu a veřejného pořádku, při kterých docházelo k fyzickému napadání osob, a k ničení majetku policisté z AKT své postupy vůbec neaplikují a cestou hlášené služby přivolají posily. V průběhu roku 2012 se do konfliktní situace členové AKT dostali ve 109 případech. Po své linii se jim podařilo vyřešit 78 těchto situací, což je 71,5 %. Nejrizikovější a z hlediska nejnižší úspěšnosti řešení konfliktu metodami AKT jsou zejména ti účastníci shromáždění, kteří se řadí k extrémistům a to jak pravicovým, tak levicovým a dále již zmínění fanoušci níže uvedených fotbalových klubů. Podstata zřízení a existence AKT dle samotných členů AKT spočívá zejména v preventivním zabránění vzniku konfliktu. Pokud již nějaký konflikt nastal a lze uplatnit v rámci metod a postupů AKT vyřešení této konfliktní situace domluvou, tak členové AKT mohou považovat své působení za úspěšné. Členům AKT se spíše daří prosazovat metody své práce u osob, jejichž konflikty nemají nějakým způsobem organizovanou podstatu. V praxi to znamená, že působení AKT na vznik nebo již probíhající konflikt bude účinné spíše na účastníky shromáždění mající sportovní nebo náboženský charakter. Jednání s účastníky, kteří jsou organizováni, např. v extrémistických stranách a své nezákonné jednání dopředu plánují, bývá většinou pro členy AKT neúspěšné, po případě je konflikt již v takovém stadiu, že je potřeba, aby jej policie vyřešila cestou represe, tj. pomocí donucovacích prostředků.

Své znalosti zákona o právu shromažďovací členové AKT hodnotili buď jako velmi dobrou nebo dobrou. Toto vychází nejen z teoretické přípravy těchto členů, na které jsou s tímto zákonem seznamováni. Svě znalosti si prohlubují přímo v terénu při jednotlivých bezpečnostních opatřeních. Mnoho zkušeností jim přináší při těchto akcích společná účast členů AKT a zaměstnanců Magistrátu hl. m. Prahy.

K otázce č. 13, kdy se členové AKT měli vyjádřit k rizikovým a méně rizikovým opatřením. Z hlediska bezpečnostních rizik, kdy lze očekávat narušení veřejného pořádku jsou podle většiny odpovědí členů AKT sportovně a politicky orientovaná bezpečnostní opatření. Ze sportovních akcí se jedná zejména o zápasy pražské Sparty a Slávie, dále zápasy Baníku Ostrava v Praze, jejichž fanoušci jsou známí svými projevy k nepřítelstvím k pražským klubům. Největší problémy tito fanoušci způsobují fyzickým napadáním fanoušku soupeře, používáním pyrotechniky a neuposlechnutím příkazů a výzev policie. Ze sportovních akcí uvedli jako nejvíce rizikové zápasy Sparta vs. Slávia, Sparta vs. Baník Ostrava a Slávia vs. Baník Ostrava.

U politických bezpečnostních opatření se jako riziková jeví návštěvy státníků. Není příliš podstatné, zda se jedná o politika ze země EU či politika z východní Evropy, Asie nebo blízkého východu. Vzhledem k poměrně napjaté politické situaci ve více oblastech a zhoršující se hospodářské situaci ve většině zemí EU se na těchto shromáždění účastní odpůrci zemí a politik, které tito státníci reprezentují. Naopak jako nejméně rizikové z hlediska narušování veřejného pořádku uvedli shromáždění typu Prague Pride a další akce tohoto charakteru, které upozorňují na přirozenost odlišné sexuální orientace. Stejně tak pořádání různých kulturních akcí a velkých hudebních koncertů.

K otázce č. 14, tj. jaké jsou dle jednotlivých členů AKT mezery v zákoně o právu shromažďovacím, pokud tedy jsem jim nějaké známy, všichni respondenti shodně odpověděli, že jako každý platný a účinný zákon v ČR má své mezery a nedostatky. Každý z členů AKT si na prvním místě vzpomněl na problém se zahalováním obličejů. Tento problém vzpomenuli zejména v souvislosti s protiprávním jednáním takto zahalených osob. Osoba, které je takto maskována a zejména je-li součástí větší skupiny osob a spáchá trestný čin nebo přestupek je poté těžce identifikovatelná. Policie následně musí vynaložit mnohem větší úsilí ke zjištění její totožnosti a zadržení. V tomto spatřují asi největší problém současného zákona.

K otázce č. 15, ve které měli uvést návrh, jak mezery jimi upozorňované odstranit většina odpověděla, že konkrétně k problému zahalování najít nějaký recept je obtížné neboť úplný

zákaz zahalování a maskování obličeje v zákoně být dle jejich názoru nemůže. Jedná se o situace, kdy si osoba vezme šálu nebo nějakou kuklu s odůvodněním na nepříznivé povětrnostní podmínky. Spíše by jako nápravu viděli cestu větších sankcí, pokud se osoba dopustí protiprávního jednání a byla maskována, což svědčí o tom, že se na toto své jednání připravovala a maskování mělo sloužit k její anonymitě.

Na otázku č. 16, jaký mají policisté z AKT názor na znění zákona o shromažďovacím právu, s ohledem na výkon policejní služby uvedli, že v této oblasti větších problémů neshledávají a uvedený zákon jim neztěžuje výkon jejich pravomocí konaných dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. V případě, že úředník Magistrátu hl. m. Prahy vydá velícímu důstojníkovi pokyn k rozpuštění shromáždění, nemá policie žádné komplikace s aplikací zákona o Policii ČR a může naplno využít veškerých zákonných prostředků proti účastníkům shromáždění.

Ohledně otázky č. 17, v čem vidí hlavní přínos činnosti AKT, uvedli, že se jedná o nový a poměrně účinný postup, jak může policie zabránit nebo preventivně působit na veřejných shromážděních s cílem zajištění klidu a veřejného pořádku, při ochraně života a zdraví osob a majetku. Tyto nové postupy jsou v dnešní společnosti nezbytné, neboť příliš silová řešení vyvolávají mezi občany následnou kritiku policie. Zvláště jsou srovnávány se socialistickou policií, která před rokem 1989 volila výhradně cestu donucovacích prostředků (tehdy se jednalo o tzv. mírnější prostředky) nejen při rozpuštění protirežimních shromáždění, ale i v běžném výkonu policejní služby. Podobnou alergii na příliš razantní postup policie mají i masmedia, která ráda poukazují na případy tzv. policejního násilí. Proto zvolení z hlediska české policie revolučních postupů při zvládnutí policejních opatření je více než žádoucí. Metody a postupy AKT dle mínění všech členů AKT zobrazují policii v očích veřejnosti jako ozbrojený sbor, který se nechová pouze represivně, ale vhodně zvolenou prevencí dokáže zajistit klid a veřejný pořádek tak, aby nedocházelo k ujmám na zdraví, životech a majetku. Policie tak naplňuje své motto „Pomáhat a chránit“.

4.3 Rozbor trestných činů, kterých se dopouštějí účastníci veřejných shromáždění a možný vliv AKT na jejich četnost.

4.3.1 Úvodem

V návaznosti na rozdělení charakteru veřejných shromáždění, které bylo pro účely této práce provedeno ve 2. kapitole praktické části diplomové práce, tj. řízených rozhovorech, byly vytvořeny skupiny veřejných shromáždění s charakterem politickým, tj. např. demonstrace proti státním návštěvám, dále demonstrace sociální, tj. shromáždění týkající se sociálních záležitostí, např. nezaměstnanost. Dalšími kategoriemi, vytvořenými pro účely této práce, byly shromáždění týkající se sexuální orientace, kulturních a sportovních akcí. U kulturních a sportovních akcí jde zejména o průvody, které probíhají jak před, tak po konání samotných akcí. Většina účastníků všech výše uvedených kategorií vyjadřuje své názory, případně i svůj postoj určitými fyzickými projevy ve vztahu k charakteru shromáždění. Ovšem na každém shromáždění se objevují osoby, jejichž cílem není podpořit nebo vyjádřit odpor, ale využít těchto shromáždění k tomu, aby činily různé protiprávní jednání. Z toho vyplývá, že na všech typech veřejných shromáždění nejsou páchány jen tr. činy mající přímí vztah k danému veřejnému shromáždění, ale jsou zde páchány i trestné činy bez jakéhokoliv vztahu k charakteru veřejného shromáždění.

Předchozí odstavec lze konkretizovat tím, že i v případech shromáždění, které mají např. rasové, národnostní a jiné obdobné znaky sociální nenávisti, a na kterých jsou zejména páchány rasově motivované trestné činy jako např. podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle ust. § 356 tr. zákoníku, jsou rovněž páchány i např. trestné činy proti majetku, tj. např. trestný čin poškození cizí věci dle ust. § 228 tr. zákoníku.

Přímé působení členů AKT na osoby účastnící se shromáždění má ve většině případů pozitivní vliv na zmírňování, případně eliminaci konfliktů a s nimi spojených protiprávních jednání. Činnost příslušníků AKT tedy prokazatelně snižuje kriminalitu v rámci veřejných shromáždění. Členům AKT se ovšem spíše daří preventivně působit v oblasti trestných činů proti životu a zdraví a trestných činů proti majetku. Trestné činy, které jsou spojené

s extremismem, jejichž pachatelé jsou k jejich páčání hnáni ideovými přesvědčeními, které jsou založené na jejich společenských předsudcích vztahujících se k národnosti, sexuální orientaci či náboženství nebo jiných odlišností, tak na tomto poli je působení AKT spíše formální a těžko členové AKT mohou jejich spáchání zabránit. Trestné činy spojené s extremismem jsou natolik charakteristické svou organizovaností, že preventivní činnost členů AKT, tak jak vyplývá z jejich zaměření, zde není příliš relevantní.

Trestné činy, které jsou v souvislosti s veřejnými shromážděními páchané nejčastěji lze rozdělit podle Hlav tr. zákoníku. Jedná se o následující Hlavy tr. zákoníku:

- Hlava I., trestné činy proti životu a zdraví
  - těžké ublížení na zdraví dle ust. § 145 odst. 1, 2 písm. f)
  - ublížení na zdraví dle ust. § 146 odst. 1, 2 písm. e)
  - ublížení na zdraví z nedbalosti dle ust. § 148 odst. 1
  - rvačka dle ust. § 158
- Hlava II., trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství
  - Porušování svobody sdružování a shromažďování dle ust. § 179
- Hlava V., trestné činy proti majetku
  - poškození cizí věci dle ust. § 228 odst. 1, 2, 3 písm. b)
- Hlava X., trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných
  - násilí proti úřední osobě dle ust. § 325
  - zneužití pravomoci úřední osoby dle ust. § 329
  - násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle ust. § 352
  - hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle ust. § 355
  - podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle ust. § 356
  - výtržnictví dle ust. § 358
  - opilství dle ust. § 360
  - nadřžování dle ust. § 366
- Hlava XIII., trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy

- založení, podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle ust. § 403
- projev sympatií k hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle ust. § 404

Výše uvedené trestné činy popsané v Hlavě I. a Hlavě V. tr. zákoníku a dále trestné činy výtržnictví a opilství uvedené v Hlavě X. se převážně týkají veřejných shromáždění sportovního charakteru, kterých se dopouštějí fanoušci při průvodech na stadiony. Trestné činy dle ust. § 352, § 355 a § 356 uvedené v Hlavě X. a Hlavě XIII. jsou páčány v souvislosti s ostatními typy shromáždění, jak byly výše vyjmenovány dle svých charakterů.

Trestné činy uvedené v Hlavě X., tj. násilí proti úřední osobě a zneužití pravomoci úřední osoby a trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti uvedený v Hlavě I. jsou páčány v souvislosti s výkonem služby příslušníků Policie ČR.

I když statistiky nápadu trestné činnosti jednotlivá Krajská ředitelství policie ČR nerozlišují, že konkrétní trestný čin byl spáchán v souvislosti s veřejným shromážděním, tak dle osobní zkušenosti autorky práce, která v rámci svého zaměstnání u Policie ČR se účastnila veřejných shromáždění konaných v rámci hl. m. Prahy, tak po konzultaci s policisty z jiných Krajských ředitelství policie, kteří mají na starosti trestní řízení lze učinit závěr, že nejčastěji se vede proti osobám trestní řízení v souvislosti s veřejnými shromážděními pro níže uvedené trestné činy:

1. výtržnictví dle ust. § 358 tr. zákoníku,
2. poškození cizí věci dle ust. § 228 tr. zákoníku,
3. násilí proti úřední osobě dle ust. § 325 tr. zákoníku,

K výše uvedeným trestným činům bude proveden jejich rozbor v následující podkapitole.

4.3.2 Rozbor vybraných trestných činů páchaných na veřejných shromážděních

Pořadí následujících podkapitol je dáno počtem trestně stíhaných účastníků shromáždění pro níže uvedené trestné činy, dle jejich četnosti tak, jak uvedli policisté mající na starost trestní řízení, se kterými byla provedena konzultace (viz kapitola 4.3). Rovněž členové AKT při vyhodnocování veřejných shromáždění sledují jaké trestné činy, popř. jiné protiprávní jednání byly na jednotlivých shromážděních spáchány. Dle jejich interních statistik lze ověřit, že výše uvedené trestné činy patří k nejčastějšímu trestněprávnímu jednání účastníku shromáždění.

4.3.2.1 Trestný čin výtržnictví dle ust. § 358 tr. zákoníku

Doslovné znění ustanovení § 358 tr. zákoníku je následující:

„(1) Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) opětovně, nebo

b) jako člen organizované skupiny.“¹²⁵

K výkladu odst. 1:

1. Předmětem ochrany ustanovení § 358 je „*chránit klidné občanské soužití proti závažnějším útokům narušujícím veřejný klid a pořádek. Zpravidla jsou výtržnictvím ohroženy i další zájmy, zejména zdraví lidí, cizí majetek, čest a důstojnost lidí apod. (tzv. sekundární objekt trestného činu)“.*¹²⁶

2. Výklad pojmů „hrubá neslušnost a výtržnost“, má zde dvě formy jednání, a to hrubou neslušností a výtržností. „*Hrubou neslušností je jednání, jímž jsou hrubě porušována pravidla*

¹²⁵ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3032 a § 358 tr. zákoníku

¹²⁶ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3033

občanského soužití a zásady občanské morálky (z příkladů výslovně v § 358 zmíněných jde o hanobení hrobu, historické nebo kulturní památky, o hrubé rušení přípravy a průběhu organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí). Jako další příklady je možno uvést hrubý útok na čest a vážnost občana (např. vulgární nadávky, oplzlé řeči, urážky skutkem). Výtržností se rozumí jednání, které závažným způsobem (hrubě) narušuje veřejný klid a pořádek a je pro ně typický zjevně neuctivý a neukázněný postoj pachatele k zásadám občanského soužití (R 44/1990). Je to na rozdíl od hrubé neslušnosti zpravidla fyzické nebo psychické násilí, které je namířeno proti osobám i věcem (bezduvodné napadání personálu v restauraci, hrubé rušení průběhu taneční zábavy apod.). Avšak každé fyzické napadení občana, i když se ho pachatel dopustil veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném, nemusí naplňovat skutkovou podstatu trestného činu výtržnictví podle § 358¹²⁷

Jako typický příklad výtržnosti lze uvést vandalství, např. ničení laviček, převrácení popelnic a vysypávání jejich obsahu, chození po zaparkovaných automobilech, rozbíjení veřejného osvětlení, telefonních budek apod.¹²⁸

„Uvedené dvě formy jednání jsou upřesněny příkladným výčtem, v němž jsou zejména uvedeny:

- napadení jiného, kterým je jakýkoli fyzický útok proti tělesné bezpečnosti osoby, ale i vulgární slovní výpady proti jinému apod.;
- hanobení historické nebo kulturní památky, kterým je projev subjektivní nevážnosti směřující k hrubému znevažení a často i poškození takové památky (např. pomalování památky sprejovými barvami, popsání hrubě znevažujícími nápisy, poškození památky či její výzdoby); pokud jde o pojem historické a kulturní památky, srov. zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a navazující právní předpisy;
- hanobení hrobu, jímž je obdobný projev směřující proti hrobu, náhrobnímu kameni a jiným náhrobním deskám, sochařské, květinové a jiné výzdobě;

¹²⁷ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3033

¹²⁸ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3034

– rušení hrubým způsobem přípravy nebo průběhu organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, jímž se rozumí jakékoli jednání mající charakter hrubé neslušnosti nebo výtržnosti, které hrubě narušuje přípravu nebo průběh např. fotbalového či hokejového zápasu, popř. jiného sportovního utkání, dále slavnostní shromáždění občanů k uctění významného výročí nebo náboženský nebo jiný slavnostní obřad apod. (obřadem ve smyslu tohoto ustanovení však není např. fašistický nebo satanský obřad, který v konkrétním případě propaguje zakázané nebo nemorální cíle). Pod pojem sportovní utkání se podřazují nejen např. fotbalová, basketbalová, ragbyová a jiná střetnutí v kolektivních sportech, ale i utkání v individuálních sportech, např. tenisová, atletická, kanoistická, lukostřelecká, gymnastická. Pod shromáždění lze zahrnout i obecnost na koncertě, v divadle nebo jiném kulturním podniku. Není to však náhodné sročení či shluk lidí (srov. i zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím). Trestné je zde takové hrubé rušení nejen vlastního průběhu, ale i přípravy takového podniku.¹²⁹

„Při posuzování činů výtržnické povahy je nutné z hlediska § 358 zejména:

- a) uvážít intenzitu, rysy a průběh útoku (slovní či jiné, nebezpečnější projevy),
- b) posoudit okolnosti, za nichž byl čin spáchán (na pracovišti, na ulici, v restauraci, na shromáždění občanů, dále denní či noční doba, počet pachatelů),
- c) zjišťovat pohnutku činu (arogance vůči ostatním občanům, vyprovokování),
- d) zhodnotit následky (poranění osob, poškození věci),
- e) zhodnotit osobu pachatele (dosavadní způsob života, povahové vlastnosti, kriminální minulost)¹³⁰

3. Pojem spáchání činu „veřejně“ se odkazuje k výkladu ust. § 117 písm. b) tr. zákoníku, tzn. „před více než dvěma osobami.“¹³¹

4. K výkladu místa veřejnosti přístupného se uvádí: „Místem veřejnosti přístupným je každé místo, kam má přístup široký okruh lidí individuálně neurčených a kde se také zpravidla více

¹²⁹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3034

¹³⁰ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3035

¹³¹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 1155

lidí zdržuje, takže hrubá neslušnost nebo výtržnost by mohla být postřehnutá více lidmi (v době činu tam však nemusí být). Přístupností se rozumí možnost vidět a slyšet projev pachatele, i když místo činu není přímo veřejnosti přístupné (je za plotem, na lešení apod.). Takové místo však nemusí být přístupné bez omezení komukoli a kdykoli (např. ulice, parky, nádražní haly), nýbrž postačí, že jsou přístupné jen některým osobám určeným např. povahou jejich zaměstnání (tovární hala, staveniště aj.) nebo jinak (zdravotnické středisko, škola atd.) a v určitou dobu (v sezoně, během otvírací doby, v době provozu apod.). Za místo veřejnosti přístupné nelze zpravidla považovat ubytovnu, studentskou kolej, kanceláře apod. V žádném případě to nejsou byty ani jiné prostory v obytném domě, a to ani tehdy ne, lze-li hlasitý výtržnický projev v nejbližším okolí dobře slyšet.“¹³²

5. Subjektivní stránka vyžaduje úmysl. Pachatelem může být kdokoli.¹³³

K výkladu odst. 2:

1. Za zvlášť přitěžující okolnosti se považuje to, že čin byl spáchán opětovně. K pojmu „opětovně“ lze uvést to, že se tímto pojmem rozumějí případy, kdy pachatel trestný čin opakuje, přičemž není třeba, aby za takový čin byl již pravomocně odsouzen. Na pojem „opětovně“ se samozřejmě vztahují i případy, kdy pachatel již za takový čin byl v minulosti pravomocně odsouzen nebo potrestán. Dále se pod tento pojem řadí případy, kdy pachatel byl již pro takový čin odsouzen, avšak hledí se na něj, jako by odsouzen nebyl. Z hlediska zavinění postačí opětovně nedbalost. Dříve se v praxi pod pojmem „opětovně“ rozuměly i případy pokračování.¹³⁴

K výkladu odst. 3:

Za zvlášť přitěžující okolnost je považováno to, že čin pachatel spáchá jako „člen organizované skupiny“. *„Organizovanou skupinou se rozumí sdružení více osob, v němž je*

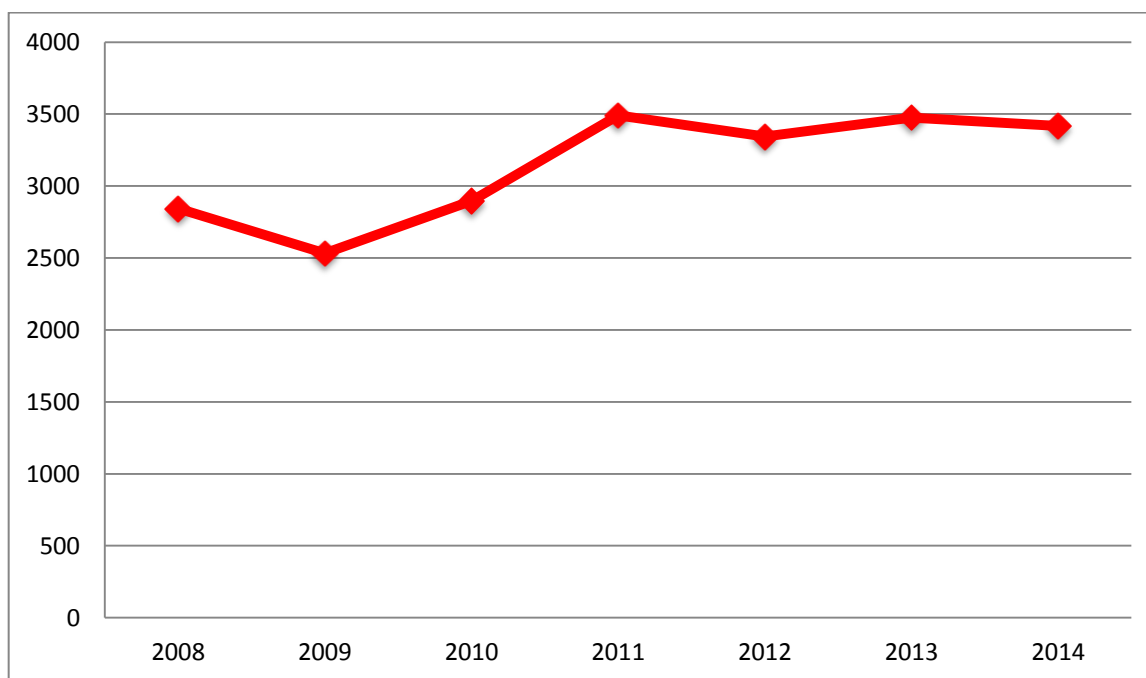
¹³² Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3035, in Matys, K. a kol. Trestní zákon. Komentář. II. Část zvláštní. Praha: Panorama, 1980, str. 654

¹³³ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3035

¹³⁴ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 3035, in Matys, K. a kol. Trestní zákon. Komentář. II. Část zvláštní. Praha: Panorama, 1980, str. 671

provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdružení a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu. Tím jsou umocněny jeho škodlivé dopady pro společnost. Skupina nemusí mít trvalejší charakter a tímto způsobem lze spáchat i jen ojedinělý, jednorázový trestný čin. Nevyžaduje se výslovné přijetí za člena skupiny nebo výslovné přistoupení ke skupině, ale postačí, že se do ní pachatel včlenil a aktivně se na její činnosti podílel. K organizované skupině blíže srov. výklad k § 42 písm. o).“¹³⁵

Graf č. 9 Vývoj nápadu trestného činu výtržnictví v letech 2008 – 2014

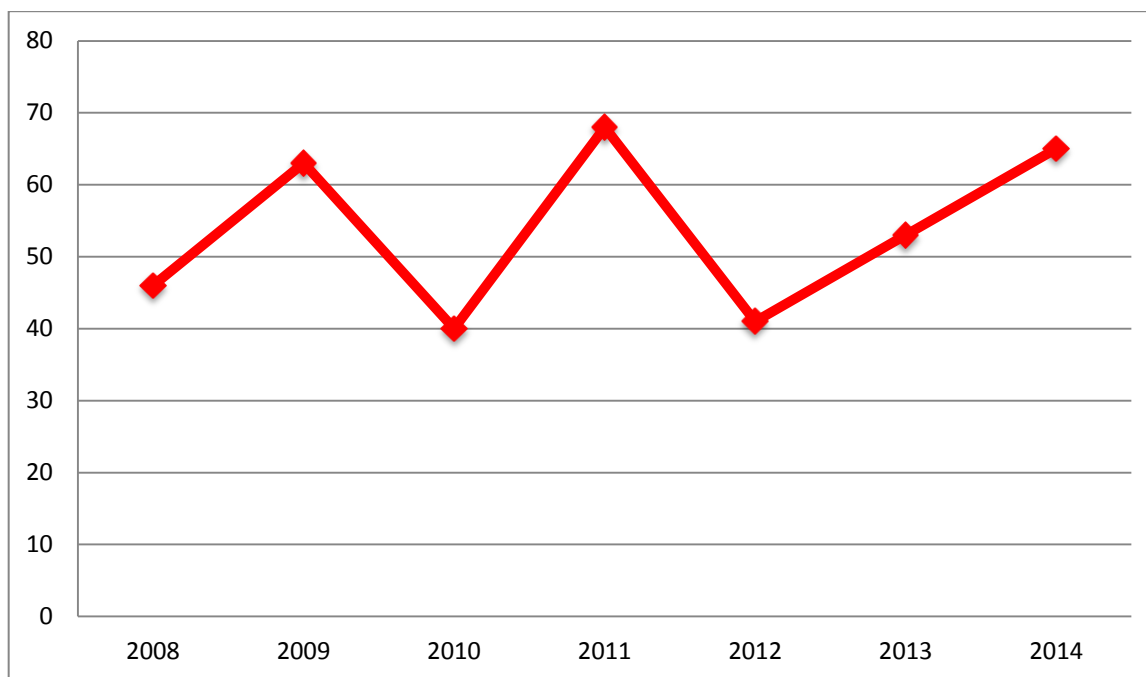

zdroj: Policejní prezidium ČR – statistické údaje nápadu tr. činnosti, graf – autorka

Graf č. 9 ukazuje statistický vývoj nápadu trestné činnosti od roku 2008 do roku 2014. V období 2008 až 2010 se počet osob trestně stíhaných za výtržnictví pohyboval pod hranicí 3000. Rokem 2011 byl zaznamenán nárůst na hranici 3.500, kdy tento trend se následně stabilizoval až do roku 2014. Lze tedy učinit závěr, že zatím co v letech 2008 až 2010 se počet tohoto trestného činu pohyboval od 2.500 až těsně pod hranici 3.000, tak od roku 2011 do roku 2014 je nápad v této oblasti každý rok prakticky stejný kolem 3.500.

¹³⁵ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 1433, 3036

Graf č. 10 Vývoj nápadu trestného činu výtržnictví v letech 2008 – 2014 na sportovních akcích a veřejných shromážděních

zdroj: Policejní prezidium ČR – statistické údaje nápadu tr. činnosti, graf – autorka

Graf č. 10 je grafem speciálním ke grafu č. 9, neboť se jedná o zobrazení počtu trestně stíhaných osob za trestný čin výtržnictví na sportovních akcích a veřejných shromážděních. Jak již bylo uvedeno, Policie ČR zpravidla nerozlišuje, zda byl trestný v souvislosti s veřejným shromážděním, ovšem u tohoto trestného činu si policie statistiky vede a to s ohledem na přípravu budoucích bezpečnostních opatření a efektivnějšího zajišťování veřejného pořádku. Jak je vidět ze samotného grafu, tak v porovnání s grafem č. 9 nejsou počty trestně stíhaných osob za tento trestný čin příliš vysoké. Toto lze vysvětlit zvýšeným dohledem Policie ČR na veřejný pořádek při konání veřejných shromážděních, kdy policie svou činností zabraňuje tomu, aby tento trestný čin byl na veřejných shromážděních páchan ve větší míře. Svou roli zde hraje i prevence ze strany AKT. Policie ČR rovněž věnuje na veřejných shromážděních pozornost těm osobám, které se z hlediska páchaní nejen tohoto trestného činu jeví jako rizikové.

4.3.2.2 Trestný čin poškození cizí věci dle ust. § 228 tr. zákoníku

Doslovné znění ustanovení § 228 tr. zákoníku je následující:

„(1) Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu

nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Stejně bude potrestán, kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo

jinou látkou.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na věci svědka, znalce nebo tlumočnicka pro výkon jejich povinnosti,

b) spáchá-li takový čin na věci jiného pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,

c) spáchá-li takový čin na věci, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu, nebo

d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným

v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.“¹³⁶

K výkladu odst. 1:

„Podstatou trestného činu podle § 228 je poškozovací jednání a objektem tohoto trestného činu je vlastnické právo. Je zde chráněna nejen neporušenost cizí věci, ale i její použitelnost. Podle § 228 požívá ochrany nejen vlastník věci, ale rovněž její držitel.

Předmětem útoku ve smyslu § 228 je cizí věc, kterou se rozumí věc, jež nenáleží pachateli, resp. Nenáleží výlučně jemu (srov. též NS 21/2003-T 498.); zde platí totéž, co u trestného činu

---

¹³⁶ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2068 a § 228 tr. zákoníku

krádeže [205, 4]. Věci se obecně rozumí ovladatelný hmotný předmět, který slouží potřebám lidí (má užitnou hodnotu), a který je proto předmětem vlastnictví (§ 123 a násl. ObčZ). Ovladatelnost a užitečnost věci jako její atributy musí být dány zároveň a tyto podmínky je třeba posuzovat objektivně z hlediska stupně společenského vývoje, úrovně vědy, techniky a technologie. Dočasná ztráta ovladatelnosti nemění nic na tom, že jde o věc v právním smyslu (např. automobil dočasně neovladatelný po nehodě nepřestal být věcí). Užitečnost věci musí být hodnocena individuálně. Může jít o věci movité i nemovitosti (§ 119 ObčZ).“¹³⁷

Dle ustanovení tohoto paragrafu se ustanovení o věcech vztahují na živá zvířata, zpracované, oddělené části lidského těla, peněžní prostředky na účtu nebo cenné papíry. Toto ustanovení se však nevztahuje na jiné majetkové hodnoty než věci. Předmětem ochrany jsou rovněž věci ztracené, skryté a opuštěné, zvláště jsou-li nalezeny a odevzdány. Taková věc ovšem musí být užitečná a musí mít takovou hodnotu, aby její poškození dosáhlo škody nikoli nepatrné.

Znakem subjektivní stránky podle § 228 odst. 1 je jednání, které směřuje ke zničení, poškození nebo učinění věci neupotřebitelnou. „Zničení věci znamená zlikvidování její vlastní hmotné podstaty tak, že přestane mít hodnotu a není nadále schopna plnit svůj účel. Jde např. o spálení (hořlavé věci, bankovky nebo listinného cenného papíru), rozbití, zbourání (budovy, obytného domu), opomenutí učinit takové jednání, jímž by se zabránilo samovolné destrukci věci, dále o úplné roztrhání bankovky, směnky, šeku či jiného listinného cenného papíru nebo jejich jiné zničení, likvidace záznamu o zaknihovaném cenném papíru v příslušné evidenci.“¹³⁸

Poškozením se rozumí snížení hodnoty věci, které je buď trvalé, a nebo dočasné, a to v takové míře, že poškozená věc nadále není schopna plnit některé své funkce. Neupotřebitelnou se stane věc v důsledku takového jednání pachatele, které nesměřovalo ke zničení věci ani nevedlo k likvidaci její hmotné podstaty, ale nastalo velmi podstatné snížení kvality věci tak, že věc nemůže plnit své původní určení. Zničením nebo poškozením se rozumí to, že byla

---

¹³⁷ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2068

¹³⁸ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2069

porušena samotná hmotná podstata věci nikoliv však způsobení poklesu hodnoty věci z jiných důvodů, např. znehodnocení akcií v důsledku špatného hospodaření.¹³⁹

Trestní zákoník uvádí taxativně jen zmíněné způsoby poškození věci. Proto by se sem nemohli zařadit jiné útoky proti cizí věci, např. odnětí věci z dosahu vlastníka bez porušení její podstata a bez úmyslu si jí přisvojit nebo přechodně užívat.

„Hodnota věci, kterou pachatel zničil, poškodil nebo učinil neupotřebitelnou, sama o sobě není rozhodná, musí však být alespoň taková, aby na cizím majetku, zejména na věci, která je předmětem útoku, mohla vůbec vzniknout škoda nikoli nepatrná. O trestný čin podle § 228 odst. 1 totiž půjde, jen je-li způsobena škoda nikoli nepatrná, jíž se podle § 138 odst. 1 rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč. Rozhodující je skutečná škoda na věci, za kterou lze považovat zmenšení hodnoty věci vyjádřitelné v penězích. Kritériem není výše případně ušlého zisku v důsledku poškození věci; ušlý zisk se může uplatnit jen v rámci náhrady škody (§ 442 odst. 1 ObčZ, § 379, 381 ObchZ a § 257 odst. 3 ZPr) a jeho výše může být případně jinou přitěžující okolností podle § 42, resp. Hlediskem pro stanovení vyšší závažnosti činu (§ 39 odst. 1, 2).“¹⁴⁰ Škoda nikoli nepatrná musí být způsobená na cizím majetku, tj. na věci, která je předmětem útoku. Cizím majetkem se rozumí věc, která nepatří pachateli jako oprávněné osobě a to vůbec nebo zcela. Majetkem se rozumí souhrn všech majetkových hodnot, tj. věci, pohledávek, jiných práv a penězi ocenitelných hodnot.¹⁴¹

„Pachatelem trestného činu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 může být kdokoli, pro koho je věc, která byla předmětem útoku, věcí cizí. Může to být i podílový spoluvlastník věci, ovšem v takovém případě by škoda způsobená na věci ve spoluvlastnictví byla limitovaná výší podílu

---

¹³⁹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2069; srv. Šámal, P., Púry, F., Sotolář, A., Štenglová, I. Podnikání a ekonomická kriminalita v ČR. Praha: C.H.Beck, 2001, str. 461

¹⁴⁰ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2070

¹⁴¹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2070

druhého spoluvlastníka. ¹⁴² Z hlediska zavinění jde o trestný čin úmyslný, kdy postačí úmysl nepřímý. Úmysl pachatele musí zahrnovat i skutečnost, že jde o cizí věc.¹⁴³

K výkladu odst. 2:

Objektem je zde rovněž ochrana vlastnického práva. Je chráněna nejen neporušenost věci, ale i její použitelnost. Předmětem ochrany jsou v tomto případě i nemateriální hodnoty (např. kulturní statky), kdy je chráněn nejen vlastník věci, ale i její držitel.

Aby se jednalo o trestný čin dle ust. § 228 odst. 2 musí se od odstavce 1 lišit v následujících dvou směrech:

„a) k poškození cizí věci musí dojít specifickým způsobem, a to postříkáním, pomalováním nebo popsáním barvou nebo jinou látkou,

b) v základní skutkové podstatě podle § 228 odst. 2 se nevyžaduje způsobení škody v určité nominální výši; konkrétní výše škody zde není vůbec formálním znakem trestného činu v jeho základní skutkové podstatě a má význam až u kvalifikovaných skutkových podstat [§ 228 odst. 3 písm. d), odst. 4).“¹⁴⁴

Předmětem útoku je cizí věc, tj. věc, která nepatří pachateli. Jedná se zde zejména o dům, budovu, jinou stavbu, dopravní prostředek apod. Útok může směřovat jak na vnější povrch věci, tak na jejich interiér, tj. např. prostory pro cestující v dopravních prostředcích nebo vnitřní zdi budov. Hodnota věci, která byla předmětem útoku, nemá žádný právní význam pro kvalifikaci dle tohoto odstavce, musí však být aspoň taková, aby mohlo dojít k jejímu poškození, tj. ke znehodnocení dosahujícímu potřebné závažnosti.

Jednání pachatele spočívá v tom, že poškodí cizí věc, viz. odst. 1. Poškození dle odst. 2 spočívá hlavně v narušení povrchu nebo vzhledu věci, a tím ve snížení estetické hodnoty povrchu věci nebo i celé věci nebo funkčnosti věci. Nezáleží na tom, zda např. výsledek

---

¹⁴² Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2070

¹⁴³ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2070

¹⁴⁴ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2071

postříkání, pomalování nebo popsání je odstranitelný či nikoliv. Jiné způsoby poškození cizí věci, tj. např. poškrábání povrchu věci, jsou postižitelné dle odst. 1.¹⁴⁵

„Přestože se vyžaduje, aby došlo k poškození cizí věci ve smyslu uvedeném výše, není způsobení škody v určité výši zákonným znakem trestného činu podle § 228 odst. 2; škoda sice musí být způsobena, ale její výše má význam až při právní kvalifikaci podle § 228 odst. 3 písm. d), odst. 4. V tomto směru jde tedy o přísnější trestní postih ve srovnání s obecným trestným činem poškození cizí věci, který již v základní skutkové podstatě podle § 228 odst. 1 vyžaduje způsobení škody nikoli nepatrné, tj. škody dosahující částky alespoň 5 000 Kč (§ 138 odst. 1). Tím by se měl zjednodušit trestní postih některých případů vandalismu, když nebude třeba složitého dokazování, v jaké míře se pachatel účastnil na poškození cizí věci či jak vysokou škodu svým jednáním způsobil nebo zamýšlel způsobit. Přesto budou mít i rozsah a hodnota poškození cizí věci význam pro posouzení povahy a závažnosti činu tak, aby nebyly kriminalizovány bagatelní majetkové dopady a aby i z hlediska způsobeného následku byl zde trestní postih úměrný ve vztahu k jiným majetkovým trestným činům. Zároveň je třeba odlišit trestný čin podle § 228 odst. 2 TrZ od přestupku proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) PřesZ.“¹⁴⁶

Pachatelem uvedeného trestného činu dle odst. 2 může být kdokoli, pro koho je věc, která byla předmětem útoku, věci cizí. Z hlediska zavinění platí to, co bylo napsáno k zavinění k odst. 1.

K výkladu odst. 3, písm. b):

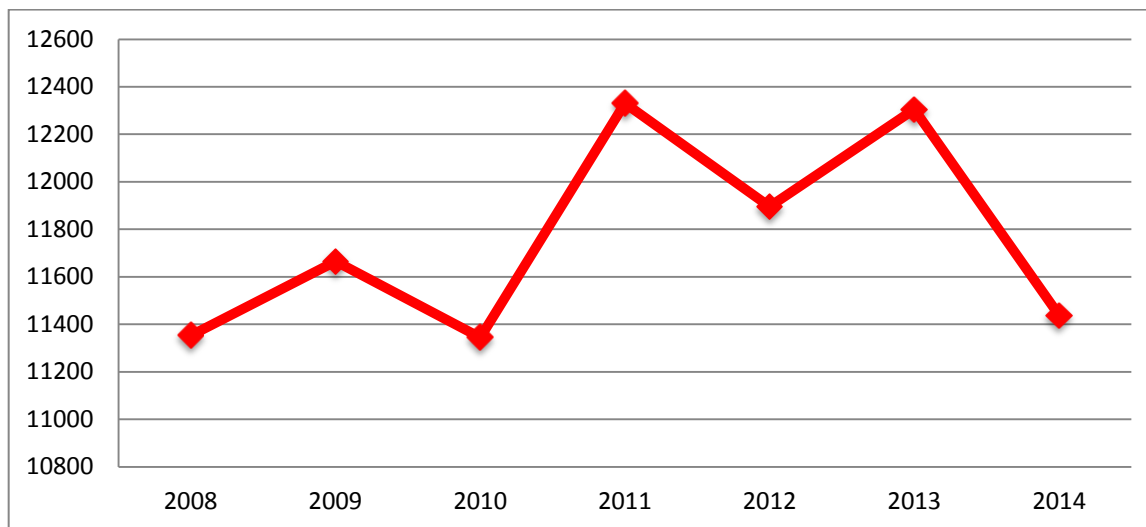
„Trestní postih podle přísnějšího ustanovení § 228 odst. 3 písm. b) je vázán na poškození cizí věci jiného pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání. Pokud jde o výklad této motivace, srov. komentář ke stejné formulovanému ustanovení § 140 odst. 3 písm. g), který se přiměřeně uplatní i zde, a to včetně závěrů týkajících se zavinění k této

¹⁴⁵ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2071

¹⁴⁶ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2072

okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.“¹⁴⁷ Jedná se zde o páčání trestného činu z určité pohnutky pachatele.

Graf č. 11 Vývoj nápadu trestného činu poškození cizí věci v letech 2008 – 2014

zdroj: Policejní prezidium ČR – statistické údaje nápadu tr. činnosti, graf – autorka

Z grafu č. 11 je zřejmé, že od roku 2008 až do loňského roku nenastal v tomto období žádný prudký nárůst či pokles a počet trestných činů se za těchto sedm let drží v rozmezí od 11.000 do 12.000 za rok. Pouze v letech 2011 a 2013 byl překročen počet 12.000, ovšem nejednalo se o žádné dramatické navýšení.

4.3.2.3 Trestný čin násilí proti úřední osobě dle ust. § 325 tr. zákoníku

Doslovné znění ustanovení § 325 tr. zákoníku je následující:

„(1) Kdo užije násilí

- a) v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby, nebo
- b) pro výkon pravomoci úřední osoby, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až šest let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní,
- b) ublíží-li takovým činem jinému na zdraví, nebo

¹⁴⁷ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2073

c) způsobí-li takovým činem větší škodu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1

a) těžkou újmu na zdraví, nebo

b) škodu velkého rozsahu

(4) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným

v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.¹⁴⁸

Předmětem tohoto trestného činu je ochrana jednotlivce, který je nositelem pravomoci úřední osoby. Objektem tohoto trestného činu je zájem na ochraně nerušeného výkonu pravomoci úřední osoby při plnění úkolu státu nebo společnosti. Pojem úřední osoba je pojmem obvyklým v mezinárodních dokumentech i v zahraničních úpravách. Proto nový trestní zákoník opustil termín „veřejný činitel“. Taxativní výčet úředních osob a pojem úřední osoba je obsažen v § 127 odst. 1 tr. zákoníku:

„(1) Úřední osobou je

a) soudce,

b) státní zástupce,

c) prezident České republiky, poslanec nebo senátor Parlamentu České republiky, člen vlády České republiky nebo jiná osoba zastávající funkci v jiném orgánu veřejné moci,

d) člen zastupitelstva nebo odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci,

e) příslušník ozbrojených sil nebo bezpečnostního sboru nebo strážník obecní policie,

f) soudní exekutor při výkonu exekuční činnosti a při činnostech vykonávaných z pověření soudu

nebo státního zástupce

g) notář při provádění úkonů v řízení o dědictví jako soudní komisař,

---

¹⁴⁸ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2852 - 2853

h) finanční arbitr a jeho zástupce,

i) fyzická osoba, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá při tom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů.

(2) K trestní odpovědnosti a ochraně úřední osoby se podle jednotlivých ustanovení trestního zákona vyžaduje, aby trestný čin byl spáchán v souvislosti s její pravomocí a odpovědností.

*(3) Úřední osoba cizího státu nebo mezinárodní organizace se za podmínek uvedených v odstavcích 1 a 2 považuje za úřední osobu podle trestního zákona, pokud tak stanoví mezinárodní smlouva.*¹⁴⁹ Úřední osoba musí podle obecné definice splňovat následující znaky:

- jedná se o některou osobu vyjmenovano v písm. a) až i), ktrá
- plní úkoly státu nebo společnosti,
- a požívá při své činnosti svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů.

Příslušníci Policie ČR jsou zahrnuti v písm. e), které uvádí, že úřední osobou je také příslušník ozbrojených sil, příslušník bezpečnostního sboru nebo strážník obecní policie.¹⁵⁰

K výkladu odst. 1:

*„Násilím se rozumí použití fyzické síly k působení na vůli člověka s cílem překonat kladený odpor nebo očekávaný odpor anebo mu zamezit. Násilí může směřovat proti člověku, a to jak proti úřední osobě, jejíž odpor má být překonán, nebo jejímuž odporu chce pachatel zamezit, tak proti jiné osobě nebo proti věci, pokud je prostředkem působení na výkon pravomoci úřední osoby nebo prostředkem „odplaty“ za to, jak úřední osoba svoji pravomoc vykonala („pro výkon pravomoci“).*¹⁵¹ Aby byl naplněn znak násilí, tak se nevyžaduje způsobení újmy na zdraví ze strany pachatele. V případě, že jednáním pachatele k ublížení na zdraví dojde, jedná se o okolnost, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby podle odst. 2 písm. b). Je

¹⁴⁹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 1205 - 1206

¹⁵⁰ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 1212

¹⁵¹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2854-2855

podstatné, aby úřední osoba byla v době napadení ve výkonu pravomoci a pro tento výkon použil pachatel násilí.“¹⁵²

*„Pravomoc spočívá v oprávnění úřední osoby vykonávat veřejnou moc, přičemž veřejnou mocí se rozumí taková moc, která autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech jiných osob (subjektů), ať již přímo nebo zprostředkovaně. Subjekt, o jehož právech nebo povinnostech je rozhodováno, není v rovnoprávném postavení s úřední osobou a obsah rozhodnutí úřední osoby nezávisí na vůli takového subjektu. I když za výkon pravomoci nelze považovat jen rozhodování o právech a povinnostech fyzických i právnických osob, je v pojmu pravomoci vždy obsažen prvek moci a prvek rozhodování.“*¹⁵³ Pravomoc úředních osob je vymezena příslušnými zákony a právními normami na základě zákona vydanými. Pravomoc může být vykonávaná jen na základě zákona v jeho mezích (secundum et intra legem).¹⁵⁴

Pro spáchání tohoto trestného činu se vyžaduje úmysl, a to úmysl přímý. Pachatel musí jednat s cílem působit na výkon pravomoci úřední osoby tak, aby napadená úřední osoba svou pravomoc buď vůbec nevykonala, nebo ji vykonala jinak, než ji zamýšlela vykonat před tím, než došlo k použití násilí. Při posuzování subjektivní stránky u případu napadení příslušníků Policie ČR lze aplikovat následující právní názor:

*„Pro posouzení subjektivní stránky trestného činu podle § 325 je nerozhodné, že napadený příslušník Policie ČR nebyl ve služebním stejnokroji, když obviněný z jiných okolností, např. z toho, že jej znal jako příslušníka Policie ČR, věděl, že v kritické době koná službu a plní své služební povinnosti (srov. analogicky R 10/1967 s tím rozdílem, že podle současné úpravy příslušník závodní stráže nepožívá ochrany úřední osoby).“*¹⁵⁵ Pachatelem uvedeného trestného činu může být kdokoli.

---

¹⁵² Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2855

¹⁵³ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2855

¹⁵⁴ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2855

¹⁵⁵ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2856

K výkladu odst. 2:

Z hlediska trestního zákoníku se zbraní rozumí cokoli, čím je možno učinit útok vůči tělu důraznější, nevyplývá-li z jednotlivých ustanovení zákona něco jiného. Je-li příslušník Policie ČR při výkonu své služby úmyslně ohrožen najížděním na něho motorovým vozidlem, jsou splněny zákonné znaky tohoto trestného činu dle odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a).¹⁵⁶

Ublížením na zdraví se rozumí stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a vyžaduje lékařská ošetření. Ve vztahu k této okolnosti podmiňující vyšší trestní sazby postačí zavinění z nedbalosti. Z hlediska užití právní kvalifikace podle odst. 2 písm. b) není rozhodné, zda bylo způsobeno z nedbalosti nebo úmyslně.¹⁵⁷

Větší škodou dle odst. 2 písm. c) se rozumí škoda ve výši nejméně 50.000,-Kč. Další hranicí je škoda velkého rozsahu dle odst. 3 písm. b), což je nejméně 5.000.000,-Kč.¹⁵⁸

K výkladu odst. 3:

Pojem těžká újma na zdraví je zakotven v ustanovení § 122 odst. 2 tr. zákoníku, ve kterém je uvedeno:

„(2) Těžkou újmou na zdraví se rozumí jen vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění.

Za

těchto podmínek je těžkou újmou na zdraví

a) zmrzačení,

b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti,

c) ochromení údu,

d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí,

e) poškození důležitého orgánu,

---

¹⁵⁶ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2856

¹⁵⁷ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2856

¹⁵⁸ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2857, str. 1265

- f) zohydění,*
- g) vyvolání potratu nebo usmrcení plodu,*
- h) mučivé útrapy, nebo*
- i) delší dobu trvající porucha zdraví. “¹⁵⁹*

U tohoto trestného činu může být těžká újma na zdraví způsobena z nedbalosti, ale i úmyslně, neboť jde o speciální ustanovení k § 145 trestního zákoníku, proto je jednočinný souběh vyloučen.¹⁶⁰

Jak již bylo uvedeno k výkladu odst. 2, škodou velkého rozsahu v odst. 3 se rozumí škoda dosahující nejméně 5.000.000,-Kč.

K výkladu odst. 4:

K pojmu způsobení smrti jako okolnosti podmiňující vyšší trestní sazby lze srovnat výklad pojmu smrti v § 145 trestního zákoníku. Pojem smrti je v uvedeném ustanovení vykládán na základě poznatků lékařské vědy jako biologická smrt mozku, tj. takový stav organismu, u kterého je obnovení všech životních funkcí již vyloučeno. Za smrt mozku se považuje nezvratná ztráta funkce celého mozku. Čin, který má za následek smrt, může být posuzován podle tohoto ustanovení pouze tehdy, byla-li smrt způsobena z nedbalosti. Způsobil-li pachatel smrt úmyslně je třeba takového jednání posuzovat jako trestný čin vraždy dle ust. § 140 odst. 3 písm. d) tr. zákoníku.¹⁶¹

K výkladu odst. 5:

Protože příprava není obecnou formou trestné činnosti, musí trestní zákoník ve zvláštní části její trestnost u příslušného trestného činu stanovit, jako to činí u zvláště závažného zločinu násilí proti úřední osobě, jimž je tento trestný čin s ohledem na trestní sazbu v odst. 3 a 4. Vzhledem k tomu, že uvedený trestný čin je podle odst. 3 a 4 zvláště závažným zločinem je

---

¹⁵⁹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 1169

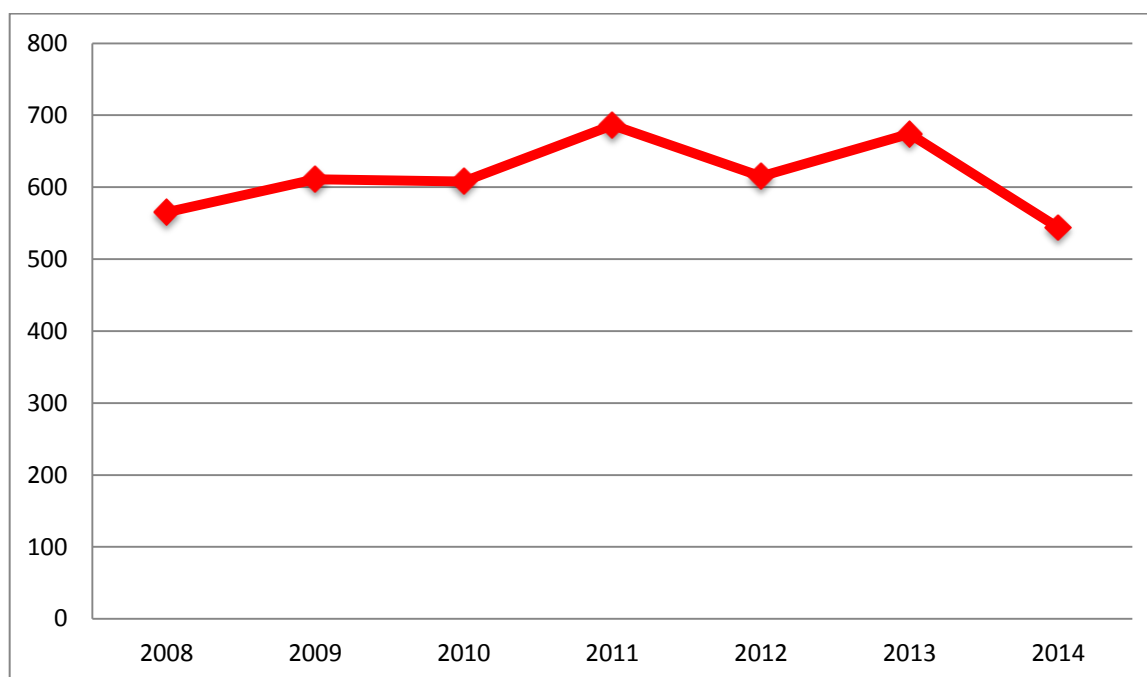
¹⁶⁰ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2857

¹⁶¹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 1257, str. 1368

jeho příprava trestná. Příprava je trestná podle stejné trestní sazby jako zvlášť závažný zločin, ke kterému směřovala.¹⁶²

Graf č. 12 Vývoj nápadu trestného činu násilí proti úřední osobě v letech 2008 – 2014

zdroj: Policejní prezidium ČR – statistické údaje nápadu tr. činnosti, graf – autor

Graf č. 12 znázorňuje vývoj nápadu trestné činnosti v letech 2008 až 2014 v oblasti trestného činu násilí proti úřední osobě. Opět lze konstatovat, že v nápadu tohoto trestného činu je určitá kontinuita a v žádném z roků z uvedeného období nenastalo prudké zvýšení či snížení nápadu. Počet osob stíhaných za tento trestný čin se v uvedeném období pohyboval od cca 550 do cca 600. Pouze v roce 2013 byl zaznamenán lehký nárůst v řádech několika desítek případů.

¹⁶² Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 2857

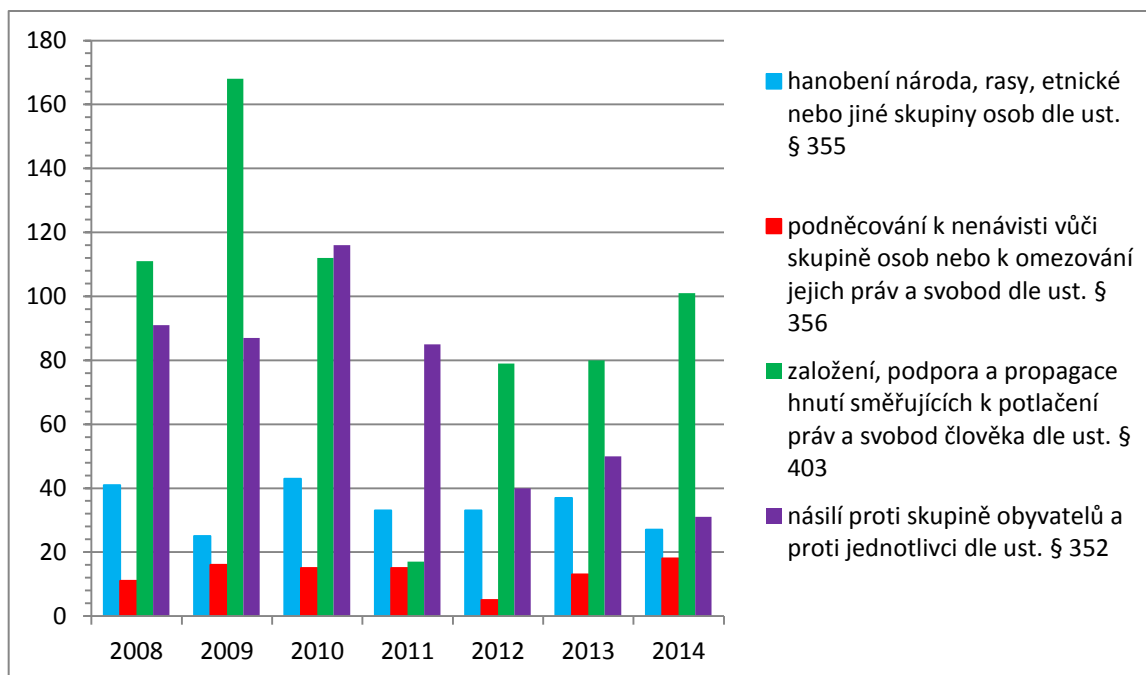
4.3.3 Srovnání dalších trestných činů páchaných v souvislosti s veřejnými shromážděními

Tato podkapitola provádí srovnání počtu trestných činů tak, jak byly vyjmenovány v podkapitole 4.3.1, a které jsou páchany při veřejných shromážděních. K tomuto srovnání byly vybrány následující trestné činy:

- násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle ust. § 352,
- hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle ust. § 355,
- podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle ust. § 356,
- založení, podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle ust. § 403.

Toto srovnání má za cíl dokumentovat vývoj nápadu výše uvedených trestných činů. Vzhledem k tomu, že tyto trestné činy jsou mnohdy páchany právě v souvislosti s veřejnými shromážděními, mohlo by z tohoto porovnání vyplynout, jak úspěšná jsou opatření činěná Policií ČR při zabezpečování těchto akcí. Z porovnání by rovněž mělo vyplynout, zda policie je svou činností schopna působit preventivně a svou činností, tj. zejména aktivitami AKT, snižovat nápad těchto trestných činů.

Graf č. 13 Srovnání vývoje nápadu vybraných trestných činů v letech 2008 – 2014

zdroj: Policejní prezidium ČR – statistické údaje nápadu tr. činnosti, graf – autor

K trestnému činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle ust. § 355 lze učinit závěr, že kromě poklesu v letech 2009 a 2014 je vývoj nápadu tohoto trestného činu stabilní v rozmezí od 33 do 43 spáchaných skutků za rok. U trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle ust. § 356 lze učinit závěr, že kromě roku 2012, ve kterém nastal hluboký pokles, tak v ostatních letech je vývoj nápadu zhruba na stejné úrovni, tj. kolem 15 skutků za rok. Trestný čin založení, podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle ust. § 403, se nápad v jednotlivých letech odlišuje více než u předchozích trestných činů. Nejmenší nápad byl zaznamenán v roce 2011, ve kterém bylo zaznamenáno pouhých 17 skutků. V ostatních letech se nápad pohybuje v rozmezí 79 až 112 skutků. Největší počet zjištěných skutků byl v roce 2009 a to 168 skutků. K trestnému činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle ust. § 352 lze učinit závěr, že nejmenší nápad byl v roce 2014, a to 31 skutků, naopak největší nápad byl v roce 2010, a to 116 skutků. K tomuto trestnému činu lze uvést, že podle statistik má od roku 2011 klesající tendence. Pokud bychom hledali souvislost mezi bezpečnostními opatřeními Policie ČR a výše zobrazenou statistikou, tak by se mohlo říci, že snižování nápadu

trestné činnosti v souvislosti s opatřeními Policie ČR se projevuje u všech trestných činů a to počínaje rokem 2011. Výjimkou je trestný čin založení, podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle ust. § 403, kde kromě již zmíněného roku 2011 k výraznějšímu snižování nápadu nedochází.

5. Vyhodnocení praktické části

Praktická část se skládá ze tří kapitol. První kapitola popisuje případové studie, na kterých byli, respektive nebyli nasazeni příslušníci AKT. Druhá kapitola je věnována řízenému rozhovoru se členy AKT a třetí kapitola má za cíl provést rozbor trestných činů, které jsou v souvislosti s veřejnými shromážděními páčány.

První kapitolu, která se věnuje případovými studii, lze rozčlenit na dvě části. První částí je případová studie, která popisuje veřejné shromáždění bez účasti AKT, tj. „Křišťálová noc“. Druhou částí této kapitoly je případová studie veřejného shromáždění s účastí AKT, tj. „Prague Pride“

Druhou kapitolu tvoří řízený rozhovor s vedoucím a členy AKT Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Poté co byly provedeny rozhovory se všemi členy AKT, kteří byli autorce práce k dispozici a byli ochotni tento rozhovor absolvovat, bylo provedeno vyhodnocení těchto řízených rozhovorů.

Těžiště třetí kapitoly je rozbor tří trestných činů a to trestného činu výtržnictví, trestného činu poškození cizí věci a trestného činu násilí proti úřední osobě. V této kapitole jsou rovněž vyjmenovány nejčastější trestné činy, které Policie ČR v souvislosti s veřejnými shromážděními zaznamenává. Pro lepší názornost nejen co se týče počtu, ale i vývoje vybraných trestných činů byly autorkou práce vytvořeny grafy.

5.1 Vyhodnocení případových studií

U první kapitoly praktické části byl cílem autorky popsat metodou případových studií dvě veřejná shromáždění. Jak již bylo uvedeno, byly záměrně vybrány dvě veřejná shromáždění, kdy u jednoho nebyl aktivně zapojen AKT. Případové studie popsané v práci lze vyhodnotit jak z hlediska činnosti Policie ČR při průběhu obou popsaných shromáždění, tak z hlediska zákona o právu shromážděvacím a jeho realizaci v praxi, tj. ve vztahu k oběma případovým studiím.

Z hlediska činností policie konaných během jejího bezpečnostního opatření v průběhu výše uvedených studií se jedná zejména o činnost policie při dohledu na dodržování veřejného pořádku a ochrany života a zdraví občanů. Policie ČR tedy plní roli strážce veřejné bezpečnosti při veřejných shromážděních. Z hlediska dodržování zákona o právu shromažďovacím je hlavním hráčem úředník Magistrátu hl. m. Prahy, který rozhoduje o tom, zda dané veřejné shromáždění je v souladu s uvedeným zákonem nebo zda jsou povinnosti pořadatele a svolavatele shromáždění plněny takovým způsobem, že je shromažďovací zákon porušován a je nutné toto shromáždění rozpustit.

Nejprve bylo provedeno vyhodnocení činnosti Policie ČR při průběhu obou shromáždění. Jak již bylo uvedeno shora, Policie ČR postupuje na základě zákona o Policii ČR při řešení situací, které během těchto veřejných shromáždění nastávají. Zpravidla se jedná o zjišťování totožnosti osob popřípadě omezení osoby, která se dopustila protiprávního jednání, kdy většinou se jedná o řešení přestupku.

U obou případových studií byla nejprve vylíčena situace, která těmto veřejným shromážděním předcházela, a to z hlediska příprav Policie ČR na opatření, jedná se o získávání informací z Magistrátu hl. m. Prahy od pořadatelů a vlastních poznatků k případným účastníkům, a to zejména těch, u kterých lze očekávat protiprávní jednání, tj. že by mohli narušovat průběh veřejných shromáždění, vyvolávat konflikty nebo poškozovat majetek. Jednalo se tedy o seznam ohlášených a povolených shromáždění, ohlášených a zakázaných shromáždění, popis přípravy bezpečnostních opatření Policie ČR a následné přípravy a opatření dalších složek jak IZS tak Městské policie a zaměstnanců Magistrátu hl. m. Prahy. Následně práce popisuje samotný průběh shromáždění, ve kterém v časové ose vyjmenovává nejdůležitější události spojené s těmito shromážděními. V tomto případě se jedná o protiprávní jednání účastníků a s ní související činnost jednotlivých složek, jak Policie ČR, tak již zmíněných složek IZS či Městské policie a zaměstnanců Magistrátu hl. m. Prahy. Po vylíčení průběhu shromáždění jsou obě případové studie vyhodnoceny. Vyhodnocení v sobě zahrnuje více ukazatelů. Jedná se o počty nasazených policistů, počty zaznamenaných protiprávních jednání a to jak v oblasti trestněprávní tak přestupkové. Dalším nezanedbatelným ukazatelem bylo

vyčíslení škod, které během těchto shromáždění vznikly. Dále si případové studie všimla charakteru jednotlivých shromáždění a osob, které se aktivně shromáždění účastnily, tzn. zda se jedná o osoby vyznávající názory extrémistických politických stran či hnutí nebo osoby, které chtějí projevit svůj názor či nesouhlas v jiných oblastech.

Opět pro lepší názornost jsou součástí první kapitoly praktické části grafy. Tyto grafy podávají přehled o počtu nasazených policistů, o počtu osob, které se jednotlivých shromáždění účastnily a to v závislosti na časovém harmonogramu jednotlivých jak povolených, tak zakázaných shromáždění. Graficky byly zaznamenány rovněž počty zadržených účastníků, dále bylo graficky provedeno srovnání počtu účastníků shromáždění v jednotlivých letech. Totéž bylo provedeno u počtu nasazených policistů v jednotlivých letech.

K první kapitole lze napsat závěr, že nasazení AKT do systému bezpečnostních opatření Policie ČR se jeví jako přínosné a díky činnosti AKT bylo zaznamenáno ve vyhodnocení průběhu veřejného shromáždění s účastí AKT mnohem méně protiprávních jednání. Je zřejmé, že AKT má schopnost předcházet tomu, aby byla protiprávní jednání páchaná, a to zejména svým osobním působením na osoby, u nichž lze protiprávní jednání očekávat případně je zřejmé, že se protiprávní jednání chystají provést. V případě shromáždění „Prague Pride“ se AKT dařilo svou činností a osobním kontaktem s pořadateli účinně předcházet protiprávnímu jednání účastníků shromáždění. Tato činnost AKT má ovšem své mantinely. Jak již bylo uvedeno, případové studie se zabývaly i tím, které osoby se těchto shromáždění účastnily. V případě případové studie „Křišťálová noc“, tj. shromáždění bez účasti AKT, která se konala na různých místech, i přes další preventivní činnost Policie ČR, objevovaly různě početné skupiny osob, o nichž je policii známo, že patří k extrémistickým hnutím a tyto osoby i sami veřejně své extrémistické projevy dávají otevřeně najevo. To jsou ty mantinely, přes které se činnost AKT nedostane, tudíž působení AKT v těchto situacích je zpravidla neúspěšné. V případě takovéto situace musí policie uplatnit cestu represe a konflikty, které jsou buď v zárodku, nebo již v určitém stádiu řešit prostřednictvím pořádkových jednotek s využitím veškerých zákonných prostředků tak, aby bylo zabráněno škodám na majetku nebo byly ohroženy životy a zdraví osob. Z tohoto vyplývá jasný závěr pro první kapitolu praktické části,

že Policie ČR se v současné době bez činnosti AKT neobejde. Neboť návrat pouze k represivnímu a silovému řešení situací, které během veřejných shromáždění nastávají, by bylo vrácení se do časů před rokem 1989, respektive času do roku 2005. Zde nastal pro policii problém v souvislosti s pořádáním akce „CzechTech“, který byl zásadním podnětem k tomu, aby dle vzoru německé policie byly i do řad Policie ČR implementovány AKT. Nenásilné formy řešení krizových situací je zcela v souladu s policejními zásadami a taktikou západních policejních sborů. Vyjednávat lze s osobami, které se nezařazují do žádného extrémistického spektra, což byl případ účastníků shromáždění „Prague Pride“. Tento postup ovšem není jediným receptem jak bezproblémově, tj. bez narušení veřejného pořádku, zvládat bezpečnostní opatření při veřejných shromážděních. V situacích, které jsou již přes výše uvedený mantinel, kdy vyjednávání je nebo by bylo zjevně neúčinné, nezbyvá než situaci řešit klasickým policejním postupem za pomoci zejména tzv. donucovacích prostředků. Průběh „Křišťálové noci“ toto jasně dokladuje. Nasazení pořádkových sil zde bylo nezbytné k zajištění veřejného pořádku a ochrany života a zdraví osob. Nezastupitelná role pořádkových jednotek při bezpečnostních opatřeních se potvrdila u obou případových studií. Závěrem k policejním činnostem při průběhu veřejných shromáždění popsaných v případových studiích lze napsat, že pro zdárné zvládnutí bezpečnostních opatření je nutná kombinace obou složek a to jak působení AKT, tak klasického výkonu služby zejména pořádkové policie.

Jak bylo napsáno v předchozích odstavcích, Policie ČR postupuje na základě a v mezích zákona o Policii ČR. K samotnému dodržování zákona o právu shromažďovacím, tak zde v této oblasti má, jak opět bylo shora uvedeno, hlavní slovo úředník Magistrátu hl. m. Prahy. Tento úředník potažmo úředníci, se obou popsaných shromáždění osobně účastnili. Prováděli tak dozor nad výkonem shromažďovacího práva. Při své činnosti byli úředníci neustále v kontaktu s Policií ČR. Úředníci svou činností neustále vyhodnocovali průběh všech shromáždění. Pokud by dospěli k závěru, že dané shromáždění je třeba rozpustit, toto by oznámili příslušným funkcionářům Policie ČR, kteří by následně vydali povel k rozpuštění shromáždění.

Přesto, že v průběhu shromáždění „Křišťálová noc“ docházelo ze strany účastníků k porušování zákona a to jak zákona o právu shromažďovacím, tak zákona o přestupcích a v některých případech účastník tohoto shromáždění naplnil svým jednáním skutkovou podstatu trestného činu (viz opatření „Křišťálová noc“, podkapitola 4.1.2) nebyl ze strany pracovníků Magistrátu hl. m. Prahy, kteří mají ve své gesci zákon o právu shromažďovacím, vydán pokyn, aby policie shromáždění rozpustila. Samotnému pokynu předchází vlastní výzva úředníka účastníkům shromáždění a tom, aby se rozešli, neboť toto shromáždění je v rozporu s výše uvedeným zákonem.

Vyhodnocením obou případových studií z hlediska těchto shromáždění jako realizací tohoto zákona v praxi lze učinit několik závěrů. Zejména lze konstatovat, že Magistrátem hl. m. Prahy jsou povolena shromáždění, která již pouhými jmény svolavatelů a organizátorů předem signalizují, že toto shromáždění bude z hlediska dodržování zákonnosti problematické. Jedná se nejen o porušování jednotlivých ustanovení zákona o právu shromažďovacím, jako je např. nepovolené zahalování obličeje nebo snaha účastníků shromažďovat se na místech, kde to zákon neumožňuje. Lze presumovat i porušování zákonů z hlediska veřejné bezpečnosti, tj. např. různé fyzické napadání či škody na majetku způsobené útoky těchto účastníků. Konkrétně lze toto uvést k opatření „Křišťálová noc“, jejíž účastníci jsou známí svým nerespektováním právních norem. Dále lze učinit závěr, že při realizaci zákona o právu shromažďovacím jsou velmi zásadním způsobem omezovány práva jiných osob, které se nechtějí těchto shromáždění účastnit. Jde zejména o různé dopravní uzavírky případně škody vzniklé vlastníkům provozoven, kteří nemohou během těchto opatření vykonávat svou podnikatelskou činnost. Lze tak usoudit, že nárok na realizaci shromažďovacího práva je nadřazen právu jiných vykonávat nerušeně svou činnost tj. jak pracovní, tak soukromou. Nelze opomenout, že vzniklá omezení mají za následek i finanční výdaje hl. m. Prahy, jde zejména o výdaje vzniklé v městské hromadné dopravě (dále jen MHD) a mzdu pracovníků MHD, kteří se těchto opatření účastní a to nad rámec své pracovní doby. Uvedený závěr lze opět konkretizovat v shromážděních „Křišťálová noc“ a „Prague Pride“, v obou případech došlo k velkému omezení dopravy v centru hl. m. Prahy. Při tom dle platného a účinného zákona o právu shromažďovacím úřad, tj. v tomto případě Magistrát hl. m. Prahy, může shromáždění

zakázat. A to zejména zda-li má být konáno v místě, kde by nutné omezení dopravy a zásobování bylo v závažném rozporu se zájmem obyvatelstva, a přitom je možné bez nepřiměřených potíží konat shromáždění jinde aniž by se tím zmařil oznámený účel shromáždění.

Dále lze učinit závěr, že i při splnění podmínek k rozpuštění shromáždění a to zejména v případech ohlášeného a zakázaného shromáždění by toto bylo velmi problematické a odpovědný úředník by tuto možnost musel velmi zvážit. Jde totiž o silové řešení situace, při kterém by mohlo dojít k zvýšeným újmám jak na zdraví osob, tak jejich majetku. Zejména v případech jakým byla tzv. „Křišťálová noc“. Neboť nelze očekávat, že pokud by úředník Magistrátu hl. m. Prahy vyzval svolavatele, aby shromáždění neprodleně ukončil a účastníci se pokojně rozešli, tak že by tento stav skutečně nastal. Je tedy nepochybné, že rozpuštění by musela provést policie a to za pomoci tzv. donucovacích prostředků, kdy by hrozilo, že následky tohoto zákroku, by byly mnohem závažnější, než v případě postupu, který byl zvolen a popsán v případové studii „Křišťálová noc“. Z případové studie „Křišťálová noc“ lze učinit závěr, že svobody shromažďování aktivně využívají různé extrémistické skupiny. S tímto problémem souvisejí diskuse jak na úrovni legislativní činnosti, tak na úrovni samosprávy o možnostech dopředu zakázat taková shromáždění, která mají extrémistický podtext. Přesto, že právní úprava shromažďovacího práva umožňuje, jsou-li zákonem stanovené podmínky splněny, shromáždění zakázat ještě před jeho konáním, případně ho rozpustit v jeho průběhu. Problémem je to, že shromažďovací právo patří k základním lidským právům, které je zakotveno v mnoha mezinárodních úmluvách, viz teoretická část této práce.

Za největší problémy, které se vyskytly nejen u obou případových studií, ale které se vyskytují prakticky na každém shromáždění lze označit již uvedené maskování, dále problémy vyplývající z nošení různých zbraní a jiných předmětů mezi účastníky shromáždění, kterými je možné ublížit na zdraví či způsobit škodu na majetku. Dále by bylo vhodné posílit pravomoci úředníků správních agend Magistrátu hl. m. Prahy, aby tito mohli lépe regulovat jednotlivá místa shromáždění a předcházet tak kolizím více shromáždění. Dále by úředníci měli mít pravomoc upravit podmínky shromáždění tak, aby rizika narušení veřejného pořádku či

ochrany majetku byla minimalizována. V případě „Křišťálové noci“ by tak nemuselo dojít k násilnostem v centru Prahy, které se udály ve večerních hodinách.

5.2 Vyhodnocení řízených rozhovorů

Prostřední část praktické části práce se zabývá řízenými rozhovory, které byly provedeny s policisty z AKT Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. AKT byl zřízen právě s ohledem na rostoucí počet shromáždění a na vznikající potřebu řešit konfliktní situace, které během shromáždění nastanou nenásilnou formou. Podnět ke zřízení AKT urychlily události v roce 2005, ve kterém se uskutečnila techno párty „Czech Tech“. Na uvedeném „Czech Techu“ provedla policie zákrok, za který byla veřejností kritizována a provedenou kontrolou orgánů Policie ČR a Ministerstva vnitra byly zjištěny jak taktické nedostatky zákroku, tak i jednotlivá konkrétní pochybení konkrétních policistů. I kdyby ovšem jmenovaná akce neproběhla, zřízení AKT by nastalo stejně neboť zvyšující se množství různých veřejných shromáždění a taktika Policie ČR řešit věci pokud možno nenásilnou formou zřízení takového specializovaného týmu vyžadovala. Je to i v souladu s taktikou policejních sborů většiny západních zemí. Filozofie „slova místo zbraní“ se v moderních západních policejních sborech uplatňuje nejen při veřejných shromážděních, ale např. i při vyjednávání s pachateli trestných činů.

Cílem řízených rozhovorů se členy AKT bylo zjištění informací, které se týkaly dvou okruhů. Prvním okruhem bylo zpracování údajů ke členům AKT, kdy tito odpovídali na otázky související přímo s jejich osobou. Druhým okruhem byly otázky týkající se přímo jejich působení u AKT a jejich zkušenosti s řešením situací, do kterých se během veřejných shromáždění jako členové AKT dostali.

Vyhodnocení samotných řízených rozhovorů již bylo provedeno v příslušné podkapitole. Dá se však zobecnit již zmíněný názor, že působení AKT vede ve většině případů ke zklidnění a nekonfliktnímu průběhu veřejných shromáždění. Tím, že členové AKT prošli školením, které zlepšilo jejich schopnosti navazovat osobní kontakty nejen se svolavateli shromáždění, ale i s jednotlivými účastníky, je nepochybné, že se takto v praxi předchází represivnímu

postupu policie v případech, kdy se účastníci chystají k protiprávnímu jednání, případně je zde riziko, že protiprávní jednání chtějí teprve provést.

Z hlediska výkonu práva shromažďovacího je AKT obligatorním prvkem všech veřejných shromáždění. Nelze tedy očekávat, že ani v případě novel zákona o právu shromažďovacím, ve kterých by nastalo již zmíněné posílení pravomocí úředníků, nebo např. byla změněna lhůta potřebná pro oznámení shromáždění, byla činnost AKT výrazněji omezena. Další praktickou výhodou členů AKT je to, že mají osobní znalost nejen různých svolavatelů shromáždění, jejichž akce se více či méně opakují, ale mají i osobní znalost úředníků, kteří provádějí dohled nad průběhem shromáždění. V obou případech se v praxi projevilo, že spolupráce a jednání mezi stranami, mezi kterými je již navázán jistý vztah, je na mnohem lepší úrovni, což se projevuje nejen v jejich zlepšené vzájemné komunikaci, ale i v konečném výsledku. Další nezpochybnitelnou přidanou hodnotou členů AKT je spíše nadprůměrná znalost zákona o právu shromažďovacím, a to oproti řadovým příslušníkům Policie ČR. Je třeba zdůraznit, že jejich znalosti vyplývají nejen z teoretické přípravy, ale zejména z praxe.

Máme-li vyhodnotit působení AKT z hlediska shromažďovacího práva, tak nelze učinit jiný závěr, než ten, že AKT je jedním z pilířů při dohledu nad průběhem veřejných shromáždění a zároveň je první linií při prevenci vzniku protiprávních jednání účastníků veřejných shromáždění. V tomto je role AKT nezastupitelná.

5.3 Vyhodnocení kapitoly zabývající se trestnými činy páchanými na veřejných shromážděních

Poslední kapitola praktické části se věnuje trestným činům, kterých se dopouštějí účastníci veřejných shromáždění. Tato podkapitola se dělí na tři části. V první části se práce zabývá působením členů AKT ve vztahu k páčání trestné činnosti účastníků. Jde především o zjištění, jakou roli AKT má při prevenci páčání trestných činů účastníky veřejných shromáždění. V další části jsou vyjmenované některé konkrétní trestné činy, které účastníci veřejných shromáždění páchají. Poté následuje rozbor tří trestných činů dle odborné literatury,

kteřé jsou z pohledu Policie ČR páchané účastníky veřejných shromáždění nejčastěji. Následuje srovnání některých dalších konkrétních trestných činů ve formě grafů.

K první části, kterou je popis činnosti AKT, která má působit preventivně na účastníky veřejných shromáždění tak, aby tito nepáchali trestnou činnost. Lze uvést, že s odkazem na podkapitulu 4.3.1 působí AKT preventivně při předcházení trestné činnosti. Nelze ovšem očekávat, že pouhé působení AKT způsobí to, že na veřejných shromážděních nebude účastníky páchána žádná trestná činnost. Jak již bylo v příslušné podkapitole uvedeno. Účastníci veřejných shromáždění, které lze zařadit jak mezi extrémisty v oblasti politického života (např. příslušníci různých krajně pravicových či levicových uskupení), tak extrémisty v oblasti sportovního dění (např. tvrdé jádro příznivců fotbalových klubů Sparty, Slávie či Baníku Ostrava), tak zde členové AKT ve většině případů své pracovní postupy neaplikují a situace je Policii ČR řešena standardními postupy v rámci a mezích zákona o Policii ČR a dle konkrétní situace, ze které plyne jaké prostředky je nutno užít v zájmu ochrany veřejného pořádku, života a zdraví osob a ochrany majetku.

K druhé části, kterou je odborný rozbor tří trestných činů, jsou na podkladě odborné literatury popsány tři trestné činy, které podle vlastního průzkumu autorky jsou nejčastějšími trestnými činy páchanými v souvislosti s veřejnými shromážděními. Konkrétně se jedná o trestné činy výtržnictví, poškození cizí věci a útok na úřední osobu. Tento výčet ukazuje, které skupiny dopouštějící se při veřejných shromážděních trestné činnosti jsou pro policii rizikové. Tzn. jedná se o příslušníky, které lze zařadit k různým extrémistickým uskupením a to jak z oblasti politické sféry, tak z oblasti jiných, zpravidla sportovních, v menší míře sexuálně orientovaných, a to v případě extrémistů, kteří projevují nesouhlas s např. odlišnou sexuální orientací. Lze tedy učinit závěr, že osoby, které páchají shora uvedené trestné činy na veřejných shromážděních, tato veřejná shromáždění spíše zneužívají právě k tomu, aby na těchto shromážděních, využívají určité davové psychózy. To je účelem jejich účasti na veřejných shromážděních, páchali trestnou činnost a nikoli využívali svých práv na svobodu projevu a svobodu shromáždění, tak jak jim to právní úprava zákona o právu shromážděním umožňuje. Opět lze poukázat na problém zneužívání shromážděním

práva extrémistickými skupinami, které se veřejných shromáždění účastní jen za účelem porušování právních předpisů a to nejen v oblasti práva přestupkového, ale i v oblasti trestně právních předpisů.

U třetí části, kterou je srovnání dalších vybraných trestných činů páchaných při veřejných shromážděních formou grafů bylo účelem názorně zobrazit vývoj nápadu těchto trestných činů v rozmezí let 2008 až 2014. Konkrétní vyhodnocení tohoto nápadu bylo již provedeno v podkapitole 4.3.3. Z grafů vyplývá, že trestné činy v uvedeném období nebyl zaznamenán jak zvýšený nárůst, tak naopak prudký pokles nápadu. Lze z tohoto usoudit, že u vyjmenovaných trestných činů se situace v daném období stabilizovala. Vzhledem k tomu, že se jedná o trestné činy uvedené zejména v Hlavě X. a XIII. tr. zákoníku, kdy se jedná o pachatelé, zejména trestného činu podněcování k rasové nenávisti, z řad extrémistických skupin. Kteří se zpravidla vyznačují tím, že svou trestnou činností na veřejných shromážděních dopředu plánují. Což samotným cílem jejich účasti, jsou při páchání své trestné činnosti organizovaní, zpravidla se maskují a opět zneužívají dav na shromáždění k tomu, že za určitých okolností mohou svou trestnou činností páchat s tím, že Policie ČR může mít problém se zjištěním jejich totožnosti. Protože policie s těmito okolnostmi počítá, tak v případě, že pachatelé svou trestnou činností páchají maskováni nebo skryti v davu, policie provede nezbytná opatření k zadržení těchto pachatelů. Tím, že tito pachatelé využívají „výhod davu“, nemůže tak osobu, které se dopustila protiprávního jednání zpravidla zadržet ihned, ale musí vyčkat na situaci, kdy bude možné zákrok provést tak, aby zabránila negativní reakci davu na služební zákrok.

I když, kromě trestného činu výtržnictví, Policie ČR nevede oficiální statistiky trestných činů spáchaných během veřejných shromáždění, tak ze své praxe při provádění bezpečnostních opatření zná velmi dobře, která veřejná shromáždění jsou riziková a jaké trestné činy by na těchto veřejných shromážděních mohly být páchany. Přesto, že policie provádí svá bezpečnostní opatření s ohledem na předcházení páchání trestné činnosti, tak naprosto eliminovat protiprávní jednání účastníků nelze. Jak ovšem již bylo shora napsáno, ze samotných grafů vyplývá, že bezpečnostní situace je od roku 2008 stabilizovaná a ani při stále rostoucím počtu

veřejných shromáždění není zaznamenáván každoroční nárůst trestných činů, týkajících se jak trestných činů proti životu, zdraví a majetku, tak trestných činů proti veřejnému pořádku, či proti lidskosti. Policie ČR se zejména od roku 1995 naučila zvládat bezpečnostní opatření při veřejných shromážděních, tak že z pravidla není médií či veřejností kritizována za příliš razantní zákroky. Trend, kdy policie postupuje během svých opatření na veřejných shromážděních nejprve cestou domluvy, se v praxi osvědčil a přináší výsledky, které jsou zřetelné i při velmi rizikových shromážděních. Znamená to, že není ohrožen život, zdraví a majetek osob tak, jak by tomu bylo, pokud by policie postupovala jen cestou represí.

Z praktické části práce vyplývá závěr, že jak z hlediska platné právní úpravy zákona o shromažďování, tak z hlediska činnosti Policie ČR, která při těchto veřejných shromážděních zajišťuje dohled nad veřejným pořádkem, je hlavním problémem radikalizace společnosti. Potažmo činnost skupin při veřejných shromážděních, které lze označit za extrémistické. Zatímco v případě shromáždění „Prague Pride“ lze napsat, že až na pár výjimek nebylo zjištěno závažnějších porušení právních předpisů, tak v případě shromáždění „Křišťálová noc“ musela policie mnohokrát v průběhu celé akce provádět služební zákroky. Rovněž bylo zaznamenáno protiprávní jednání účastníků i v oblasti trestněprávní. Přesto, že na shromáždění „Prague Pride“ byly přítomny skupinky vyjadřující nesouhlas s projevy a idejemi, které pořadatelé „Prague Pride“ během svého shromáždění veřejně dávali najevo, tak shromáždění probíhající paralelně jako výraz nesouhlasu s těmito názory neznamenal pro průběh všech uskutečněných shromáždění, jak z hlediska porušování zákona o právu shromažďovacím, tak z hlediska porušování dalších právních předpisů, žádný problém. Obě strany svobodně vyjadřovaly své názory, tak jak jim to shromažďovací zákon umožňuje, při tom neměly problém, aby veškeré právní předpisy byly dodrženy z obou protichůdných táborů. Tuto skutečnost lze přičíst k tomu, že žádná ze skupinek nebyla radikální a své názory či případný nesouhlas neřešila protiprávním jednáním. Veřejné shromáždění „Prague Pride“ uvedené v případové studii bylo porovnáno se stejnou akcí konanou v roce 2011, kdy rovněž v roce 2011 nebylo zaznamenáno během celého průběhu žádných závažnějších porušování právních předpisů. Toto lze opět přičíst skutečnosti, že se na „Prague Pride 2011“ neobjevila

žádná extrémistická skupina, které by svým jednáním narušovala průběh shromáždění a porušovala právní předpisy jak na úrovni trestněprávní, tak správní úrovně.

Naprosto odlišný závěr lze učinit u veřejného shromáždění „Křišťálová noc“. Jak bylo v práci uvedeno, policie již před započítím této akce získávala poznatky o aktivitách radikálních skupin. I přes činnost Policie ČR, která mnohým těmto skupinám zabránila v účasti na „Křišťálové noci“, došlo během průběhu shromáždění „Křišťálová noc“, díky protiprávním jednáním extrémistických skupin, k porušování jak shromažďovacího zákona, tak k páčání trestných činů a přestupků.

Lze tedy učinit závěr, že samotná právní úprava zákona o právu shromažďovacím poskytuje dostatečné možnosti svobody projevu. Je srovnatelná s právní úpravou západních zemí, zvláště práva občanů svobodně se shromažďovat a projevovat své názory. Za největší problém byla označena aktivita radikálních skupin. Stejný problém s protiprávním jednáním extrémistů na veřejných shromážděních je ovšem zaznamenáván i v západních demokratických zemích. Například shromáždění radikálů, které se konalo 14.03.2014 v Německu a kde rovněž musela zasahovat policie svými represivními prostředky, neboť užití např. AKT je v tomto případě neúčinné. K samotné právní úpravě zákona o právu shromažďovacím, tak vždy lze nalézt několik možností právní úpravy v ustanoveních týkajících se např. doby potřebné k oznámení veřejného shromáždění, možnosti sankcí za porušení tohoto zákona, např. problému s maskováním účastníků, atd. Případné změny zákona jsou rozebrány v následující podkapitole.

5.4 Závěrem

Praktická část práce podala nástin realizace shromažďovacího práva a to formou dvou případových studií. Poukázala jak na výkon samotného práva shromažďovacího, tak na práci policie při těchto shromážděních. Práce popsala jak nezbytná je spolupráce úředníků Magistrátu hl. m. Prahy s Policií ČR a dalšími složkami. Spolupráce mezi orgány obce, tj. v tomto případě Magistrát hl. m. Prahy, a Policií ČR je upravena v § 14 zákona o Policii ČR. Primární odpovědnost za zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku má dle § 35

odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obecním zřízení obec, nikoli tedy Policie ČR, která se o vnitřní bezpečnost stará všeobecně. Ovšem nelze po obcích chtít, aby primárně měli odpovědnost za bezpečnost a veřejný pořádek při rizikových shromážděních, u kterých lze předpokládat např. projevy extremismu. Proto Policie ČR s obcemi spolupracuje na veřejných shromážděních. Jedná se o tzv. koordinační dohodu upravenou v § 16 odst. 1 zákona o Policii ČR. Konkrétní znění tohoto ustanovení, je následující: Útvar policie určený policejním prezidentem může uzavřít písemnou koordinační dohodu s obcí nebo městskou částí hl. m. Prahy za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.¹⁶³

Počínaje rokem 2009 vydalo Ministerstvo vnitra manuál pro obce k zákonu o právu shromažďovacím¹⁶⁴, který se týká aplikace zákona o právu shromažďovacím, zejména jde o problematiku zákazu shromáždění, respektive rozpuštění některých shromáždění. Tento manuál se ovšem vyjadřuje i k dalším relevantním otázkám shromažďovacího práva. Jeho účelem je, aby obce měly určitou „kuchařku“ právě při řešení problémů týkající se shromažďovacího práva. Uvedený manuál se mimo jiné velmi podrobně věnuje otázkám zákazu shromáždění před jeho konáním, dále se vyjadřuje k praktickým otázkám rozpuštění shromáždění na místě, k oprávněním a povinnostem svolavatelů a účastníků shromáždění, a rovněž vyjmenovává přestupky proti právu shromažďovacímu, včetně sankcí za ně.

Současné znění zákona o právu shromažďovacím zřejmě nepovažuje za optimální ani vláda Bohuslava Sobotky, která ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR pracuje na změnách některých ustanovení. Návrhy de lege ferenda vycházejí právě z problematických částí zákona o právu shromažďovacím, tak jak byly vylíčeny v obou částech práce, tj. jak v teoretická, tak praktické části práce. Za nejproblematictější se autorce jeví následující části současného zákona, které se týkají:

- lhůta pro oznámení shromáždění
- maskování

---

¹⁶³ § 16 odst. 1, zákona č. 273/2008o Policii ČR

¹⁶⁴ www.mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-manual-pro-obce-k-zakonu-o-pravu-shromazdovacim.aspx> (24.1.2015)

- nevztahování se pochodů fanoušku na stadión na zákon o právu shromažďovacím
- zjednodušit možnost rozpustit shromáždění
- zpřísnit postihy za protiprávní jednání jak svolavatelů, tak samotných účastníků

K výše uvedeným bodům rovněž zasedala Legislativní rada vlády ČR¹⁶⁵, a kromě výše uvedených bodů projednávala i povinnosti svolavatelů shromáždění. Uvedené zasedání legislativní rady, které se konalo 15. ledna 2015, mělo reagovat na praktické problémy při aplikaci zákona o právu shromažďovacím v současném znění. Z tohoto důvodu se vláda rozhodla, že je třeba současný zákon o právu shromažďovacím novelizovat. Cílem této novelizace má být posílení pravomoci obecního úřadu okamžiku oznámení shromáždění. Jedná se o to, aby obce mohly regulovat konkrétní místo konání shromáždění, včas řešit případné kolize dvou shromáždění nebo kolizi shromáždění s jinou akcí (kulturní či sportovní). Obecní úřad by měl mít pravomoc svým rozhodnutím upravit podmínky konání shromáždění v případě, že se bude jednat o rizikové shromáždění z hlediska ochrany veřejného pořádku, majetku nebo života a zdraví osob. Dosavadní právní úprava totiž úřadům neumožňuje, aby mohli svolavatelům ukládat závazné povinnosti, podle soudné právní úpravy lze mezi oběma subjekty učinit pouze dohodu.

Předkladatelem novely zákona je Ministerstvo vnitra ČR, které tento návrh zpracovala na základě zkušeností z demonstrací v uplynulých letech, které v ČR proběhly. Návrh novely ovšem nemění podmínky pro zákaz či rozpuštění shromáždění, neboť se jedná o normy, které plynou z norem majících ústavní sílu a běžným zákonem tudíž nelze důvody pro zákaz či rozpuštění přidávat či rozšiřovat.

Návrh novely rovněž nepočítá s tím, aby pochody fanoušku na stadión se vztahovaly na zákon o právu shromažďovacím, neboť u těchto pochodů je cílem přesun osob na sportoviště, nikoli vyjadřování politických či jiných názorů.

---

¹⁶⁵ Zpravodajství ČT, Události ze dne 15.01.2015, <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/215411000100115> (15.01.2015)

K dalšímu týkajícího se lhůty pro oznámení shromáždění novela navrhuje její prodloužení na sedm pracovních dní.

K dalšímu bodu což je zákaz maskování, tento návrh dokonce tento zákaz zmírňuje. Návrh tak reaguje i na kritiku rady vlády pro lidská práva. Návrh tedy obsahuje možnost, aby úřad měl pravomoc rozhodnout o zákazu maskování pro konkrétní oznámené shromáždění, pokud jsou k tomu důvody. Policie ČR by mohla mít tuto pravomoc rovněž, kdy by v průběhu shromáždění měla pravomoc účastníky vyzvat, aby se odmaskovali, jsou-li k tomuto důvody.

Návrh novely by měl zjednodušit rozpuštění shromáždění, kdy by se jednalo o faktický úkon zástupce úřadu nebo policie přímo přezkoumatelný soudem.

Dále pak by měl návrh novely zpřísnit postihy za přestupky svolavatele i účastníků shromáždění, v novele by zpřísnění těchto postihů bylo taxativně uvedeno. Jednalo by se zejména o neplnění povinností ukládaných obecním úřadem, neplnění povinností svolavatele, nepřítomnost svolavatele na shromáždění nebo nepnění pokynů úřadu.

Navrhovaná účinnost novely je od 01.07.2015, ale již v současné době se některé body návrhu novely jeví jako velmi problematické a je otázkou, zda by tato novela znamenala nejen lepší možnosti výkonu shromažďovacího práva v praxi pro účastníky (viz např. zmírnění zákazu maskování) a současně by umožňovala posílit pravomoci úřadu tak, aby novela zákona umožnila úřadům odstranit či alespoň zmírnit dosavadní problémy týkající se zejména rizikových shromáždění (např. vydáváním závazných povinností svolavatelům).

K výše uvedeným bodům novely popsané shora se již nyní vyjadřují kritici, kteří mají za problematické zejména tyto body novely¹⁶⁶:

---

¹⁶⁶ Zákon o právu shromažďovacím - případová studie, Aktivity občanských iniciativ během projednávání návrhu nového shromažďovacího zákona v Parlamentu ČR - závěry a zkušenosti. http://www.iure.org/sites/default/files/article/downloads/04_zakon_o_pravu_shromazdovacim.pdf (12.01.2015)

- prodloužení lhůty pro oznámení na sedm pracovních dní by mohlo v řadě případů znemožnit, aby se mohlo legálně konat shromáždění, které je narychlo svolané ke konkrétní aktuální události. Mohlo by se tak stát, že kompetentní úředník by oznámení mohl přijmout i v kratší době, ale toto by záleželo jen na jeho dobré vůli. Mohlo by tak být ohroženo právo občanů vyjadřující názor na aktuální vnitrostátní či zahraniční událost.

- k zákazu maskování kritici uvádějí, že občané mají právo na anonymitu i při konání veřejných shromáždění. V mnoha případech je maskování jen ochranou dané osoby před případnými problémy, které by mohla tato osoba následně mít, např. u svého zaměstnavatele, případně se může jednat o strach z případných následných útoků různých radikálních skupin, které by mohly nemaskované obličeje dokumentovat pomocí např. fotoaparátů, jako velmi odůvodněné se jeví maskování v případě zájmu skrýt svou identitu pře veřejností ze společenských důvodů, např. HIV, AIDS nakažené osoby.

- zpřísnění postihů svolavatele a jeho odpovědnosti, tak tato by byla dle návrhu Legislativní rady příliš naddimenzována, tak že by mohla vést k tomu, že potencionální svolavatelé by mohli být odrazováni. Svolavatel by fakticky nesl odpovědnost za chování každého z účastníků shromáždění a to bez ohledu na možnost chování každého z účastníků ovlivnit. Kritici dále upozorňují, na tzv. provokatéry z řad odpůrců shromáždění čímž by opět mohli jak svolavatelé, tak účastníky odradit od svolávání a účasti na veřejných shromážděních.

Autorka k současnému znění zákona o právu shromažďovacím dospěla k závěru, že jeho současné znění umožňuje občanům toto právo využívat. Přesto, že uvedený zákon byl přijat již v roce 1990 tak se dle mínění autorky projevuje jako velmi kvalitní právní předpis, který úřadům nedává velký prostor pro jeho zneužívání, ovšem úřady mají možnost, aby zasáhly v případě, kdy to veřejný zájem vyžaduje. Návrhy de lege ferenda ze strany autorky, tak autorka má za to, že lhůta pěti dnů potřebná k ohlášení veřejných shromáždění je dostačující a není třeba tuto lhůtu prodlužovat tak, jak je uvedeno v návrhu novely. Naopak autorka se domnívá, že v případě aktuálních událostí, kterých je v posledních měsících poměrně mnoho,

viz události na blízkém východě (Sýrie), události na Ukrajině nebo situace na středním východě (Irán a jeho jaderný program), by zákon ve výjimečných případech mohl občanům umožnit, aby shromáždění mohlo proběhnout ve lhůtě tří dnů od doby oznámení, kdy se jedná o lhůtu, která plyne v pracovní dny. K zákazu maskování autorka zastává názor, že v zákoně by měl být tento zákaz explicitně uveden jen v případech, kdy Policie ČR konkrétní účastníky vyzve, a to jen ze zákonných důvodů, např. v případě předcházení trestné činnosti účastníků, kteří se chystají k páčání trestné činnosti a jsou maskovaní, v ostatních případech by měl zákon umožnit účastníkům, aby svou identitu skryli jak maskami či malbami, neboť se tak stejně již děje. Navíc je problematické při nepříznivých povětrnostních podmínkách po účastnících chtít, aby měli zcela odhalený obličej. Nelze ovšem zákonem určit, při jakých povětrnostních podmínkách účastník může nosit např. kapuci nebo šálu. Dále autorka k návrhu de lege ferenda týkající se ustanovení o pochodech fanoušků na stadión uvádí, že dle názoru autorky by všechny tyto pochody měly být řádně ohlášeny a povoleny. Dle autorky nelze zastávat názor, že se jedná o pouhý mechanický přesun účastníků pochodu z jednoho místa na druhé, neboť dle vlastních zkušeností autorky, během těchto přesunů dochází k verbálním projevům účastníků pochodu, kteří tak nepochybně vyjadřují svůj názor. Kromě toho, že verbálně projevují své názory, tak mezi účastníky se vždy nacházejí fanoušci z tzv. tvrdého jádra, které lze označit za radikály a kteří mají tendence páchat trestnou činnost. Zpravidla se jedná o fyzická napadání fanoušků soupeře, případně o majetkovou trestnou činnost. Co se týče návrhu zjednodušit možnost rozpustit veřejné shromáždění, tak dle autorky je současné znění vyhovující a není proto potřeba jej novelizovat. Z uvedeného plyne, že co se týče návrhů de lege ferenda ze strany autorky, tak tato má současné znění za vyhovující a její návrhy nemají rozměr příliš hlubokých zásahů do současné právní úpravy. Jak již bylo napsáno v předchozí podkapitole, pokud se na veřejných shromážděních objeví nějaké hrubší porušování zákonů ze strany účastníků, tak tato protiprávní jednání zpravidla páchají skupinky, které se nějakým způsobem radikalizují. Zde nastává úkol zejména pro Policii ČR, která by měla svou činností popsanou v obou případových studiích konat taková opatření a dbát nad dodržováním veřejného pořádku natolik důsledně, aby následky těchto protiprávních jednání ze strany radikálů byly co nejmenší. Autorka se ovšem nedomnívá, že

by radikálové nějakým zásadnějším způsobem zákon obcházeli nebo že by využívali mezer v zákoně o právu shromažďovacím.

6. Závěr

Práce měla za cíl zodpovědět výzkumnou otázku, zda je současná platná a účinná právní úprava zákona o právu shromažďovacím vyhovující. Práce měla zjistit, zda v současné právní úpravě nejsou mezery, díky kterým může docházet k obcházení zákona. Současné shromažďovací právo práce zkoumala i v kontextu činností Policie ČR a AKT, co by složky Policie ČR, který má při opatřeních na veřejných shromážděních své nezastupitelné místo. Dílčím úkolem této diplomové práce bylo uvést, návrhy tohoto zákona de lege ferenda v případě zjištění nevyhovující právní úpravy zákona.

Práce má svou teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývala analýzou relevantních právních dokumentů upravujících jak zákon o právu shromažďovacím, tak činnost Policie ČR. Rovněž bylo provedeno srovnání zákona AKT Policie ČR s AKT policie SRN. V praktické části byly těžištěm dvě případové studie, které měly za cíl popsat výkon shromažďovacího práva v praxi a to opět v kontextu činností Policie ČR, zejména opatření konaných před i během průběhu veřejných shromáždění. V další části byl proveden řízený rozhovor se členy AKT a to za účelem získání dalších informací z oblasti veřejných shromáždění. Následně byly vyjmenovány trestné činy, které jsou páchany účastníky shromáždění v jejich průběhu. Byly zvoleny tři nejčastěji páchané trestné činy, které byly na podkladě odborné literatury analyzovány. Pro lepší dokreslení nápadu trestné činnosti související s veřejnými shromážděními bylo provedeno také grafické srovnání nápadu trestné činnosti vybraných trestných činů za období 2008 až 2014.

Poté bylo provedeno vyhodnocení praktické části, ve které i s ohledem na část teoretickou, která analyzovala zákonné podmínky upravující výkon shromažďovacího práva ČR a výkon činností Policie ČR během veřejných shromáždění, bylo konstatováno, jakým způsobem je vykonáváno právo občanů svobodně se sdružovat a shromažďovat. Byly pojmenovány problémy, které výkon shromažďovacího práva doprovázejí. Dále byly zmíněny jak návrhy de lege ferenda zákona o právu shromažďovacím, které zveřejnila Legislativní rada vlády ČR

i s kritikou, která některá ustanovení pojímá velmi problematicky, tak byly zmíněny návrhy de lege ferenda tohoto zákona ze strany autorky.

Jak autorka ve vyhodnocení již uvedla je současná platná právní úprava zákona o právu shromažďovacím v ČR zcela vyhovující, a nebylo nalezeno žádných závažnějších mezer v zákoně, kterých by svolavatelé, účastníci nebo úřady mohli zneužívat. Dle názoru autorky je právo pokojně se shromažďovat jedním z elementárních občanských práv. Toto právo je v ČR zajištěno a ochráněno nejen běžným zákonem o právu shromažďovacím, ale je zakotveno i v ústavním pořádku a to v ústavním zákonu č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Nad to je uvedené právo zaručené v řadě mezinárodních dokumentů, k jejichž znění se ČR zavázala a které jsou nadřazeny českému právnímu řádu.

Jak Listina základních práv a svobod, tak uvedené mezinárodní smlouvy o všem jasně stanoví meze výkonu práva pokojně se shromažďovat. Jedná se o případy, kdy by toto právo bylo v kolizi s právy jinými. V těchto nezbytných případech tyto právní dokumenty stanovují možnosti, ve kterých je možno omezit právo svobodně se shromažďovat, a to za účelem ochrany bezpečnosti státu, zdraví, majetku, veřejného pořádku či mravnosti.

Z práce vyplývá, že ne všechna ustanovení zákona o právu shromažďovacím mohou jasně definovat všechny podmínky k výkonu tohoto práva. Záleží tedy na výkladu jednotlivých pojmů, jakými jsou např. práva a svobody druhých, veřejný pořádek nebo mravnost. Listina základních práv a svobod ovšem jasně stanoví ve svém článku 4, že zákonné meze práv a svobod musí šetřit podstaty a smyslu základních práv a svobod, a že tyto meze nesmí být zneužívány k jiným účelům, než pro které byly stanoveny.

Právo o svobodě se shromažďovat je v současné době v ČR hojně vykonáváno. Toto lze považovat za ukazatel demokratické společnosti a demokratického právního státu, mezi které se ČR po roce 1989 zařadila. Jak již bylo dříve uvedeno, přesto, že zákon o právu shromažďovacím byl přijat krátce po revoluci v roce 1990, tak jeho současné znění, tak jak vyplývá z jeho změn a doplnění je dle mínění autorky zcela vyhovující a z tohoto důvodu není

třeba tento zákon novelizovat nějakými hlubšími změnami, případně vytvořit zákon zcela nový. Tímto je zodpovězená výzkumná otázka a byl tak splněn cíl této práce.

7. Seznam použitých zdrojů

Právní předpisy

Sdělení č. 196/1991 Sb., zákon Slovenskej národnej rady o Matici slovenskej
Ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava ČSSR, ve znění pozdějších předpisů
Vládní nařízení č. 12/1939 Sb. II, novela k zákonu č. 135/1867 ř. z.
Vyhláška č. 15/2003 Magistrátu hl. m. Prahy – Nařízení, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, na kterých se zúčastňuje větší počet osob.
Vyhláška č. 6/2001 Magistrátu hl. m. Prahy – Obecně závazná vyhláška hl. m. Prahy o ochraně veřejné zeleně
Vyhláška Ministra vnitra č. 320/1951 Ú. l., o dobrovolných organizacích a shromážděních, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu Československého, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 121/1920 Sb., Ústava ČSR, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 135/1867 ř. z., o právě shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 309/1921 Sb., proti útisku na ochranu svobody ve shromážděních, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 330/1938 Sb., o zmocnění ke změnám ústavní listiny a ústavních zákonů republiky Česko-Slovenské a o mimořádné moci nařizovací
Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů

Nálezy ústavního soudu

Nález Ústavního soudu sp. zn. PIUS5/2001
Nález Ústavního soudu sp. zn. PIUS40/1995,
Nález Ústavního soudu sp. zn. III US 359/1996

Interní akty řízení

PPR-15159/ČJ-2008-99UP, Policejní prezidium, Služba pořádkové policie ČR, (Vyhodnocení působení AKT Policie ČR za rok 2007)

PPR-510/RPZP-2006, Policejní prezidium, Služba pořádkové policie ČR

PPR-849/RPP-2005, Policejní prezidium ČR, Ředitelství služby pořádkové policie

ZP PP č. 10/2009, o zřízení a činnosti antikonfliktního týmu

ZP PP č. 36/2006, o zřízení antikonfliktního týmu

ZP PP č. 4/2008, upravuje postup Policie ČR při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v souvislosti s pořádáním shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob

Knižní publikace

Boguszak, J., Čapek, J., Gerloch, A., Teorie práva, Praha, ASPI 2004, 347 s. ISBN 80-7357-030-0

BRENNEISEN, Hartmut a Michael WILKSEN. Versammlungsrecht: das hoheitliche Eingriffshandeln im Versammlungsgeschehen. 4. vydání. Hilden/Rhld: Verlag Deutsche Polizeiliteratur, 2011, s. 390. ISBN 978-3-8011-0645-4.

Černý P., Lehká M, Zákon o právu shromažďovacím: komentář, Praha: C.H. Beck 2010, s. 256, ISBN 978-80-7400-306-6

Geloch, A., Teorie práva, 3. Vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 308 s. ISBN 978-80-7380-233-2

GIESE, Karim. Versammlungsrecht. In: BACHMANN, Susanne et al. Besonderes Verwaltungsrecht. 8. vydání. Vídeň: Springer-Verlag/Wien, 2012, s. 153. ISBN 978-3-7091-0340-1

Jenelka, L., Břeň, J., Zákon o sdružování občanů, Zákon o právu shromažďovacím, Zákon o právu petičním s komentářem, Praha: ASPI, 2007, s. 160, ISBN 978-80-7357-279-2

Klíma K a kol., komentář k Ústavě a k Listině, 2. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 2. Díl, s. 786, ISBN 978-80-7380-140-3

Kopal J., Občan, zákon a policie, Brno, Ekologický právní servis, 2002, s. 93, ISBN 80-86544-02-8

Madara Z. a kol., Právní slovník, Praha Panorama 1988,

Pavlíček V., a kol., Ústavní právo a státověda, Praha: Linde, 2004, II. díl: Ústavní právo ČR, část 2, 241 s. ISBN 80-7201-472-2

Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, s. 2010, ISBN 978-80-7400-178-9

Odborné časopisy

Jamborová, K., Shromažďovací zákon a oznámený účel shromáždění, Správní právo, 2009, roč. 42, č. 4, str.15-36

Paláček, M., Vronská, S.: Krizový zákon s komentářem; Integrovaný záchranný systém, zákon s komentářem. Poradce ročník 2003, č. 13, Poradce s.r.o.

Wagnerová P., Jak je to se zákonem o právu shromažďovacím, respektive s oznámením shromáždění, Správní právo 2006, roč. 39 č. 2, str. 65-91

Internetové zdroje

Anglické texty zákonů a další informace z: Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, <http://legislationline.org/topics/topic/15>

Česká televize, Mladí národní demokraté jsou registrováni teprve od letošního září, <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/4362-mladi-narodni-demokrate-jsou-registrovani-teprve-od-letosniho-zari>

Členové antikonfliktního týmu řeší situaci, která nastala na veřejném shromáždění <http://www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi-brno/extra/232233-antikonfliktni-policejni-tymy-pracuji-uz-osm-let-zen-je-v-nich-malo/>

Diskreční pravomoc http://cs.wikipedia.org/wiki/Diskre%C4%8Dn%C3%AD_pravomoc

Formulář, kterým lze oznámit shromáždění na Magistrátu hl. m. Prahy http://www.praha.eu/jnp/cz/potrebuji_resit/zivotni_situace/akce_na_verejnych_prostranstvich/jak_oznamit_verejne_shromazdeni.html

Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, dostupné z: <http://legislationline.org/topics/country/4/topic/15>

Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, dostupné z: <http://legislationline.org/topics/country/28/topic/15>

Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, dostupné z: <http://legislationline.org/topics/country/10/topic/15>

Freedom of Assembly. Legislation online [online]. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004-2013, dostupné z: <http://legislationline.org/topics/country/39/topic/15>

Grafické znázornění na mapě, kde je zákaz shromáždění v okruhu 100 m od budov zákonodárných sborů nebo od míst, kde tyto sbory jednájí http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/vyhlasaky_a_narizeni/prehled_verejnych_shromazdeni/index.html

Jak oznámit veřejné shromáždění, Praha EU – Portál hl. m. Prahy, http://www.praha.eu/jnp/cz/potrebuji_resit/zivotni_situace/akce_na_verejnych_prostranstvich/jak_oznamit_verejne_shromazdeni.html

Jeden z konfliktů, narušující oznámené shromáždění, <http://procyk.cz/kristalova-noc-2007/#prettyPhoto>

Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 10/2010, <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-10-2010-rocnik-16.aspx>

Koryčanský, M., Low profile policing – využívání AKT policie. Policista č. 11/2010, <http://www.mvcr.cz/clanek/policista-c-11-2010-rocnik-16.aspx>

Manuál pro obce k zákonu o právu shromažďovacím, <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-manual-pro-obce-k-zakonu-o-pravu-shromazdovacim.aspx>

Ministerstvo vnitra ČR, Stanovisko ministerstva vnitra k problematice maskování během shromáždění, <http://www.mvcr.cz/clanek/stanovisko-ministerstva-vnitra-k-problematice-maskovani-behem-shromazdeni.aspx>

OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2004 – 2013, <http://www.osce.org/odihr>

Policie ČR, Antikonfliktní tým, <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-antikonfliktni-tymy-verbum-non-arma.aspx>

Dopravní policie Policie ČR, <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-dopravni-policie.aspx>
Letecká služba Policie ČR, <http://www.policie.cz/clanek/policie-ceske-republiky-letecka-sluzba-824129.aspx>
Služba kriminální policie a vyšetřování Policie ČR, <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-sluzba-kriminalni-policie-a-vysetrovani.aspx>
Služba pořádkové policie Policie ČR, <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-sluzba-poradkove-policie.aspx>
Speciální pořádková jednotka Policie ČR, <http://www.policie.cz/clanek/specialni-poradkova-jednotka.aspx>
Preventivní aktivity Policie ČR, <http://www.policie.cz/clanek/preventivni-aktivity.aspx>
Protests and Marches: Letting the police know. Government digital service. 2013, <http://translate.google.cz/translate?hl=cs&sl=en&u=https://www.gov.uk/protests-and-marches-letting-the-police-know&prev=search>
Průvod Praque Pride v ulici Národní. <http://www.praguepride.czcsfotogalerieprague-pride-2011prague-pride-2011prague-pride-2011-prvod-by-dough.html>
Rozhodnutí maďarského ústavního soudu ze dne 27. 5. 2008, č. 75/2008. (V. 29.) AB. http://www.mkab.hu/letoltesek/en_0075_2008.pdf
Rozhodnutí Ústavního správního soudu sp. 5 As 104/2008, <http://www.spravnipravo.eu/news/rozsudek-nss-ze-dne-14-12-2009-c-j-5-as-104-2008-45-materialni-znak-skutkove-podstaty-prestupku-/>
Strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007 <http://www.epravo.cz/top/clanky/strategie-prevence-kriminality-na-leta-2004-2007-27030.html>
Vybavení policistů speciální pořádkové jednotky, <http://www.policista.cz/clanky/policejni-vybaveni>
Zákon o právu shromažďovacím - případová studie, Aktivity občanských iniciativ během projednávání návrhu nového shromažďovacího zákona v Parlamentu ČR - závěry a zkušenosti. http://www.iure.org/sites/default/files/article/downloads/04_zakon_o_pravu_shromazdovacim.pdf
Zpravodajství ČT, Události ze dne 15.01.2015, <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/215411000100115>

Seznam zkratk

AKT – Antikonfliktní tým
SPJ – Speciální pořádková jednotka
PMJ – Pohotovostní motorizovaná jednotka
ZP PP – Závazný pokyn policejního prezidenta
SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování
IZS – Integrovaný záchranný systém
SPaŽP – Služba pořádkové a železniční policie

8. Seznam grafů

Graf č. 1: Srovnání počtu nasazených policistů na Křišťálovou noc dle policejních složek

Graf č. 2: Srovnání počtu policistů v rámci služby pořádkové, dopravní a železniční policie

Graf č. 3: Odhad počtu účastníků na jednotlivých shromážděních během Křišťálové noci

Graf č. 4: Srovnání zadržených účastníků na opatření Křišťálová noc dle jejich věku

Graf č. 5: Srovnání počtu nasazených policistů na Prague Pride dle policejních složek

Graf č. 6: Srovnání počtu policistů v rámci služby pořádkové, dopravní a železniční policie

Graf č. 7: Porovnání počtu účastníků Prague Pride a souvisejících protestních shromáždění v roce 2011 a 2012

Graf č. 8: Festival Prague Pride 2011, 2012 - Srovnání

Graf č. 9: Vývoj nápadu trestného činu výtržnictví v letech 2008 – 2014

Graf č. 10: Vývoj nápadu trestného činu výtržnictví v letech 2008 – 2014 na sportovních akcích a veřejných shromážděních

Graf č. 11: Vývoj nápadu trestného činu poškození cizí věci v letech 2008 – 2014

Graf č. 12: Vývoj nápadu trestného činu násilí proti úřední osobě v letech 2008 – 2014

Graf č. 13: Srovnání vývoje nápadu vybraných trestných činů v letech 2008 – 2014

9. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: srovnání zákonů o právu shromažďovacím sousedních zemí

Tabulka č. 2: Zpracování řízených rozhovorů členů AKT

10. Seznam obrázků:

Obrázek 1: Formulář, kterým lze oznámit shromáždění na Magistrátu hl. m. Prahy

Obrázek 2: Grafické znázornění na mapě, kde je zákaz shromáždění v okruhu 100 m od budov zákonodárných sborů nebo od míst, kde tyto sbory jednají

Obrázek 3: Maskování užívané k znemožnění identifikaci osoby

Obrázek 4: vybavení policistů speciální pořádkové jednotky

Obrázek 5: Členové antikonfliktního týmu řeší situaci, která nastala na veřejném shromáždění

Obrázek 6: Jeden z konfliktů, narušující oznámené shromáždění

Obrázek 7: Průvod Praque Pride v ulici Národní, Praha 1